GLASILO SOCIALISTIČNE ZVEZE DELOVNEGA LJUDSTVA ZA GORENJSKO

GORENJSKI GLAS

CENA 12.000 DIN — LETO XLII — št. 84 Kranj, torek 31. oktobra 1989

stran 3 **Polemična razprava je obstala na pol poti**

stran 5 **Konec čekovnih verig**

stran 13 **Gumijevka ni način občevanja z ljudmi**

Temeljna banka Gorenjske
ljubljanska banka
GORENJC IN BANKA PRIHRANKA
FORMULA 1

Zveza socialistov

Po včerajšnji seji predsedstva republiške konference Socialistične zveze delovnega ljudstva je že jasneje, kako se bo prenovila, če uporabim že oguljeno frazo, oziroma v kaj se bo spremenila socialistična zveza. V naročju matere SZDL se namreč zadnje čase marsikaj dogaja, otroci se osamosvajajo in postavljajo na lastne noge, otepajo se skrbništva, zato je v drug položaj postavljena tudi mati SZDL. Dušan Semolič, še posebej pa Viktor Žakelj in Borut Šuklje so jasno povedali, da SZDL ne namerava postati brezoblična organizacija, ampak politična partija s svojim obrazom, s svojo vsebino, ki jo za zdaj izraža dokument "Z demokracijo in ustvarjalnostjo v bogatejše življenje", s programom brez ideoloških priveskov, levosredinska stranka, organizacija slovenskih socialistov z možnim imenom Zveza socialistov Slovenije. Kot takšna želi nastopiti na prihodnjih volitvah, vendar nikomur ne zapira vrat, če si ji bo želel pridružiti, z njo ali znotraj nje odrezati del slovenske politične pogače. Narejeni so prvi koraki. SZDL je za zdaj na novo modro izkaznico napisala Socialistična zveza Slovenije, izbrala je modro evropsko barvo, iz pozabe dviga individualnega člana, ne zapira pa se še naprej pred kolektivnimi člani, kar je po svoje prednost, po drugi strani pa morebitno breme, ki pa ostaja hkrati tudi vez s preteklostjo, z Osvobodilno fronto slovenskega naroda.

Poteza socialistične zveze je razumljiva in pričakovana, čeprav je tvegana zaradi možnega pokrivanja s programi drugih strank. Svojemu programu bo morala dodati nekaj več. Predvsem to, kot je dejal Šuklje, da socializem ni večna oblast, ampak prihodnost, da socializem ni samo družbeni sistem, ki smo ga pri nas po Grmičevih besedah poistovetili z vulgarnim materializmom in egoističnim individualizmom, ampak način življenja s socialno in kulturno komponento. Za takšno razpoznavanje zveze socialistov pa je nujen konkreten in uresničljiv program, drugačen, kot smo jih bili vajeni doslej. Demokracija namreč ni nič drugega, kot institucionalizirano priznavanje razlik.

J.Košnjek

V četrtek vozaški bojkot?

Kranj, 30. oktobra - Po šestih letih, kar sta avtobusna prevoznika, domači Alpetour in ljubljanski Integral, imela skupne mesečne in celoletne vozovnice za gorenjske srednješolce in študente, je bilo z začetkom tega šolskega leta bratskega druženja konec. Žal pa tokrat rek "kjer se prepirata dva, tretji dobiček ima" ne drži. Srednješolci in študentje iz jeseniške, radovljiške, tržiške pa tudi kranjske občine, ki so se šest let nemoteno vozili v šolo in domov bodisi z avtobusi Alpetoura ali Integrala, so potegnili krajši konec.

Če do četrtka, 2. novembra, do 10. ure avtoprevoznika ne bosta uslišala njihove zahteve po skupni vozovnici, bodo šli od pol ene do pol dveh ob ceste štrajkat, kdor oziroma kjer bodo mogli, pa se bodo namesto z avtobusi peljali z vlakom.Takšno stališče v stilu aktualnega mladinskega "dost mam" so sprejeli v petek na tiskovni konferenci v Kranju.

Več o njej oziroma sami problematiki berite na zadnji strani.

Jelovčan

*Z vsakim dnem se rojeva življenje, z vsakim mre. Dan mrtvih je dan, ko se spomnimo vseh, ki smo jih spoštovali, ljubili. **Za vedno so odšli, a so nam vsak dan bližje.***

Petdeset let Loškega muzeja - Muzej, ki ga letno obišče blizu 25.000 obiskovalcev, je nastal na pobudo Muzejskega društva Škofja Loka - prvo zbrano gradivo je bilo na ogled avgusta 1939 v treh prostorih Rotovža v Škofji Loki. Danes sodi Loški muzej med najbolj zanimive ustanove pri nas, z bogatimi zbirkami naše kulturne dediščine, ki jih nenehno dopolnjuje; prav zdaj se pripravlja na ureditev nove arheološke zbirke. Najpomembnejša pridobitev Loškega muzeja v zadnjem času pa je prav gotovo muzejska pedagoška delavnica s sodobno video opremo: odprli so jo ob petdesetletnem jubileju Loškega muzeja minuli konec tedna. - L. M. - Foto: Franc Perdan

Kožna bolezen zaradi potepuških živali

Jesenice, 26. oktobra - V jeseniški občini oboleva vedno več otrok zaradi kožne bolezni. Akcija za preprečevanje stekline in mikrosporiaze.

Veterinarska inšpekcija Uprave inšpekcijskih služb za Gorenjsko je na osnovi pobude občinske komisije za varstvo pred nalezljivimi boleznimi organizirala akcijo odstranjevanja potepuških psov in mačk. Akcijo so pripravili na pobudo komisije za preprečevanje širjenja kužnih bolezni pri skupščini občine Jesenice. Na problematiko je opozorila zdravstvena služba, saj je na Jesenicah vedno več otrok, ki imajo trdovratno kožno bolezen - mikrosporiazo. Obolelost se z veliko intenzivnostjo širi po vsej občini - lani so jo zaznali le v mestu. Prav tako je tudi s steklino, saj je vsa občina še vedno razglašena za okuženo.

Ob koncu minulega meseca so v akciji, v kateri so sodelovali veterinarski inšpektorji, delavci Postaje milice, lovci in higienska služba pri ŽVZG Kranj, na območju od Mojstrane do Žirovnice pokončali petnajst psov in 81 mačk.

D. Sedej

Kmečka zveza za odpravo zakona o agrarnih skupnostih

Zemljo prejšnjim lastnikom

Ljubljana, 27. oktobra - Slovenska kmečka zveza in Zveza slovenske kmečke mladine predlagata republiški skupščini razveljavitev (odpravo) zakona o agrarnih skupnostih in vrnitev zemlje nekdanjih skupnosti prejšnjim lastnikom. Ker se v kmečki zvezi bojijo, da bi gozdna gospodarstva zaradi njihove pobude pospešile posek lesa na teh zemljiščih, predlagajo skupščini tudi to, da bi do odločitve o tem vprašanju prepovedala sečnjo.

Kmečka zveza predlaga odpravo zakona o agrarnih skupnostih predvsem iz dveh razlogov: najprej zato, ker gre za zemljišča, ki so jih prejšnji lastniki v minulem stoletju odkupili od veleposestnikov in fevdalne gospode, in za pravno urejena razmerja, ki so opredelila tudi odgovornost za ohranitev in vzdrževanje zemljišč in objektov. Drugič pa zato, ker zemljišča nekdanjih agrarnih skupnosti, odkar so v družbeni lasti, niso dobro izrabljena in zato ne koristijo dosti družbi oz. državi. Nekdanji pašniki so se v mnogih predelih zarasli z grmovjem ali gozdom, to pa je spodbudilo gozdna gospodarstva, da so začela posegati na ta zemljišča in jih urejati.

V kmečki zvezi menijo, da vrnitev zemljišč nekdanjih agrarnih skupnosti prejšnjim lastnikom ne bi bilo težko, saj so iz pogodb in vpisov v zemljiško knjigo še razvidni solastniški deleži posameznikov.

C. Zaplotnik

Banka bo vlagala le v dobra podjetja

Zavrnili pobudo pravobranilca

Kranj, 27. oktobra - Na petkovi seji se je izvršilni odbor Ljubljanske banke - Temeljne banke Gorenjske strinjal s stališčem poslovodnega odbora, ki je zavrnil pobudo kranjskega družbenega pravobranilca samoupravljanja, naj banka kratkoročna posojila Tekstilindusa spremeni v trajno udeležbo banke v tej kranjski tovarni.

Nanizali so več razlogov, zakaj takšna rešitev ni sprejemljiva. Najprej, da se je banki bilančna vsota v primerjavi z lanskim letom stvarno zmanjšala in zato banka ne more članicah zagotavljati realnega obsega selektivnih kreditov, tako za letošnje povečanje konvertibilnega izvoza ni mogla nameniti nikakršnih sredstev. Glede Tekstilindusa pa v banki sodijo, da razmere v tovarni še niso zrele za dolgoročne naložbe, saj kljub trudu Tekstilindus še nima programa, v katerega bi delavci in poslovni partnerji verjeli in se zanj zavzemali. Banka se je doslej angažirala, da ni začel v še večje težave, škodljivo zanjo pa bo, če ne bodo našli ustreznih kadrovskih rešitev. Na koncu je poslovodni odbor še pribil, da bo gorenjska banka - ko bodo kapitalske naložbe zakonsko možne - vlagala v uspešne projekte in programe, pa v slaba in poslovno neuspešna podjetja.

M. V.

Zima na cestah

Otoplitev zgolj formalnost

Kranj. 30 oktobra - Vse naj bi (vsaj do konca leta) na naših cestah, pa tudi če bi že prej zapadel sneg, potekalo po starem. Prednost naj bi imele pri pluženju in vzdrževanju iste ceste in odseki, kot doslej normativi ostajajo enaki, organizacija prav tako.

Dve spremembi pa se vendarle kažeta. Prva je, da so izvajalci oziroma zadolženi za prevoznost cest pozimi morda ta trenutek celo bolje pripravljeni na zimo, saj nimajo težav s posipnimi materiali in tudi opremljenost je boljša, kot je bila. Druga, ki jo bo zima prav gotovo še toliko bolj "silila v hitro in pametno ukrepanje", a se je izvajalci na avtocestah, magistralnih in regionalnih niti toliko ne bojijo, pa je drugačna, na podlagi ustavnega zakona opredeljena organiziranost. Cestnih skupnosti, ki so bile zdaj naročniki del, po novem letu ne bo več. Za vse v republiki kategorizirane ceste, razen lokalnih, je ta sprememba več ali manj formalnost. Upravljalsko in investitorsko vlogo zanje bo moral v republiški upravi opredeliti komite za promet in zveze. Časa ni veliko, vendar izvajalci (cestarji) menijo, da ta formalnost ne bi smela vplivati na zimsko kakovost cest. Bolj negotova je ta formalnost na lokalnih cestah, za katere zdaj (do 1. januarja) skrbijo občinske skupnosti ceste. Izvajalci del na teh cesta, tako eni kot drugi, sicer prisegajo, da spremembe ne bi smele "zamrzniti" snega na nespluženih lokalnih cestah že zaradi njihove zainteresiranosti in hkrati potrditve, da se na področju financiranja ni nič spremenilo. Vendar pa bi predolgo premlevanje formalnosti v ogrevanih občinskih upravnih prostorih bilo vseeno lahko nevarna uspavanka in prej zamrznitev zaradi "formalnosti", kot pa zgolj formalnost za pričakovano otoplitev.

A. Žalar

MIHA NAGLIČ
ZUNANJEPOLITIČNI KOMENTAR

Po Koroškem, po Kranjskem

Koroški pisatelj Gert Jonke (43) si je svoj čas drznil izjaviti, da je slovenska manjšina na Koroškem nekaj dragocenega in bi zaslužila temu primerno pozornost. Sledila je cela vrsta grozilnih klicev. Eden ga je svaril, naj se ne prikaže več v mestnem kopališču; utegnilo bi se zgoditi, da ga zaprejo v komoro z vročim zrakom, vse dokler se ne zaduši. »Zatem dejansko več mesecev zapored nisem šel v savno,« pravi pisatelj.

Njegova izjava in izkušnja sta značilni tudi za položaj Slovencev onstran Karavank. V času, ko se bliža 70-letnica plebiscita iz leta 1920, ko so se sami odločili, da ostanejo v Avstriji, se negotovost in psihoza zastraševanja, v kateri živijo, stopnjujeta. Da je temu tako, je v zadnjem letu veliko prispeval tudi kontroverzni politik Jörg Haider (39), koroški deželni glavar. Liberalec, oblečen v modno ukrojeno koroško tradicionalno obleko, svojim slovenskim rojakom ne obeta lepših časov. Čeprav je nedavno v celovškem Modestovem domu, pred zborom slovenske krščanske mladine z izjavo, da se je pripravljen učiti slovenščine, požel aplavz. Protislovni izjavi so sledili enaki komentarji. Janko Ferk (30), slovenski pisatelji: »Haider se v svojih nastopih ogiba konkretnosti in stvari obrača tako, da izzove smeh. Je najboljši in najbolje plačani klovn v deželi.« Nakar Jörg pove zgodbo o tem, kaj se mu je pred letom dni zgodilo v Selah (Zell-Pfarre), v gostilni Falle. Komaj deset minut je bil v njej, že pride župnik in hoče vedeti, po kaj je prišel. Politik — svobodnjak ga nato povabi na pijačo. Zvečer se zaplete v debato še z mladežjo iz slovenskega športnega kluba. Ta ga nagovarja, naj se izkaže in jim kupi (»špenda«) tekmovalno žogo. Župnik pa kot predsednik kluba izjavi, da takšen dar ne bi bil zaželen. »Športniki bi žogo prav radi vzeli, a župnik se z razširjenimi rokami postavi vmes. Je taka drža morda prispevek k spravi?«

Župnik Ivan Olip (38) je svojim varovancem kasneje pojasnil, kakšna nevarnost je bila skrita v ponujeni žogi. »Ideja se je porodila ob štirih zjutraj, ko so bili vsi pijani. Haider, ki je s sabo pripeljal tudi časnikarje, se je že videl, kako vsem na očeh pošilja žogo v igro. Toda mi pravimo: Ne Politika ne sodi na nape športno igrišče!« In še nekaj je, kar je sporni politik zamolčal pred mladim občinstvom v Modestovem domu: da je od škofa Kapellarija pismeno zahteval, naj svojeglavega župnika kaznuje.

Ponujena žoga ima simbolični pomen. Vzeti jo, pomeni pristati na prostovoljno asimilacijo, zavrniti jo pa še naprej živeti v strahu pred zadušitvijo z zastrupljenem političnem ozračju koroške »savne«. Take in podobne so zgodbe, ki jih v obsežni reportaži z naslovom »Koroška jeseni« prinaša dunajski tednik Falter (40/89).

Kako pa se vse to vidi z naše strani? Zdi se, da slika ni tako črna. Prejšnjo sredo je koroškega glavarja obiskal predsednik slovenskega IS Dušan Šinigoj. Pogovarjala sta se o varstvu okolja, prometu in gospodarskem sodelovanju, največ pozornosti pa sta namenila odnosu do koroških Slovencev; strpni dialog pa je po njunem tisto, kar naj bi prevladalo v tem oziru.

Pa ne, da se bodo vremena naposled zjasnila tudi slovenskim Koroščem in ne le njihovim kranjskim rojakom?! Stvar je taka, da tudi nam niso prav jasna. Po mojem bi bilo za oboje najboljše, če bi se tako Avstrija kot Jugoslavija čimprej vključili v Evropsko skupnost. Za Koroščе zato, ker ES narodnostnim manjšinam namenja vse večjo pozornost in zaščito, za Kranjce pa zato, ker bi se lahko v pogojih svobodnega pretoka ljudi, kapitala in idej obojstransko okrepili. Evropa, ki nastaja, bi nas lahko spet združila, kljub državni meji. Meje so namreč dokončne, možnosti za povezovanje preko njih pa je še veliko.

Tunel se gradi, po Koroškem, po Kranjskem Evropa zori!

Za bolj zdrave otroške zobe

Lesce, 30. oktobra - Naslednji ponedeljek, 6. novembra, bodo v osnovni šoli F. S. Finžgarja v Lescah odprli šolsko zobno ambulanto. To bo druga v občini. Doslej so jo namreč imeli le radovljiški šolarji. Tretjo pa vzporedno z leško urejajo na Bledu.

Prostor je bil zgrajen v okviru investicij v osnovne šole radovljiške občine. Sestavljen je iz dveh delov; predprostora, ki je namenjen hkrati čakalnici in higieni zob, ter ambulante. Spomladi je gradbeni odbor primaknil še denar za opremo. Z nakupom, zlasti uvozom, je bilo precej zapletov, zato v šoli tudi zamujajo z odprtjem ambulante za okrogli mesec. Po cenah iz junija je oprema stala približno 310 milijonov dinarjev. Dejavnost šolske ambulante bo financiral radovljiški zdravstveni dom.

V leški osnovni šoli je trenutno 457 otrok. Njihovo število se bo s preusmerjanjem šolarjev iz Begunj postopno povečevalo. Če pa bo šolski zobozdravnik kljub temu imel premalo dela, bodo ambulanto odprli še za srednješolce ali za del delavcev.

H. Jelovčan

GORENJSKI GLAS

Ob 35—letnici izhajanja je kolektiv Gorenjskega glasa prejel red zaslug za narod s srebrno zvezdo

Ustanoviteljice Gorenjskega glasa so občinske konference SZDL Jesenice, Kranja, Radovljice, Škofje Loke in Tržiča

Izdaja Časopisno podjetje Glas Kranj, tisk ČGP Delo Ljubljana

Predsednik časopisnega sveta: Boris Bavdek

Gorenjski glas urejamo in pišemo: **Štefan Žargi** (glavni urednik in direktor), **Leopoldina Bogataj** (odgovorna urednica), **Jože Košnjek** (notranja politika, šport), **Marija Volčjak** (gospodarstvo, Kranj), **Andrej Žalar** (gorenjski kraji in ljudje, komunalne dejavnosti), **Lea Mencinger** (kultura), **Helena Jelovčan** (izobraževanje, iz šolskih klopi, Škofja Loka), **Cveto Zaplotnik** (kmetijstvo, kronika, Radovljica), **Darinka Sedej** (razvedrilo, Jesenice), **Danica Dolenc** (tradicije NOB, naši kraji, za dom in družino), **Stojan Saje** (družbene organizacije in društva, SLO in DS, ekologija), **Danica Zavrl - Žlebir** (socialna politika, Tržič), **Dušan Humer** (šport), **Vine Bešter** (mladina, kultura), **Franc Perdan in Gorazd Šinik** (fotografija), **Igor Pokorn** (oblikovanje), **Mirjana Draksler in Uroš Bizjak** (tehnično urejanje) in **Marjeta Vozlič** (lektoriranje).

Naslov uredništva in uprave: Kranj, Moše Pijadeja 1 — Tekoči račun pri SDK 51500—603—31999 — Telefoni: direktor in glavni urednik 28—463, novinarji in odgovorna urednica 21—860 in 21—835, ekonomska propaganda 23—987, računovodstvo, naročnine 28—463, mali oglasi 27—960.

Časopis je oproščen prometnega davka po pristojnem mnenju 421—1/72.

uredništvo tel. 21860

Kakšna bo nova vloga slovenske socialistične zveze

Tudi stranka, če bo čas tako terjal

Ljubljana,30.oktobra - Predsedstvo republiške konference SZDL je včeraj (ponedeljek) razpravljalo o novem programu organizacije, ki ima naslov: z demokracijo in ustvarjalnostjo v boljše življenje. Pred to sejo je agencija Dela Stik opravila pilotsko raziskavo med 431 naključno izbranimi telefonskimi naročniki. 38,5 odstotka vprašanih je menilo, naj SZDL postane samostojna politična zveza, 35,7 odstotka jih je menilo, naj SZDL ostane zveza strank in zvez, 6 odstotkov jih je menilo, da prenova ni potrebna, 4,2 odstotka jih je odgovorilo, da SZDL ni potrebna, skoraj 13 odstotkov vprašanih pa jih to ne zanima.

Pred sejo predsedstva smo za mnenje o prenovljeni SZDL in možnosti, kaj bi ta organizacija morala biti, vprašali **predsednika republiške konference SZDL Jožeta Smoleta**. Takole je odgovoril:

"Zadnje čase veliko bolj poudarjamo individualnega člana. V preteklosti smo delali napako, ko smo v ospredje postavljali samo frontni del SZDL, usklajevalno vlogo SZDL, zapostavljali pa smo element direktnega, individualnega člana. Po raziskavah javnega mnenja se ima nad 60 odstotkov ljudi za člana SZDL. Mi smo tu naredili nov korak z uvajanjem članske izkaznice, pri tem pa ne zanemarjamo pomena SZDL kot povezovalke družbenopolitičnih organizacij, družbenih organizacij in društev. Menimo, da bi se morala SZDL razvijati po tirnicah kolektivnega in individualnega članstva. Sedaj moramo v javno razpravo o programu SZDL. Ona je politično profilirana organizacija in ima svoje mesto kot levo sredinska, progresivna organizacija. Tako je bila SZDL kot naslednica OF tudi zamišljena. Mi smo organizacija, ki je za socializem, za razvoj socializma. So pa lahko še druge organizacije z bolj naprednimi pogledi. Jasno nam je, da program Zveze komunistov ne more biti program SZDL. SZDL rabi svoj program, zato smo iz statuta izločili formulacijo, da je ZK v SZDL vodilna sila in da je program ZK avtomatično program SZDL, čeprav je ZK pomemben del SZDL. Pred nami je resno preoblikovanje političnega sistema in tu utegnemo imeti težave na zvezni ravni, čeprav so doseženi določeni premiki. Politični pluralizem je vsaj načeloma sprejet, ko pa pridemo do konkretne obravnave, pa spoznamo, da so med nami zelo tehtne razlike. Nekateri so še vedno za usmerjeno demokracijo po vzoru nekdanjega indonezijskega predsednika Sukarna, do sem lahko, dlje ne. Zame je meja samo spoštovanje ustave, zakonov in pravnega reda. Ne morem pa biti jaz ali katerakoli druga organizacija merilo, ki bo rekla, to je pravi pluralizem, to pa ni. V Jugoslaviji so razlike, tu moramo biti tudi mi bolj strpni in ne moremo drugih siliti v tiste poglede, ki so pri nas dozoreli, drugje pa ne. Ni pa treba čakati, da bodo nekatere stvari dozorele v vsej državi. Da smo spremenili ime SZDL v Socialistično zvezo Slovenije, ni brez pomena. Delitev na delovne ljudi in občane ni bila dobra, bil je pleonazem. SZS mora govoriti o občanih."

Je preoblikovanje organizacije tudi priprava na čas, ko naj bi bila SZS samostojna politična stranka.

"Tehtno vprašanje, na katerega je težko odgovoriti, ker še ne vemo, v katero smer bo šel razvoj v Sloveniji. Zame je SZDL poslednja, ki naj bi se transformirala v neko politično stranko, ker bi s tem zgubila svoj širši, izvirni pomen. To pa ne pomeni, da ne bi imeli jasnega političnega obraza, da ne bi v našem okviru na volitvah prihajalo do sodelovanja raznih organizacij, seveda pa ne tistih, ki so na izrazitih pozicijah proti socializmu. Nikogar ne bomo silili v SZDL, bomo pa odprti."

J. Košnjek

Razhajanja zaradi sindikalne prenove

Namesto da bi združili moči, drug drugemu podstavljamo nogo

Odkar je ugledal luč sveta program Neodvisnih sindikatov Slovenije, se o njem pletejo nasprotujoče si razprave. Pa ne med tako imenovanimi zdravimi silami, ki bi nasprotovali prenovi, temveč v nekaterih občinskih sindikatih, ki so že pred osnovanjem Programa izpričali radikalno reformno stališče. Tudi v Kranju, kjer smo o tem povprašali tamkajšnjega sindikalnega predsednika Jožeta Antolina.

Kakšne so razlike med republiškim in vašim programom prenove?

»V programskih izhodiščih se ne razhajamo, temveč glede njihove izpeljave in sindikalne organiziranosti. V občinskih sindikatih ne nasprotujemo organiziranju po dejavnostih, pač pa temu, da dosedanjo togo organiziranost zamenjamo z novo togostjo. V prihodnje se bo članstvo prostovoljno vključevalo v sindikat, prostovoljno pa naj se sindikati podjetja vključujejo tudi naprej, bodisi v občinski sindikat, v sindikat ene ali več dejavnosti, v obe obliki, ali pa v kako tretjo, ki jo bodo organizirali po svoji presoji in potrebi. V mislih imam, denimo, delavce komunalnega podjetja: ti se ne morejo vklopiti v en sam sindikat dejavnosti, zato je prav, da jim je puščena organizacijska svoboda. Sicer pa mislim, da bi morali v sindikatu združiti moči, ne pa metati blata po eni ali drugi organiziranosti.«

Slišati je, da v nekaterih občinskih sindikatih nasprotujete prenovi, ker se bojite za stolčke!

»Republiški sindikalni funkcionarji bi se morali od takih izjav ograditi. Sicer pa zanikam, da bi se nam v občinskem sindikatu majali stolčki. V izhodiščih za prenovo naših sindikatov smo članstvu ponudili, da si izberejo sindikat, kakršnega si želijo. Izkazalo se je, da ga potrebujejo, vendar ne kot izločeno občinsko birokracijo, temveč kot mesto skupnega dogovarjanja. V tem smislu je treba razumeti tudi naš predlog, da bi se postopno profesionalizirale sindikalne funkcije v večjih tovarnah in bi ti sindikalni aktivisti delovali potem na občinski ravni. Po posvetu republiškega sindikalnega vrha z občinskimi sindikalnimi predsedniki pa imam vtis, da se drugim tresejo stolčki, da si obstoječi sindikalni vrh želi s predlaganim načinom organiziranja v sindikate dejavnosti ohraniti sedanjo oblast. Po tem posvetu sem še bolj prepričan, da bo težko opraviti sindikalno prenovo, če ne bo prej kadrovske prenove v slovenskem sindikalnem vrhu. Ogorčen sem se vrnil s te seje, ko so nas tako rekoč postavili pred izvršeno dejstvo, naj se o predlagani organiziranosti izjasnimo z da ali ne, možnosti razpravljati o njej pa nam ne dajo.«

Občinski sindikat pri sklepanju kolektivne pogodbe, v prihodnje najpomembnejše sindikalne aktivnosti, ne bo imel vloge. Kaj naj bi torej počel?

»Kolektivna pogodba je najmočnejši argument, zakaj se mora krepiti sindikat dejavnosti. Temu v občinskih svetih nikakor ne nasprotujemo, saj trdimo, naj se sindikati dejavnosti in občinski sindikati izenačijo, ne pa da slednji postanejo nekakšen organizacijski privesek, tako kot so bili zdaj republiški odbori sindikatov dejavnosti. V prihodnje naj bi namreč lovili ravnotežje med interesi v okrilju dejavnosti in tudi tam, kjer delavci živijo. Glede kolektivne pogodbe je za zdaj še premalo jasnega. Teža problematike bo najbrž še vedno v kolektivih, tu pa bosta imela svojo vlogo oba, sindikat dejavnosti in občinski sindikat, prvi zaradi kolektivne pogodbe, drugi zaradi stečajnih postopkov, tehnoloških presežkov, socialnih travm. Poglejmo primera Telematike in Tekstilindusa, to sta problema občine in s tem domačega sindikata, medtem ko je denimo zdravstvenim delavcem lažje iskati interes v njihovem sindikatu dejavnosti. Zato sem za fleksibilno organiziranost, ki naj si jo izberejo člani sami.«

D. Z. Žlebir

Za Svobodo Mislečega Sveta

Portorož, 3.-5. novembra 1989

Z akcijo v prihodnost

Kot smo obljubili na prvi posebni kongresni mladinski Glasovi strani, tokrat objavljamo še kratek povzetek preostalih kongresnih resolucij. 13. kongres ZSMS se nezadržno približuje, kajti čez teden dni bo Portoroški Avditorij že gostil predvidoma nekaj več kot 1000 delegatov, gostov in novinarjev.

Pri izobraževalni politiki ZSMS med drugim meni: zasebne šole, torej tiste, ki jih ne ustanovi država, so v principu možne na vseh stopnjah in smereh izobraževanja. Prepovedati je potrebno kakršenkoli sistemski in vnaprej določen vpliv posameznih političnih organizacij na upravljanja katerekoli javne ustanove, razen preko parlamenta.

Kulturno politiko naj določi parlament. Tako se bo zmanjšala možnost regulacije kulturnih tokov v skladu z interesi dnevne politike in defevdaliziralo državo ter paradržavne kulturne ustanove, ki skrbijo za distribucijo proračunskih sredstev ter različne kulturne programe, menijo med drugim na področju kulturne politike.

Za šport so zapisali tudi, da ga je potrebno dosledno ločevati od telesne kulture - rekreacije, ter naj se telesna kultura financira sama, šport pa je stvar marketinga.

V energetski politiki so kot prvo zahtevo zapisali izgradnjo vsaj 1000 malih zasebnih elektrarn in po letu 1995 zakonsko prepoved jedrske elektrarne Krško, hkrati pa takojšnje zaprtje Rudnika urana Žirovski vrh.

Pri vodnem gospodarstvu vidi ZSMS predvsem delo na ustavitvi vseh melioracij v Sloveniji, dokler ni izdelana zasnova slovenske pokrajine. Pomanjkanje stanovanj je predvsem problem mladih, torej zelo tipičen generacijski problem in v tem skladu se bo ZSMS zavzemala tudi za samostojno stanovanjsko politiko republike Slovenije, ki bo omogočila vsakomur dostop do stanovanjske pravice.

Pri kmetijstvu ZSMS ocenjuje, da je to dejavnost nacionalnega pomena, je gospodarska dejavnost in ne ceneni preskrbovalci cenenih surovin in hrane za predelovalno industrijo in mestno prebivaltsvo ter tako "stabilizator" socialnih nemirov.

Omenimo še področje podjetništva, kjer pa je ZSMS v svoj predlog kongresnih dokumentov zapisala, da se država v normalnem trženem sistemu umika od varuštva nad samostojnimi poslovnimi organizacijami. Da pa bi zavarovala nemoteno delovanje trga, s posebnimi instrumenti poskrbi za dinamiko na trgu, najučinkovitejše prav s spodbujanjem podjetništva.

V. B.

PRED KONGRESOM SLOVENSKIH KOMUNISTOV

PRED KONGRESOM SLOVENSKIH KOMUNISTOV

Programsko volilna seja občinske konference ZKS Kranj

Polemična razprava obstala na pol poti

Kranj, 26. oktobra - Programsko volilno sejo občinske organizacije ZKS Kranj so morali tik pred koncem prekiniti, ko se je izkazalo, da je za izvolitev nadzorne komisije in delegatov za 14. kongres ZKJ potreben drugi krog volitev, tedaj pa konferenca ni bila več sklepčna, saj je nekaj delegatov sejo zapustilo, že na začetku pa je bila sklepčna le za las. Vendar pa seje ne moremo označiti kot slabe, saj se je ob svežem in udarnem programu "Za boljše življenje" razvila tudi polemična razprava, kakršne v Kranju nismo vajeni, nakazala pa je, da tudi v kranjski partiji obstajata konservativna in reformatorska struja.

Uvodoma je **Branko Mervič**, sekretar predsedstva občinskega komiteja ZKS Kranj, dejal, da začenjajo novo obdobje, ki ga želijo meriti z drugačnimi merili, saj je 44 let dovolj dolga doba, da se s političnega prizorišča poslovijo zastareli pogledi in da vstopimo v čas novega videnja. Naše delo, je poudaril, pa bo mnogo težje kot doslej, kar pa nas ne sme ovirati pri uresničitvi zastavljenih reform. Ustvarjanje izrednih razmer (mitingi, stavke itd) porajajo neustvarjalno psihozo in občutek, da nas bodo te razmere obšle, hkrati pa je ljudi strah. Tudi v Kranju se odražata dva koncepta nerazumevanja, zlasti starejši komunisti sodijo, da je potrebno stvari vzeti v roke, mlajši pa to razumejo kot vračanje v preteklost. Potreben je nov, pozitiven program, je dejal Mervič, ko je spregovoril o programu "Za boljše življenju", potrebna je ogranizacijska prenova partije, legitimnost pa si bo zveza komunistov v prihodnje pridobila v demokratičnih volitvah. Ob koncu je spregovoril tudi o izstopih, ki seveda niso kranjska posebnost, v Kranju je v zadnjih štirih letih partijo zapustilo približno tisoč članov in članstvo se je tako zmanjšalo za četrtino, vendar pa je potrebno dodati, da so jih 290 črtali zaradi neaktivnosti, od tega 198 letos. Kranjska partija torej želi imeti le aktivne člane, čeprav v Kranju ni navzoča širša politična alternativa, kakor je dejal Mervič.

Ker jim novega kandidata za sekretarja predsedstva občinskega komiteja ni uspelo dobiti, bo to dolžnost še naprej opravljal Branko Mervič, tudi predsednik bo še naprej Edo Resman, ki je dolžnost prevzel šele sredi zadnjega mandata. Podobno v Kranju predlagajo, naj bosta ponovno izvoljena tudi prva dva moža slovenske zveze komunistov, predsednik naj bi bil torej še naprej Milan Kučan, sekretar pa Miloš Prosenc.

Poročilo o delu občinske organizacije ZKS je bilo sprejeto brez razprave, sicer pa, osrednja točka je bil program "Za boljše življenje", ki je spodbudil razpravo, deloma tudi zelo polemično. Uvodoma je spregovoril **Edo Resman**, ki je dejal, da je Kranj še vedno mesto, kjer se od sobote do ponedeljka nič ne zgodi, Kranjčani vikend preživljajo v copatah in z navijalkami v laseh, problematično pa je predvsem prepričanje, da ne znajo napraviti nič, torej kompleks manjvrednosti, ki bi se moral spremeniti v kompleks večvrednosti, saj je Kranj po družbenem proizvodu na prebivalca nenehno na tretjem do petem mestu, njegov status pa ni temu primeren, saj je posledica slovenske logike vladanja manj razvitih, tako napadane v okviru Jugoslavije. Kranj se mora postaviti na zadnje noge, je misel retorično končal Resman, z njo pa seveda pojasnil, zakaj so napisali afirmativni program "Za boljše življenje". Dodati velja še njegovo opredelitev cilja delovanja komunistov: "Naš cilj mora biti prevzem oblasti, naše nastopanje v parlamentu pa v smislu opozicije oziroma kontrole države."

Stane Boštjančič je pred izvolitvijo v občinski komite razgrnil svoje poglede na aktualna vprašanja. Na vprašanje strankarski ali nestrankarski pluralizem je odgovoril, da je zanj sprejemljiv strankarski, saj je nesporno dosedanja politično monopolno organizirana družba rodila kriza, v kateri se nahajamo, ker je onemogočala sproščanje ustvarjalne energije posameznikov in skupin državljanov, z nestrankarskim pluralizmom pa bi nadaljevali z neustvarjalnostjo, saj različna mnenja znotraj ene organizacije niso isto kot različna mnenja in programi med organizacijami oziroma strankami. Prihodnje leto naj bi bil sprejet zakon o političnem združevanju in zveza komunistov bi se morala zavzemati za konkurenco političnih subjektov in njihovih programov, torej za strankarski pluralizem, kar ni v nasprotju z ustavo, saj je z njo zajamčena svoboda misli in opredelitve ter svoboda združevanja. Trdim, da se ta določila ne nanašajo le na društva in podobno, je dejal Boštjančič, jasno pa je, da so s tem povezana mnoga vprašanja: nevtralna šola, vojska, policija, pravosodje, skratka vprašanja, ki jih bo potrebno rešiti, če hočemo govoriti o civilni družbi in pravni državi. Zavzel se je tudi za asimetrično federacijo in za izvirno politično suverenost republik, s tem pa je povezano sprejemanje ustav, logično je, da se sprejmejo republiške ustave, šele potem zvezna, če je republika nosilec suverenih pravic, ki jih uresničuje izvirno in samostojno. Ker zveza komunistov ne more biti iztrgana iz političnega sistema, bi moralo iz zveznega statuta izginiti načelo demokratičnega centralizma. V zadnjem času je opazna večja politizacija JLA, je dejal Boštjančič in pri tem omenil nedavni nastop Kadijevića in Broveta, ter je zavzel, da naj bo na čelu Zveznega sekretariata za ljudsko obrambo civilist, ne pa poklicni vojak.

Za delegate za 11. kongres ZKS so bili izmed petnajstih izvoljeni: Dušan Bavdek, Bole-Vrabec, Janez Frelih, Irena Jerman-Jere, Alenka Kovšca in Andrej Lapajna. Za delegata za 14. kongres ZKJ je bil izvoljen Aleksander Ravnikar, drugega delegata pa bodo izvolili v drugem krogu volitev na nadaljevanju prekinjene seje.

Stane Boštjančič je predlagal, naj bi v zvezi s procesom proti Azemu Vllasiju in soobtoženim sprejeli stališče: "V zadevi Azem Vllasi in soobtoženi gre za politično proces, ko nosilci politične moči in oblasti grobo zlorabljajo kazensko pravo in organe kazenskega pravosodja za doseganje političnih ciljev. Sodni proces proti Azemu Vllasiju in soobtoženim pred Okrožnim sodiščem v Titovi Mitrovici zahteva, da se znova zavzamemo za pravno in pravično državo, za spoštovanje temeljnih človekovih pravic in svobočin." Vendar pa je predlog žal obvisel v zraku, saj je bila konferenca zaradi odhoda nekaterih delegatov že nesklepčna.

Alenka Kovšca je opozorila, da se s krepitvijo republiške regulative oži prostor lokalnim skupnostim, kar za Kranj pomeni, da bo z 2 odstotno večjo obveznostjo do enotnega družbenega programa imel nižji družbeni standard, kar pomeni odmik od vizije boljšega življenja. V zvezi komunistov naj član vidi sebe in vpliva na razmere, kjer živi, je dejala in izrazila bojazen, da bomo postali le glasovalni stroj za stranke, bolje rečeno, za njihova republiška vodstva.

Milica Ozbičeva pa je ostro polemizirala z Boštjančičem, označila njegov nastop kot šopek tem in aut-aut način podajanja. Sodila je, da takšnih tem ni moč postavljati ultimativno, govorila o negotovosti, če bodo v nekaterih sredinah sprejete, drugod pa ne in se bo zastavilo vprašanje, s čim iti na kongres ZKJ. Po njenem menju bi morali temeljito pretresti izbor tem in izbrati le tiste, pri katerih ni odstopanja ter jih postopoma uresničiti. Iz njenih besed je bilo moč razbrati, da se nikakor še ne ogreva za strankarski pluralizem, kar je utemeljila tudi s kadrovskimi zadregami. Okrcala je tudi zbrane, češ da se premalo vključujejo v razpravo.

Stane Boštjančič se je ponovno oglasil in dejal, da moramo imeti izhodišče za demokratični dialog v Jugoslaviji. Partija je imela kadrovski monopol, kam nas je to pripeljalo, vemo, je zavrnil njene pomisleke. Glede razprave pa: je bila potemtakem beograjska seja odlična? In požel aplavz.

M. Volčjak

Prvo soglasje k prenovi slovenske partije doseženo

Zaradi nas, ne zaradi Evrope

Ljubljana, 26. oktobra - Ob programskem dokumentu Zveze komunistov Slovenije za 11. kongres, ki bo 22. in 23. decembra v Ljubljani, in motu Za evropsko kakovost življenje se mi zdijo že čista sprenevedanja spraševanja, zakaj v Evropo, v kakšno Evropo, ali v Evropo samo zemljepisno ali tudi drugače. Edino vprašanje, ki bi ob tem zdržalo kritiko, bi lahko bilo, kaj smo mi sposobni pozitivnega prinesti v Evropo, vendar očitno bore malo, saj smo tudi element samoupravljanja, s katerim smo se bahali desetletja, zmaličili do konca.

Zanesljivo v gradivu centralnega komiteja, ki gre sedaj do kongresa v razpravo, ne samo med partijsko, ampak tudi nepartijsko javnost, ni mišljena Evropa romunskega ali kateregakoli drugega neprijaznega tipa, ampak Evropa demokratičnih tradicij, odprtosti, svobočin in ustvarjalnega dela, reform, kar pričajo tudi barve simbolov za bližnji kongres slovenske partije. Modra pomeni svobodo, rumena reforme in kritični prelom s preteklostjo, zelena okolje, prijetno za bivanje, zvezda, še vedno petokraka, pa je tradicija. Partija ima v mislih Evropo, v kateri inženir v štirih dneh zasluži toliko kot pri nas cel mesec, kot je dejal Milan Kučan, Evropo, v kateri v osmih urah s kakovostnim delom zaslužiš toliko, da potem 16 ur mirno živiš (dr. Matjaž Mulej).

Se s tem odrekamo samoupravljanju? To utegne biti eno ključnih področij razprave o novi vsebini Zveze komunistov Slovenije. Res je, da smo ga prvi uvedli, da pa ga nismo uresničili in ga potemtakem tudi ukiniti ne moremo, je na četrtkovi seji cekaja dejala Katja Vadnal. Vinko Hafner je v kritični razpravi dejal, da utegnemo imeti nezadovoljne ljudi pred skupščino, če se bomo odpovedali samoupravljanju. Franček Hudej je opozorilo komentiral takole: zanesljivo ni zgodovinski interes delavskega razreda pri nas tri do štirikrat manjša plača kot v soseščini, delavci pa bodo prišli pred skupščino, če 15. v mesecu ne bodo dobili plače, ne pa zato, če jim odvzamemo tisto, česar nikdar niso imeli.

Čeprav je ceka programski dokument sprejel, se utegnejo v javni razpravi kresati mnenja o terminih in formulacijah iz železnega repertoarja delavskega in komunističnega gibanja. Pustimo tokrat ob strani morebitno spremembo imena Zveze komunistov Slovenije (predvsem nekateri starejši člani cekaja so opozarjali, da to ni tako enostavno). Gre za pojme kot socialna baza Zveze komunistov, delavski razred, demokratični centralizem, avantgarda, revolucija in podobno. Predlagani partijski dokument jih opušča, sicer ne na veselje vseh članov, kar je pokazala tudi zadnja seja cekaja, vključujoč z vlogo družbene lastnine oziroma enakopravnostjo lastnin. Reformatorji, če smemo tako reči avtorjem partijskega programa za bližnji kongres, ki ima precej zametkov volilnega programa za volitve prihodnje leto in je splet kratkoročnejših in dolgoročnejših ciljev, opuščajo stare pojme. Klasičnega delavskega razreda ni več, prav tako njegove vladavine v izvirnem pomenu besede, pojem delavca, ustvarjalca je mnogo širši. Čas za revolucije, razen za tehnološke, znanstvene, je mimo, zato je stvarnejši izraz reforma. Avantgardnost je možno razumeti samo v reformnem smislu, ne pa v klasičnem, ko nam ta avantgardnost ni prinesla vedno pozitivnih rezultatov. Soglašati pa kaže tudi z mnenjem zoper demokratični centralizem, ki se ponavadi (in tudi pri nas) ni razvijal v smeri demokratičnosti, ampak iznakaženega centralizma, ki še nikjer ni postal demokratičen. Družbena lastnina ne sme biti že zaradi imena prednostna (ker je to bila, smo jo uničevali), ampak enakopravna, z določenim in znanim gospodarjem in enakovredna v soočanju z drugimi lastninami.

Partijskemu pogledu v svojo in družbeno prihodnost vsi ne in ne bodo ploskali, vendar razlik ne smemo izrabiti za medsebojna obračunavanja. Res pa je, da za mnoga področja izzivalna stališča silijo k razmišljanju, razmišljanje pa po Brechtu rojeva akcijo. Partija odprto ponuja svoj pogled na prihodnost in razvoj, s tem tudi veliko tvega, tako znotraj Slovenije, še posebej pa v ZKJ, v kateri po Kučanu nima kaj iskati, če ZKJ ne bo oblikovana tudi po meri slovenske partije, vendar brez tveganja, vendar s pametjo, ni napredka. Spomnim se besed dr. Aleksandra Grličkova, ki je dejal, da prav take situacije, kot je naša sedaj, omogočajo spremembe. V pozitivno, lahko pa tudi v negativno smer in tega ne gre podcenjevati.

J. Košnjek

Jože Klofutar, sekretar predsedstva občinskega komiteja ZKS Tržič

Nezaposlenost je kazalec neinventivne družbe

Tržič, oktobra - Prihodnji četrtek, 9. novembra, se bodo tržiški komunisti sestali na svoji programsko volilni konferenci, kjer bodo podali obračun dela za štiri leta nazaj, opravili volitve in sprejeli program za naprej. Kar nekaj sloganov, ki so zdaj hočeš nočeš modni tudi pri komunistih, imajo v mislih, po vsej verjetnosti pa bo prevladalo geslo "Za višjo kakovost življenja". Tržiški komunisti bodo namreč na svoji programsko volilni konferenci izhajali iz trenutnih razmer v Tržiču, kjer osebni dohodki delavcev zaostajajo daleč za gorenjskim in slovenskim povprečjem, kjer investicijska vlaganja ne kažejo, da se bo kaj hitro spremenilo, kjer so gospodarske težave morda hujše, kot drugod, a jih tržiški delavec stoično prenaša, kajti iz generacije v generacijo je vajen le trdega dela in odpovedovanja.

"Je v vaših osnovnih organizacijah že vse pripravljeno na to odločilno programsko volilno konferenco?"

"90 odstotkov osnovnih organizacij je že imelo programsko volilne seje, vendar pa o dokumentih za občinsko programsko volilno sejo še niso mogli razpravljati, ker jih bodo šele te dni dobili. Naša želja je, da bi te dokumente obravnavalo čim več celotnih osnovnih organizacij, kjer pa to ne bo mogoče, pa vsaj sekretariati, da bi delegati prišli na sejo z oblikovanimi stališči. Moram priznati, da smo imeli težave s pripravami, saj smo kar dvakrat podaljševali roke, problemi pa so bili tudi pri iskanju kandidatov za nove sekretarje osnovnih organizacij. Pretežni del sekretarjev bo ostal."

"Ste zadovoljni z dosedanjim delom?"

"Po svoje sem, kajti mislim, da smo vendarle delo komiteja vodili tako, da je bilo vedno tesno sodelovanje z osnovnimi organizacijami. Lahko trdim, da v nobenem mandatu pred menoj niso bili člani komiteja tolikokrat v osnovnih organizacijah kot zdaj in da so bili le redki tako argumentirani dialogi, kot so zdaj. Nisem pa še zadovoljen s stanjem v osnovnih organizacijah. V začetku sem imel občutek, kot da sem sekretar vseh 47 osnovnih organizacij, potem sem za osnovne organizacije dosledno zadolževal člane predsedstva in komiteja."

"Imate tudi v Tržiču močan osip članstva?"

"Tudi. Od 751 članov 31. decembra 1986 imamo danes še 640 članov. Vendar pa, če pogledamo vzroke, slika ni porazna, kajti Tržič je v teh letih zaradi gospodarskih težav doživel precejšnjo migracijo in se je v druge občine odselilo kar 66 članov, 17 jih je umrlo, 77 jih je samovoljno izstopilo, 14 jih je izstopilo zaradi previsoke članarine, 5 zaradi neučinkovitosti ZK in podobno.

Zmanjšalo se je tudi število osnovnih organizacij in sicer od 47 na 31, vendar to večinoma zaradi reorganizacij delovnih organizacij. Tako je v Peku od prejšnjih 7 osnovnih organizacij in v BPT od 6 ostala po ena sama, osnovna organizacija carinarnice na Ljubelju je zdaj v centrali na Jesenicah. Nekaj osnovnih organizacij, kot na primer v Integralu, Novosti in Obrtnem podjetju pa so bile zaradi majhnega števila članov razformirane, člani pa so se povezali po krajevnih skupnostih. Razpustili smo tudi osnovno organizacijo v upravnem organu skupščine občine Tržič, kar se je pokazalo za zelo pozitivno. Zdaj se tudi najodgovornejši funkcionarji pojavljajo v krajevni skupnosti in se res v bazi seznanjajo s problemi.

"In kaj vse bo vseboval vaš program?"

"Tržiški program delimo na 4 globalna področja: gospodarstvo, vprašanje prostora in okolja, politični sistem in ZK samo. Naše delovno geslo je - verjetno bo tako tudi ostalo - "Za višjo kakovost življenja". Izhajamo zlasti iz trenutnih razmer v Tržiču, iz težkega gospodarskega položaja, ki ima za posledico to večno pritrgovanje pri življenjskem standardu delavca. Manjka nam razmišljanja, inovativne dejavnosti. Naša ambicija je, da se vrnemo v tisti krog občin, ki se ne ukvarjajo z brezposelnostjo. Nezaposlenost je kazalec neinventivne družbe.

"Imate v Tržiču tudi že alternativo?"

"Uradno imamo le kmečko zvezo, zagotovo pa imamo tu tudi člane in zagovornike alternative. Vendar se za našo organizacijo ne bojimo. Danes se bolj kot kdajkoli vidi, kdo se najbolj zavzema za slovenski narod. V najhujših dneh slovenskega naroda alternativcev ni bilo nikjer."

"Se strinjate z rumeno barvo kongresnih dokumentov?"

"Ta šok sem dokaj normalno preživel. Jaz jemljem to modro in rumeno barvo kot celostno podobo kongresa, ne kot spremembo simbola, se pa globoko strinjam s Kučanom, da bi, če bi menjali simbole, srp in kladivo smeli zamenjati le z - računalnikom.

Mogoče bodo rumeno barvo stari komunisti travmatično sprejemali. Toda vedeti moramo, da je proces demokratizacije bil in bo vedno navzoč v družbi, zato tudi ZK ne more biti izjema."

D. Dolenc

KRATKE GORENJSKE

Veliko zanimanje za Hribarjevo hišo v Cerkljah - Oktober, ki je sicer mesec požarne varnosti in so tudi letos imeli gorenjski gasilci cel mesec različne aktivnosti, pa si je, posebej v drugi polovici, izbrala za različne akcije in predstavitev dejavnosti, ki se nanašajo na poslovanje in sodelovanje z občani, tudi Ljubljanska banka - Temeljna banka Gorenjske v Kranju. Ena takšnih akcij pred današnjim svetovnim dnevom varčevanja je bila minulo soboto tudi prikaz obnovljene Hribarjeve hiše v Cerkljah vsem, ki so to domačijo morda poznali že prej, se je spominjali, kako je počasi "popuščala" zobu časa in potem slišali, da se je njene obnove lotila Ljubljanska banka in še posebej Gorenjska banka. Prenovljeno v vseh nekdanjih značilnostih in posebnostih stavbe in prostorov ter opreme v njej so si v tistem delu, kjer je že nekaj časa poslovna enota Ljubljanske banke - Temeljne banke Gorenjske Kranj, prebivalci krajevnih skupnosti pod Krvavcem že imeli priložnost ogledati. Prav tako po miniaturnem programu nekdanje ureditve tudi okolico. Minulo soboto pa so predstavniki Ljubljanske banke na široko odprli vrata vsem prostorom v hiši. Obiskovalcev ni manjkalo in vsi po vrsti so se čudili in hkrati z zadovoljstvom ugotavljali, da je z obnovo in ohranitvijo lepot in posebnosti hiše, v kateri je poleti tako rad prebival nestor slovenskega bančništva Ivan Hribar, opravljeno veliko in dragoceno delo. Obnova Hribarjeve hiše zato v teh dneh, ob svetovnem dnevu varčevanja, najlepše simbolizira tudi pomen samega praznika varčevalcev in tudi bančne poslovnosti. - A. Ž.

Jožica Ribnikar, aktivistka Rdečega križa

Po krvodajalce od vrat do vrat

Kranj, oktobra - Minuli teden je bila na Zavodu za transfuzijo krvi v Ljubljani izredna krvodajalska akcija za kranjske krvodajalce. Med devetdesetimi jih je bilo veliko tudi iz najštevilnejše krajevne organizacije Rdečega križa - Vodovodnega stolpa.

Krajevno organizacijo predano vodi **Jožica Ribnikar**, ki nam je povedala, da so letos že v tretje pripravili krvodajalsko akcijo. S prvo, ki je bila konec marca in v začetku aprila, niso dosegli ponujenega »plana«. Druga, enodnevna, je bila ravno sredi poletja, med kolektivnimi dopusti, zaradi česar je bil tudi prepičel odziv. Zato so se tokrat toliko bolj potrudili.

»Veseli smo enkratnega odziva,« je povedala Jožica Ribnikar. Na njej in 32 odbornicami sloni večina dejavnosti krajevne organizacije, pa tudi zagnanih poverjenikov pri tem ne gre pozabiti. »Sicer že nekaj časa opažamo, da krvodajalstvo upada. Morda je to v naši krajevni skupnosti še bolj opazno, ker se prebivalstvo stara. Vendar imamo od okoli 7000 prebivalcev še vedno kar 3759 članov Rdečega križa. Pred krvodajalskimi akcijami moramo vendarle od vrat do vrat ter s prijaznostjo in toplo besedo vabiti k humanemu dejanju. K temu bi radi pritegnili več mladih, za kar bi verjetno potrebovali nove organizacijske prijeme.«

Krvodajalci za svoje dejanje navadno dobijo le zahvalo. Pri Vodovodnem stolpu se jim vsako leto skušajo oddolžiti s skromno slovesnostjo. Letos jih bodo nanjo povabili 17. novembra v Dom JLA v Kranju.

D. Z. Žlebir

Uspešna kulturna akcija

Radovljica - Že dve desetletji občinski sindikalni svet, Kulturna skupnost in Zveza kulturnih organizacij Radovljica organizirajo kulturno akcijo za delovne kolektive. V prvem polletju letos so v 15 krajih v občini izvedli 23 različnih kulturnih prireditev. Deset gledaliških predstav kranjskega in jeseniškega odra ter domačih dramskih skupin si je ogledalo skoraj 2000 obiskovalcev. Bilo je tudi več pevskih koncertov, najaktivnejši med pevci pa so bili oktet LIP in tudi oba zbora - kroparski in podnarški. Živahna pa je bila letos tudi galerijska dejavnost, v kateri so se še posebej izkazali amaterji v likovni sekciji KUD Veriga Lesce, ki so pripravili razstave v raznih krajih v občini. Za naprej je komisija za kulturo pri občinskem sindikalnem svetu sklenila, da bodo udeleženci za ogled predstav izven občine prispevali po 15 tisoč dinarjev, delovne organizacije do 200 zaposlenih naj bi prispevale po 1000, nad 200 zaposlenih pa po 800 dinarjev na vsakega člana kolektiva. (jr)

Kompasov Ivan že dvajsetič

Kranj - Tokrat nam je dopisnik Ivan Petrič poslal prispevek s precej nenavadnim naslovom in sicer: Kompasov Ivan gre že dvajsetič na Srečanje. Piše, da je bil doslej na vseh Kompasovih srečanjih, ki jih le-ta prireja vsako leto 29. novembra. Letošnje srečanje bo v Poreču (prijave sprejemajo v Kompasovih poslovalnicah) in Ivan Petrič seveda tudi tokrat ne bo manjkal. Ker pa je stalni udeleženec, mu je tokrat Kompas "priznal" za Srečanje v Poreču konec novembra 50-odstotni popust.

ureja ANDREJ ŽALAR

Obrežja potokov so marsikje (še vedno) najbolj priročna smetišča

Največkrat je kriva navada

Kranj, 30. oktobra - Spomladi in jeseni se za kratek čas pokaže, kako učinkovita je naša skrb za čisto okolje, kako se uresničujejo ničkolikokrat izrečene, poudarjene lepe besede o skrbi za naravo in kaj je doseglo prelito črnilo na papirju, da se bomo zaradi neodgovornega ravnanja zastrupili. V krajevnih skupnostih marsikje že ni več skrb za čisto okolje zgolj točka v programu, ki bi spominjala na tako imenovane naloge pod "in tako dalje". Niso redke krajevne skupnosti, kjer so že poskrbeli za organiziran odvoz odpadkov, uredili začasna odlagališča, namestili zabojnike... Pa vendar je za še vedno nelepo sliko okolja, tako kaže, največkrat še vedno kriva predvsem navada...

Tone Borišek

Tone Borišek je že šestnajsto leto rečni nadzornik pri Vodnogospodarskem podjetju Kranj. Vsa ta leta ima med dnevnimi delovnimi zadolžitvami zapisano tudi pregledovanje obrežij potokov, rek in lahko bi rekli na ta način tudi skrb za naravno okolje.

"V zavesti in prepričanju, da si z onesnaževanjem narave sami kopljemo grob, se je res že precej spremenilo. V kranjski občini, kjer je med drugim moje delovno področje, so nekatere krajevne skupnosti z resnim in zavzetim delom precej naredile. Takšen zgleden primer je na primer krajevna skupnost Jezersko, kjer so še pred nedavnim imeli zelo sporno odlagališče najrazličnejših odpadkov. Dogaja pa se, da so takšni lepi primeri zaradi neodgovornosti posameznikov, ali prepočasnega uresničevanja širših programov, le kratkočasni zgledi in bolj muhe enodnevnice. Bitka med prepričanjem, da imamo radi čisto le svoje dvorišče, kako pa je za sosedovim plotom pa nas že več ne briga, in da vse, kar nas moti in nam kazi dvorišče, sodi izključno le na opredeljeno odlagališče v občini, bo še nekaj časa trajala..."

Razlogov za takšno ugotovitev in najbrž tudi upravičeno trditev, ima Tone Borišek veliko, da ne rečemo preveč.

Jezersko za zgled, v Dupljah pa takole...

Inteksovi ogorki v Savi; prepoved, ki je postala formalnost...

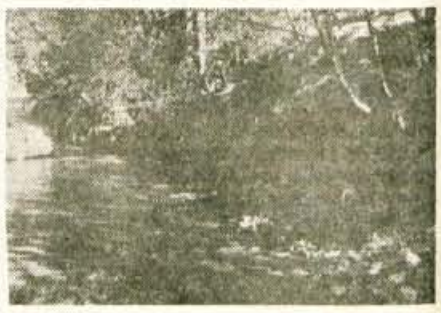

Najbolj številna priročna odlagališča so za reko Kokro v kranjski občini...

Obrežja reke Kokre so še vedno prevečkrat zelo priročno odlagališče odpadkov. Izredno sporno je tudi na nek način dogovorjeno odlagališče v krajevni skupnosti Duplje, kjer so potok Zadrago, ki se pod Trnovcem zliva v Tržiško Bistrico, že dobesedno zasuli. Pa ni nič drugače, kar zadeva kanalizacijo v kanjonu reke Kokre. Da ne govorimo o že neštetokrat "prepovedanem" Inteksovem odlagališču ogorkov na levem bregu Save pred samo čistilno napravo v Kranju. V posmeh je tudi odtočni kanal Iskre Kibernetike in Era iz katerega bruha toaletni papir v Savo, čeprav se križa s kanalom za čistilno napravo...

"Včasih imam vtis, da smo se, kar zadeva čisto okolje, dopoldne nekaj dogovorili, popoldne pa že na vse pozabili. Pripravljeni smo se udeležiti očiščevalnih akcij, pa vendar je ob letu slika spet ista. Šolarji čistijo obrežja rek in potokov, doma pa jim potem starši, ko prenavljajo hišo ali prostor, naročajo naj zapeljejo nepotreben material spet na obrežje potoka..."

Na robu urejenega dvorišča in lepe domačije se torej še vedno prevečkrat konča naša skrb za urejeno in čisto okolje. In tako bo, dokler beseda in črka, da tako ne gre, ne bosta postali navada.

A. Žalar

Tržičankam ni treba čez mejo ali

TREND sledi modi

Menda ni ženske, ki ji ob izložbi butika TREND v prehodu pod oboki tržiške občinske hiše ne bi zastal korak. Vsaj toliko vsaka počaka, da pogleda, kakšno bluzo sta ta dan Jelka in Breda obesili v izložbo, kaj visi na najbližjih obešalnikih, kakšna je trenutna moda ...

Dalj časa sta se Tržičanki Jelka Ličen in Breda Korošec odločali, da bi šli na svoje. Ko se je Turistično društvo preselilo v Lavičkovo vilo, se je ponudila priložnost: prostor pod občinsko hišo, zraven Domove trgovine s spominki, kjer praktično hodi mimo ves Tržič in tudi tujci zaidejo sem, je bil kot nalašč za njuno namero: Tržiču dati trgovinico, kjer se bodo ženske lahko lepo, moderno pa tudi ne predrago oblačile. Pozna se, da sta komercialistki, da se spoznata na materiale - obe sta pred tem trgovali v BPT - in znata izbrati pravo blago za svoj butik. Svoje blago znata tudi ponuditi. Najmanj dvakrat tedensko premenjata svojo izložbo, nekateri kosi oblačil, kot so na primer bluze, pa se v njuni trgovinici ponujajo strankam skoraj vsak dan drugače.

Kvalitetne firme izbirata; dobro je zastopana Mura z lažjimi oblekami in zdajle tudi s kostimi in krili, lepe stvari so naprodaj od konfekcijske hiše Uzor iz Splita, ki je v Sloveniji manj znana, vendar pa ima odlične kreacije. Usnjena oblačila nabavljata pri Utoku v Kamniku, veliko pa sodelujeta tudi z zasebniki, od koder seveda prihajajo unikati. Vsakega po malo, pa je tu izbira, ki pritegne vsak okus, celo vsak žep. Kajti, Jelka in Breda se trudita, da nabavljata tudi cenejše stvari, predvsem pa brez posrednikov, ki bi dražili nabavljeno blago. Jesenske kostime imata cenejše tudi do 40 odstotkov kot drugod, ugotavljajo stranke.

Dobro sta se odločili, danes ugotavljata Jelka Ličen in Breda Korošec, vendar pa razmišljata tudi naprej. V kratkem bosta odprli svoj lokalček v novozgrajenih trgovskih prostorih na Deteljici, kjer bo ponudba še bolj dopolnjena. Če boste obiskali njun butik, naj vam povemo, da je odprt vsak dan, razen ob ponedeljkih, ko gresta obe v nabavo. Vedno namreč nabavljata obe, da se kar najbolje odločita, da skupno precenita, kaj je primerno za njuno trgovinico in kaj ne. Saj konec koncev tudi skupno nosita ves riziko poslovanja.

D. Dolenc

"Praznik v Hotemažah"

Vesna in Jože odprla trgovino

Hotemaže, 30. oktobra - Minuli konec tedna, v petek, je bilo v krajevni skupnosti Hotemaže-Olševek v kranjski občini zares veselo. Vesna in Jože Vidmar sta namreč v Hotemažah, nasproti gostilne pri Jurčku, odprla novo živilsko trgovino.

Otvoritev trgovine so v petek popoldne veselo proslavili...

Čeprav krajevna skupnost pri otvoritvi trgovine tokrat ni imela posebnih zaslug, kot je ugotovil predsednik sveta **Jože Fajfar**, ko je odprl novo trgovino, pa je v imenu vodstva in vseh krajanov pozdravil pobudo in odločitev mladih zakoncev Vesne in Jožeta Vidmar, da sta se odločila in v vasi, potem ko sta se sporazumela z lastnikom stavbe Tinetom Koširjem, odprla trgovino. **"To je bila že precej dolgo časa želja v naši krajevni skupnosti, ki pa je trgovska podjetja zaradi denarja in interesa niso uresničila,"** je poudaril predsednik sveta KS. Da pa so si jo krajani zares želeli, so v petek dokazali s svečano otvoritvijo, saj so ob spremljavi ansambla Skikvintet peli in plesali še lep čas po otvoritvi. **"Odločitev sicer ni bila enostavna. Precej časa sva razmišljala, potem pa sva se vendarle odločila. Nobenih težav ni bilo v upravnem postopku, bilo pa je precej dela, da sva uredila oziroma prenovila nekdanje poslopje. Zdaj naju čaka naloga, ki sva si ju obadva zastavila: da bo trgovina vedno dobro založena in da bodo krajani zadovoljni z njo. Ne bojiva se dela; morda je zdajle na začetku še nekaj treme... Vendar, korajža velja," sta povedala po otvoritvi Vesna**, ki je po poklicu trgovka, in **Jože Vidmar**, ki je včasih delal v Iskri Telematiki.

Hotemažani, prav pa bo prišla tudi Olševčanom, so torej zdaj vendarle dobili tudi "svojo" trgovino. Odprta bo vsak dan od 8. do 11. in od 13. do 18. ure, ob sobotah od 8. do 15. in ob nedeljah od 8. do 11. ure. Ko bo trgovina imela še telefon, bosta Vesna in Jože Vidmar sprejemala naročila tudi po telefonu. Ustregla pa bosta tudi želji in naročeno blago ob dogovorjenem času dostavila tudi na dom.

Vesna in Jože Vidmar: "Korajža velja..."

A. Žalar

Iskra Unitel z Blejske Dobrave si bo prav tako pomagala s prodajo stanovanj

Obetavno sodelovanje z zahodnonemško firmo

Kranj, 27. oktobra - Podobno kot pred kratkim kranjski Tekstilindus si bo tudi Iskra Unitel z Blejske Dobrave, ki se je z reorganizacijo bivše Telematike odločila za samostojnost, pomagala s prodajo 22 stanovanj v vrednosti 23 milijard dinarjev, kar jo bo finančno okrepilo za sodelovanje z zahodnonemško firmo Vogt Aktiengesellschaft. Unitelu je še maja letos grozila ukinitev, 120 delavcev je bilo tedaj brez dela, zdaj pa napovedujejo, da bo bo v enem delu imelo dobro delo vseh 360 delavcev, v prihodnjih letih pa bi zaposlenost lahko še povečali.

Ljubljanska banka-Temeljna banka Gorenjske je jeseniški stanovanjski skupnosti odobrila 23 milijard dinarjev posojila za odkup 22 stanovanj Iskre Unitel z Blejske Dobrave. Stanovanjska skupnost bo za odplačevanje posojila v prihodnjih štirih letih za 0,5 do 0,20 odstotka povečala zdaj 6 odstotno stopnjo od kosmatih osebnih dohodkov iz dohodka organizacij. Tudi jeseniška stanovanjska skupnost je ustrezne sklepe že sprejela.

Gre torej za enako, seveda bistveno manj zajetno finančno injekcijo kot pred kratkim pri kranjskem Tekstilindusu. Vendar pa je treba reči, da je kvaliteta reševanja vendarle drugačna, saj pri Unitelu gre za pozitiven sanacijski program, ki temelji na drugačni proizvodnji in celo povečanju zaposlenosti, kar je za jeseniško občino ob presežkih delavcev v Železarni zelo pomembno.

Vsi delavci imajo zdaj delo

Še aprila in maja se je zastavljalo vprašanje obstanka tovarne, ki se je ob reorganizaciji Telematike odločila za samostojnost preimenovala v Iskro Unitel. Tedaj je bilo 120 delavcev brez dela, na prisilnem dopustu, tudi preostalih 240 ni bilo polno zaposlenih.

Od avgusta naprej pa imajo spet vsi delo, vse več pa tudi naredijo. Aprila je preračunano v nemške marke realizacija znašala 278 tisoč mark, septembra pa že 556 tisoč mark in v dvajsetih dneh oktobra 376 tisoč mark.

Kooperacija z zahodnonemškim Vogtom

Polno zaposlenost so dosegli po zaslugi sodelovanja z zahodnomško firmo Vogt Aktiengesellschaft, v kooperacijo z njo so začeli izdelovali sestavine za feritne transformatorje, na tem programu dela že 200 delavcev. Napovedujejo pa, da bo že po enem letu lahko zaposlil vse delavce, v prihodnje pa bo moč zaposlenost povečati za 500 delavcev.

Tudi partner je z Unitelom zadovoljen, v dveh mesecih so uspeli doseči 60 odstotno produktivnost, kar firma Vogt ocenjuje kot povsem ustrezno pri uvajanju tovrstne proizvodnje.

Za Tekstilindusom se je torej tudi Unitel odločil za prodajo tovarniških stanovanj, nemara tudi drugod razmišljajo o takšni finančni injekciji, saj ima marsikatera gorenjska tovarna veliko tovarniških stanovanj. Tržiški BPT, ki se obupno bori za preživetje, jih ima, denimo, kar 800. Dobro pa bi seveda bilo, da bi takšne poteze spremljala akcija odkupa stanovanj, pod ugodnimi pogoji seveda. Morda bi bil takšen odkup stanovanj za ljudi privlačnejši od delnic, ki so pri nas resnična novost in za vse ne bo sprejemljiva, zlasti ne hitro. Ker so na Gorenjskem začeli s takšnimi potezami, bi bilo prav, da bi dorekli model odkupa stanovanje stanovalcem in ga ponudili v slovenski prostor.

Tuji partner namerava vložiti kapital

Firma Vogt je preko predstavništva Gospodarske zbornice Slovenije v Celovcu že izrazila pripravljenost za vlaganje kapitala v Unitel. Namera je torej resna, vendar pa je razumljivo, da vložek pogojuje z očiščenjem Unitelove bilance.

Unitel je v letošnjem prvem polletju sicer posloval brez izgube, vendar pa je pravo sliko poslovanja dala šele kasneje dokončno izpeljana delitvena bilanca s Telematiko, saj so bile Unitelu prenesene precejšnje obveznosti in njegova zadolženost je bila konec septembra zelo visoka, saj je dosegla kar devet in pol mesečenih plačanih realizacij. Unitel je imel 30 septembra 44 milijard dinarjev posojil, od tega 29 milijard dolgoročnih (prevzete obveznosti) in 15 milijard kratkročnih posojil za pripravo izvoza. Odtlej se dodatno niso zadolžili.

V težavah so zlasti leška Veriga, zapuško Sukno, tržiški Zlit in BPT, rezultati so se poslabšali tudi nekaterim škofjeloškim podjetjem, tudi z njimi se že dogovarjamo in kmalu bodo predlogi dorečeni, je dejal Zlato Kavčič, predsednik poslovodnega odbora Ljubljanske banke-Temeljne banke Gorenjske. Pri tem pa je opozoril na kadrovske razsežnosti problematike, saj ni izključeno, da bo kje v tem pogledu ocene negativne, o čemer seveda ne bodo odločali v banki, zahtevali pa bodo seveda kadrovsko garancijo.

Dve poti do mešane družbe

Razmljivo je, da tuji vlagatelj ne bo poravnal starih posojil in želi imeti pri ustanovitvi mešane družbe čisto bilanco. Zato do nje obstajata dve poti. Po prvi bi krenili tako, da bi na kooperativnem programu ustanovili novo mešano podjetje, Unitelovi delavci pa bi se postopoma zaposlovali v njem. Hitrejša bi bila seveda druga pot, po kateri bi Unitelovo bilanco očistili starih obveznosti in kot celota ustanovili mešano podjetje.

V ta kontekst torej sodi odprodaja tovarniških stanovanj, s pomočjo finančne injekcije razrešujejo dolžniško krizo. ki se bo sicer spremenila le v odplačevanje obresti. Injekcijo pa bodo zapičili v vsebinsko drugačne razmere, kot so jo v Tekstilindusu, saj gre pri njem v bistvu za zmanjšanje proizvodnje in zaposlenosti, pri Unitelu pa za povečanje proizvodnje in zaposlenosti, razrešena pa so tudi kadrovska vprašanja vodenja podjetja, ki v Tekstilindusu še niso.

M. Volčjak

Unitel bo zaprosil za 2 milijardi dinarjev republiških sredstev za prekvalifikacijo delavcev, dobil je že podporo Meobčinske gospodarske zbornice in Skupnosti za zaposlovanje.

Urejanje kranjske deponije odpadkov

Kmalu znan izvajalec projekta

Kranj, 27. oktobra - Od druge polovice letošnjega junija je v veljavi odlok o ureditvenem načrtu deponije odpadkov v Tenetišah, ki ga je izdelal urbanistični inštitut SRS marca lani. V kranjskem komunalnem podjetju so se že lotili urejanja sedanjega odlagališča odpadkov, v kratkem pa bo izbran tudi načrtovalec in izvajalec celotnega projekta. Začetek izgradnje odlagališča posebnih odpadkov z znatno zamudo.

Z ureditvenim načrtom so določili rešitve za sanitarno urejeno sedanje in razširjeno odlagališče komunalnih odpadkov ter postavitev spremljajočih objektov, izgradnjo sanitarno urejenega odlagališča posebnih odpadkov in spremljajočih objektov ter izgradnjo objektov in naprav za zmanjšanje količin komunalnih in posebnih odpadkov. Ker je že pri sprejemu tega načrta in upravnih postopkih nastalo za dobro leto zamude, načrtovanih nalog gotovo ne bo moč uresničiti v celoti do konca tega srednjeročnega obdobja, kot je predvideno z družbenim planom občine Kranj. Prav kmalu pa bo na mizi vsaj pogodba za inženiring; investitorji KOGP Kranj-TOZD Komunala so se namreč zaradi pomanjkanja kadrov odločili predati zaupano dolžnost drugemu izvajalcu.

Prva naloga po podpisu pogodbe bo določitev načina financiranja. Zanj velja zaenkrat dogovor, da bo denar za odkup zemljišč zagotovila cestno komunalna skupnost, za vso dokumentacijo pa podpisniki sporazuma o ureditvi deponije. Obenem bo potekal postopek za pridobitev zemljišč, za kar že pripravljajo ustrezen odlok. Hkrati bodo pripravljali tudi tehnično dokumentacijo, ki je osnova za kvaliteten investicijski načrt. Če bo šlo naprej brez zapletov, bodo začeli graditi deponijo posebnih odpadkov sredi leta 1991.

V KOGP Kranj tudi sedaj ne držijo križem rok, kot naglaša **dr. Drago Vuk**. V skladu z ureditvenim načrtom in zahtevami prebivalcev iz krajevnih skupnosti okrog deponije so se že lotili urejanja odlagališča komunalnih odpadkov. Zaenkrat si pri tem pomagajo z rabljenim strojem za razgrinjanje in stiskanje odpadkov, zaradi pogostih okvar pa bodo rabili nov stroj. Postavili so tudi montažne garaže za strojno opremo in prestavili dovozne poti na deponiji. Pomembna pridobitev je nov pilotni usedalnik, ki bo pozneje sestavni del čistilne naprave oziroma prečrpališča za izcedne vode iz deponije mešanih odpadkov; sedaj v njem preizkušajo folijo kranjske Save za tesnitev usedalnih bazenov. Poostrili so tudi nadzor pri odlaganju komunalnih odpadkov, da se ne bi mednje še naprej mešale nevarne snovi. Najtrši oreh v prihodnosti pa bo ugotovitev, kateri že odloženi odpadki ne smejo ostati na deponiji.

S. Saje

Na Gorenjskem obseg industrijske proizvodnje ne raste

Obseg proizvodnje povečali čevljarji

Kranj, oktobra - Le tri pomembnejše industrijske veje so na Gorenjskem imele v devetih mesecih večji obseg proizvodnje kot lani v tem času, v celoti pa je na Gorenjskem padla, medtem kot je v Sloveniji porasla.

Podatke o fizičnem obsegu proizvodnje je seveda potrebno jemati z določeno rezervo, saj lahko pade tudi zaradi povečanja kakovosti izdelkov oziroma prenove proizvodnih programov. Vendar pa si z njim pomagamo pri ocenjevanju gospodarskih gibanj toliko bolj, ker obračunski sistem še vedno omogoča napihnjene poslovne rezultate, ki zato ne povedo vsega, predvsem pa ne dajejo stvarne slike.

Na Gorenjskem fizični obseg proizvodnje pada že kar nekaj časa, tudi v devetih mesecih letošnjega leta je bil za 2,8 odstotka manjši kot lani v tem času, v Slovneiji je porastel za 3,1 odstotka, v Jugoslaviji pa za 1,9 odstotka.

Pregled po desetih industrijskih panogah, ki na Gorenjskem predstavljajo 90 odstotka vrednosti industrijske proizvodnje, pove, da so v devetih mesecih letošnjega leta v primerjavi z enakim lanskim razdobjem obseg proizvodnje povečali le v treh dejavnosti, najbolj v čevljarski industriji, kjer je porasla za 3,9 odstotka, v konfekcijski industriji je porasla za 1,3 odstotka in v črni metalurgiji za 0,5 odstotka. V preostalih sedmih dejavnostih pa je padla, najbolj v predelavi kemičnih izdelkov, kjer je bil padec 7,3 odstoten, sledi proizvodnja tekstilne preje in tkanin z 6,4 odstotnim padcem, lesna industrija z 5,3 odtotnim, proizvodnja električnih strojev in aparatom z 3,2 odstotnim, živilska industrija z 2,2 odstotnim, kovinsko predelovalna industrija z 1,6 odstotnim in predelava kavčuka z 0,3 odstotnim padcem obsega proizvodnje.

Konec čekovnih verig

V gorenjski banki so testno uvedli 2 odstotno provizijo za dvig denarja s čeki drugih bank, po 1. novembru pa se bo za dan valutacije čeka štel datum vnovčenja na pošti.

Manipulacije s čeki so dosegle tolikšne razsežnosti, da je bilo samo še vprašanje časa, kdaj jim bodo tudi banke napovedale vojno. V gorenjski banki so že pred mesecem skušali to napraviti, vendar jabolko očitno tedaj še ni bilo zrelo, da bi padlo z drevesa, sklatiti pa ga sami niso mogli. V kolikšni meri so si to resnično želeli, seveda lahko le ugibamo. Dejstvo, da so kot testna banka v sistemu Ljubljanske banke že uvedli provizijo pri izplačilu gotovine na čeke drugih bank, seveda govori v prid njihove želje.

Čeki so seveda namenjeni zlasti plačilu blaga in storitev, visoka inflacija pa jim je dala povsem novo vlogo, kakršne v deželah s stabilno valuto seveda ne poznajo. Dokler so najbolj premeteni verižili s čeki, je še nekako šlo, zdaj pa so "inovacijo odkrile" množice in najbolj obiskane so postale najbolj zakotne poštne podružnice, zlasti ob sobotnih dopoldnevih se pred poštnimi okenci vijejo dolge vrste čakajočih, skorajda vsak ima v roki deset, petnajst in več čekov. Od ust do ust z bliskovito naglico krožijo nasveti, na kateri pošti se trenutno najbolj splača vnovčiti čeke. Poštni delavci pa se seveda dušijo v čekih, ki jih poprej na marsikateri podružnici ljudje niso vnovčili veliko, zdaj pa jih denimo na vaški pošti v Cerkljah 2.500 do 3.000 dnevno. Po nekaterih ocenah jih na Gorenjskem 15 tisoč.

Veriženje s čeki pa se je seveda oktobra toliko bolj razmahnilo, ker v večini hranilnic po podjetjih priznavajo 48 odstotno septembrsko inflacijo in se zato "navidezni kapital" bogato obrestuje. Kako to vpliva na inflacijo, seveda ni potrebno pripovedovati.

1. november bo torej za vse čekovne verižnike žalosten dan.

M. Volčjak

IZ GOSPODARSKEGA SVETA

Splošni prospekt Bohinja

Pred kratkim je izšel splošni prospekt Bohinja, ki ga je izdalo turistično podjetje Alpinum s sodelovanjem Turističnega društva Bohinj, Kompasa in Žičnic Vogel. Lični prospekt predstavlja Bohinj z okolico kot oazo Alp, ki je del Triglavskega narodnega parka, edinstvene naravne in kulturne dediščine slovenskega prostora. Najprej nas seznani z legendo o nastanku jezera, nato pa z opisom možnosti namestitve, rekreacije in zabave. Na zadnji strani prospekta so naveden zmogljivosti, vsi pomembni naslovi ter zimski, letni in splošni program. Prospekt odlikujejo izredno lepe fotografije, ki ji je posnel Joco Žnidaršič.

Evropsko priznanje Unionovemu muzeju

Muzej ljubljanske pivovarne Union je pred kratkim prejel priznanje komisije pri Svetu Evrope, sedež pa ima v švicarskem Baslu. Zanj se je potegovalo 45 muzejev iz 18 evropskih držav, komisija pa je izbrala ljubljanski pivovarniški muzej ter pri tem poudarila, da je to osvežitev v razvoju muzealstva v Evropi. Zamisel o pivovarniškem muzeju, ki je edinstven v Evropi, je nastala pred petnajstimi leti, prostore ima v pivovarni Union, predstavljene pa so naprave in pripomočki, ki so jih pivovarji uporabljali nekdaj. Začetki pivovarne Union segajo 125 let nazaj, zato je muzej seveda zanimiv. Žal pa je zaprtega tipa in odpirajo ga le za vnaprej najavljene skupine, lani si ga je ogledalo 8.000 ljudi. Unionov muzej je bil bil prvi iz naše države, ki se je udeležil tega tekmovanja in že prvo leto dobil priznanje. Uspeh pa je spodbudil tudi druge v Sloveniji, za tekmovanje v prihodnjem letu se je že prijavil Celjski muzej.

Zunanjetrgovinska menjava gorenjskega gospodarstva

V osmih mesecih 54 milijonov dolarjev presežka

Kranj, oktobra - Gorenjsko gospodarstvo je v osmih mesecih letošnjega leta ustvarilo za 53,92 milijona dolarjev presežka v celotni blagovni menjavi s tujino, od tega 13,16 milijona dolarjev na konvertibilnem trgu in 40,76 milijona dolarjev na klirinškem.

Gorenjsko gospodarstvo je v osmih mesecih letošnjega leta po podatkih Narodne banke Slovenije izvozilo za 1.589 milijard dinarjev blaga, približno 80 odstotka na konvertibilno tržišče. V primerjavi z enakim lanskim razdobjem je bil celotni izvoz večji za 17,5 odstotka (v Sloveniji za 17,8 odstotka, od tega konvertibilni za 18,1 odstotka (v Sloveniji za 19,9 odstotka) in klirinški za 15,4 odstotka (v Sloveniji za 7,2 odstotka). Celotni uvoz je bil z izvozom pokrit 121,5 odstotno (v Sloveniji 107,6 odstotno), konvertibilno pokrivanje je bilo 105,7 odstotno (v Sloveniji 101,8 odstotno), klirinško pa 303 odstotno (v Sloveniji 159,4 odstotno).

Za Gorenjsko devetmesečnih podatkov še nimamo, za Slovenijo pa kažejo, da se je izvoz povečal za 11 odstotka, v Jugoslaviji pa za 8,9 odstotka. Zanimivo je, da je septembra v Sloveniji klirinški izvoz poskočil za 41 odstotka, medtem ko je bil za avgust značilen skok konvertibilnega izvoza. Delež slovenskega izvoza v jugoslovanskem je še porastel in je bil v devetih mesecih letošnjega leta pri konvertibilnem izvozu 29,1 odstoten, pri klirinškem pa 19 odstoten.

ureja MARIJA VOLČJAK

PREJELI SMO

IZREDNI UKREPI NA KOSOVU IN USTAVNI ZAPLET

Če posežem malo v preteklost in poskušam predstaviti poznavanje povprečnega Slovenca s kosovskimi razmerami, je treba priznati, da je bilo zelo pomanjkljivo. Vedeli smo, da moramo zanje odvajati precejšen del ustvarjenega dohodka, s katerim slabo gospodarijo, zato tudi pri nas niso bili priljubljeni. Novinarske reportaže pa so prikazovale predvsem krajevne znamenitosti, običaje in... revščino. Šele po nemirih l. 1981 smo zvedeli za naraščanje albanskega nacionalizma in pritiska na srbsko in črnogorsko prebivalstvo z namenom, da se Kosovo narodnostno očisti, in zahteve po lastni republiki, čemur bi verjetno sledila odcepitev — mimogrede, temu sam ne bi nasprotoval.

Tako so tedaj sporočali vsi jugoslovanski, pa tudi slovenski javni mediji. Zadnja leta pa se vzroki za kosovsko krizo spreminjajo: po slovenski razlagi, ki jo širijo vse sredstva obveščanja in po sklepih zbora v Cankarjevem domu, sploh ni šlo za kontrarevolucijo s separatističnimi nameni, ampak za pritiske velikosrbskih nacionalistov, ki so se jim Albanci samo uprli. Kdo po vsem tem še lahko verjame političnim razlagam kriznih dogodkov doma in na tujem, če pa so vzroki zanje tako spremenljivi in odvisni od trenutne politične usmeritve? Pa še to velja dodati: če ne bi bilo srbskih prizadevanj za konsolidacijo republike tudi v tej pokrajini, bi slovenski odnos ostal verjetno nespremenjen.

Menim, da je lahko vsebina vseh mojih pisem podlaga za oceno slovenskega odnosa do drugih delov Jugoslavije, pa tudi do Kosova. Lastna hvala o številnih programih za hitrejši razvoj pokrajine ne dokazuje ničesar, pokaže pa se v popolnoma drugačni luči, če upoštevamo posledice slovenske cenovne politike na razvoj nerazvitih. S takšno cenovno politiko je hotelo slovensko vodstvo povrniti slovenskemu gospodarstvu sredstva, ki jih je to moralo odvajati za nerazvite. Tudi nasprotovanje uvedbi izrednih ukrepov in solidarnost s kosovskimi rudarji tega dejstva ne more spremeniti.

Nujnost takih ukrepov je potrdil tudi slovenski delegat na zasedanju zvezne skupščine 20. aprila. Ali je bilo potem zborovanje v Cankarjevem domu in zbiranje podpisov proti ukrepom sploh potrebno? Namen zborovanja je bil, že v naprej preprečiti nekaj, za kar je bilo pozneje potrjeno, da je bilo nujno. Torej so se politiki in voditelji raznih strank, ki so zbor sklicali in na njem sodelovali, zmotili v ocenah, česar pa pozneje niso hoteli priznati, zato so nadaljevali s politično propagando v podporo sprejetih sklepov. To imam za grobo manipuliranje z ljudmi in podpihovanje nacionalističnih nasprotij.

Propaganda o terorju na Kosovu in kratenju človekovih pravic v Sloveniji in Jugoslaviji je napihnjena; s takšnimi medsebojnimi obtožbami le zapravljamo svoj ugled v svetu; ker skušamo svoje obtožbe čimbolj internacionalizirati, privabljamo k nam izvedence iz raznih držav in mednarodnih institucij.

Zaradi nekega, na videz kriviočnega posega vojaških oblasti do posameznikov (proces proti četverici) smo začeli s takšno propagandno aktivnostjo in izgradnjo takih obrambnih mehanizmov (ustavna določila), da bi z njimi v prihodnje popolnoma zavarovali slovenske interese. To bi bilo lepo in prav, vendar se ti mehanizmi lahko tudi sprevržejo in postanejo predmet zlorab. Kako naj se federacija pred tem zavaruje? Z vgrajevanjem protimehanizmov v zvezno ustavo? Za sprejem zvezne ustave pa je potreben konsenz — popolno soglasje, zato Slovenija nanjo ne bi pristala. Kako naj ravna federacija, če bi katera od njenih enot ravnala v nasprotju z interesi ostalih, npr. uveljavljala tržni protekcionizem, kakršnemu smo sedaj priča? Ali jo lahko izloči iz skupnosti, in kako? Z vojsko...? Lahko se tudi zgodi, da bo prihodnja slovenska stranka na oblasti stopnjevala zaostrovanje mednacionalnih odnosov in polemiko do skrajnih meja — rasizma, zato je treba v razmerah popolnega medsebojnega nezaupanja razrešiti vsa vprašanja in vgraditi obrambne mehanizme.

Krivični posegi oblasti do posameznikov se pojavijo povsod, tudi tam, kjer ima demokracija precej daljšo tradicijo. Tega ne morejo spremeniti tudi nove stranke, ki so lahko še tako demokratične v obljubah, dokler ne zavladajo. Povsod poznajo tudi državno prisilo, ki poleg vzdrževanja reda varuje tudi sistem, ki je lahko bolj ali manj demokratičen in ni nikoli po volji vseh ljudi.

Priče smo hitrim spremembam gospodarskega sistema, ki ga ne spreminjamo zaradi nezadržne želje po napredku, ki ga je moč doseči samo z več in boljšim delom, ampak zaradi brezizhodnega položaja, v katerega smo zašli po lastni krivdi in iluzijah, da bomo lahko živeli in se razvijali na tuj račun. Vsi poskusi nekaterih zveznih vlad so propadli zaradi nasprotovanj iz republiških središč. Lahko samo upamo, da Markovičeva prizadevanja ne bodo zaman: da bo s svojo ekipo uspel preseči sedanja republiška nasprotja in zavore, seveda predvsem gospodarske, kar bo nekoliko pomirilo tudi politike. Več bi nam koristili Markovičevi ukrepi kot obe listini skupaj z amandma ji, ki jih sedaj podpisujemo ali pa jih pripravljajo politiki.

V sedanjih razmerah je tudi težko verjeti podatkom o številu podpisnikov, saj smo že brali očitke o potvarjanju podatkov med dvema rivalskima skupinama. Ker pa bo nazadnje verjetno prišlo med njima do sporazuma z delitvijo števila podpisnikov — da teh ne bi bilo več, kot je prebivalcev — bom navedel še primer manipuliranja z rezultati podpisovanja proti izrednim ukrepom na Kosovu: slovenska občila so sporočala, da je bilo podpisnikov okrog 450 tisoč, v soboto, 18. marca, pa sem v TV oddaji »Naš utrip« videl in slišal slovenskega politika, ki je kot gost nekega njihovega sestanka na tako postavljeno vprašanje zatrdil, da je protest podpisalo milijon stotisoč Slovencev. Natančnejša preverjanja, ki pa skoraj niso mogoča, bi verjetno tudi prvotno število precej zmanjšala. Politični voditelj se lahko zmoti in se potem javno opraviči — v tem primeru TV gledalcem — za očitno laž pa ni opravičila! Isti človek še vedno javno nastopa in odhaja celo v inozemstvo na pogajanja z mednarodnim denarnim skladom, kar dokazuje, da za odgovorne naloge pri nas moralne kvalitete niso pomembne.

Vsakodnevni dogodki sproti izničijo upanje v uspešno razrešitev sedanjih težav, še posebej, če predsedniku Markoviču ne bo uspelo spremeniti gospodarskih gibanj in zavreti inflacije, v tem primeru nam ne preostane drugega kot odcepitev, o čemer bom pisaj prihodnjič.

Stane Rakovec
Slap 23, Tržič

DUTY FREE
Mednarodno podjetje
SLOVENIJALES TRGOVINA
na Gorenjskem sejmu v Kranju
BOGATA PONUDBA
NAJBOLJ ZNANIH
SVETOVNIH
PROIZVAJALCEV
Odprto:
pon. — pet. 12-19
sob. 8-12
tel. 28-284
KONKURENČNE CENE

GLAS

Ljubljanska banka

OKTOBER — MESEC VARČEVANJA — MESEC BREZ VRST

Obkroženi dnevi so izplačilni in takrat so vrste v vseh bankah najdaljše. Ali ni ostalih dni več?

V GORENJSKI BANKI SE ŽELIMO VRSTAM IZOGNITI!

ZATO, POČAKAJMO DAN, DVA IN VRSTE PRED BANČNIMI OKENCI SE BODO PORAZDELILE.

NAŠ ARGUMENT ZA TAKO PRIPOROČILO — OBRESTI!

Predvideni povprečni OD v SR Sloveniji za oktober = 11.500.000 din

čas	dnevni faktor	znesek (povp. OD)	obresti
1 dan	1,00938831	11.500.000 din	108.000 din
2 dni	1,01886477	11.500.000 din	216.900 din

PREPRIČANI SMO, DA SE ZA TAK ZNESEK SPLAČA PRIHRANITI ČAS IN ŽIVCE!

PODALJŠAJMO »MESEC BREZ VRST« ČEZ CELO LETO!

Temeljna banka Gorenjske

Franc Puhar - Aci

Kranjske zgodbe iz tega stoletja

PRVI ŠTRAJK V KRANJU

»IKA« — tovarna pletenin in trikotaže zaposluje 100 kvalificiranih delavk. Lastnik tovarne Adamič plače znižuje, kolektivno pogodbo je zavrnil kot nesprejemljivo. Od 26. septembra dalje štrajkajo vse delavke. Pogajanja je vodil sreski podnačelnik Mahnič. Dne 4. oktobra 1934 so končno dosegli sporazum. Adamič je moral povišati plače in podpisati kolektivno pogodbo. Naslednji dan je delo zopet normalno steklo. To je prva in uspela stavka delavk v Kranju.

KRALJA ALEKSANDRA NI VEČ

Ob smrti kralja Aleksandra je bila 10. oktobra 1934 žalna seja občinskega odbora. Župan je v svojem govoru med drugim dejal tudi: »Deveti oktober 1934 bo kot nesreča na Kosovem polju ostal večno v spominu...« Na seji so predlagali, da se na Glavnem trgu postavi veličasten spomenik.

NA BRDU BO BOLNICA

Na seji občinskega odbora dne 10. oktobra 1934 pa je odbornik dr. Dolar dejal, da se dragih spomenikov ne postavlja. V spominu na kralja Aleksandra naj se odkupi grad Brdo in prične z gradnjo osrednje gorenjske bolnice. Ustanovili so odbor, ki ga je vodil Maks Fock. Ustanovljen je bil poseben sklad, v katerega bi se stekali prispevki gorenjskih občin in tovarn. V tem pa je knez namestnik Pavle Brdsko graščino kupil za svojo rezidenco! Plemenita zamisel kranjske občine je tako propadla za vedno.

BREZ PRISEGE NE GRE

Časopis Gorenjec je v štev. 44 dne 1. decembra 1934 objavil RAZGLAS občine Kranj, ki poziva: »Vsi, na teritoriju občine Kranj bivajoči rezervni, upokojeni in v ostavki se nahajajoči oficirji in vojaški uradniki se obveščajo, da se bo vršila ustna prisega Nj. veličanstvu Kralju Petru II. v nedeljo, 9. decembra 1934.«

ČASOPIS »GORENJEC« PONOVNO IZHAJA

Lokalni časopis Gorenjec jer začel izhajati l. 1900. Ko je Italija napovedala vojno Avstro-Ogrski, je še poročal o bojih na Soški fronti. Za tem je bil prepovedan. Po 16 letih je 2. februarja 1934 izšla prva številka. Obdržal je naslov, le lastniki so drugi. Kakšen bo po vsebini pa se še ne ve.

REGULAČNI NAČRT NEURADNO PRIKAZAN

Avtor, prof. Vurnik je 20. julija 1934 na vrtu hotela »Stara pošta« razlagal številnim Kranjčanom osnutek prvega regulačnega načrta mesta Kranj in ožje okolice. Od tega prvenca urbanistične zasnove Kranja so nekatere zamisli še danes, po 56 letih še vedno aktualne. Takrat je bilo načrtovano:

1. Stari del mesta se mora ohraniti. Vsa industrija se mora locirati na zahodni del mesta, na vzhodni del pa stanovanja in javne zgradbe.
2. Mesto se poveže z mostovi čez Kokro in sicer z mostom na Podrtini ter z mostom med tovarno Vulkan in pokopališčem.
3. Tranzitna cesta naj se dela pod Jelenovim klancem v smeri od mostu čez Savo do Fidra na Zlatem polju. Varianta pa je viadukt, da bi ublažili vzpon na Gaštejskem klancu.
4. Bolnica se naj gradi na levi strani Kokre v Čirčiškem gozdu.
5. Letno kopališče s športnimi objekti se locirajo na Majdičevem otoku.
6. Predvideva se graditev železniške proge Kranj — Kamnik. Južno od železnice se rezervira prostor za prvo letališče!

— Leta 1935 —

PREIMENOVANJE ULIC IN TRGOV

Na Silvestrovo zvečer so začeli po Kranju nabijati table z novimi imeni ulic in trgov v mestu. Januarja 1935 so bile že veljavne za celo mesto. Preimenovanje je doletelo tudi nekatera naselja izven mesta. Tako so vas Britof pri Kranju nameravali preimenovati v »Groblje«. Pa ni uspelo, ljudje so bili odločno proti.

ŠE EN ČASTNI OBČAN

Na seji občine 18. januarja 1935 so proglasili za častnega občana nadučitelja Janka Žirovnika. Bil je predsednik čitalnice, v Glasbeni šoli je vodil petje. Kot nadučitelj pa je širil vrtnarstvo v Begunjah in Šentvidu. Sedaj je upokojen, živi v Kranju in predseduje sadjarsko-vrtnarskem društvu.

Petdeset let Loškega muzeja

MODERNA OPREMA TUDI MUZEJEM

Škofja Loka - Okoli 25.000 obiskovalcev letno se sprehodi skozi zanimive in bogate zbirke Loškega muzeja. Prav gotovo je to številka, ki kaže na nenehno zanimanje za kulturno dediščino, ki jo hranijo v tej ustanovi. Prav za svoj polstoletni jubilej pa so v Loškem muzeju uspeli urediti in odpreti muzejsko pedagoško delavnico. S tem so se uvrstili med redke slovenske muzeje, ki svoje bogastvo lahko prikazujejo tudi s pomočjo sodobne tehnike. Praznovanje ob jubileju so razen z otvoritvijo sodobne male dvorane v okroglem stolpu združili tudi z občnim zborom Muzejskega društva Škofja Loka - ustanovitelja Loškega muzeja.

Ime pedagoška delavnica morda prav natančno ne pove veliko o novi pridobitvi muzeja. V prenovljenem stolpu, ki ga muzej po novem znova lahko uporablja v svoje namene, so namreč uredili prostor, kjer bodo lahko z najsodobnejšo video opremo obiskovalcem pokazali muzejske zbirke. Gre za videoprojektor s primerno velikim ekranom, da lahko okoli 50 obiskovalcev hkrati udobno sede uživa v krajšem videoposnetku o zbirkah v muzeju. Za zdaj imajo na voljo le 40-minutno verzijo, ki je bila pred časom narejena za prikazovanje na ljubljanski televiziji v okviru oddaj o slovenskih muzejih. Pripravljajo pa tudi scenarij za polovico krajšo verzijo. To bo film o muzejskih zbirkah, posebej pa bodo na voljo v pedagoške in druge namene krajši filmi o posameznih značilnostih - cehih, mestu, skratka za vsako zbirko posebej. Šolskim skupinam, ki se "na licu mesta", to je v muzeju samem seznanjajo z zgodovino, bodo na ta način lahko ponudili zanimive programe. Takšna muzejska dejavnost ni nekaj novega, bo pa seveda drugačna, saj bo stopila v korak s časom. Ni namreč nepomembno, da je več kot polovica obiskovalcev Loškega muzeja prav šolska mladina. Ta navadno prihaja v skupinah (kulturni dnevi), kar seveda pomeni, da trem muzejskim sodelavcem, ki jih vodijo po zbirkah, ni ravno lahko. Že doslej pa so predvsem za šolarje iz Škofje Loke pripravljali ure zgodovine; z novo opremo in muzejsko učilnico bo zgodovinska ura lahko drugačna, še zanimivejša. Vse doslej je bila zima za te vrste muzejsko dejavnost dobesedno mrtva sezona: muzejska delavnica ali učilnica v obnovljenem okroglem stolpu pa bo ogrevana in seveda uporabna tudi pozimi.

Toda, če se je Loški muzej s sodobno opremljeno muzejsko delavnico pridružil Pleterjam in Stični, ki tudi imata podobno opremo, pa to še ne pomeni, da bo poskrbljeno že takoj zdaj tudi za vse druge obiskovalce. Pri tem bodo seveda prikrajšani tuji turisti, saj zanje še nimajo pripravljenih programov v tujih jezikih. Seveda pa je treba vedeti, da je seznanjanje z muzejskimi zbirkami s pomočjo sodobne tehnike lahko imeniten pedagoški dosežek, za vse ostalo pa le kot dopolnilna informacija pred ogledom zbirk. Trenutno si bodo pomagali s kopijo filma Slovenija moja dežela z besedilom v treh tujih jezikih, ki so jo pripravili na oddelku za turizem pri Gospodarski zbornici Slovenije; po želji jo bodo zavrteli obiskovalcu. Strokovno vodstvo po muzeju pa seveda ostaja.

Obnovljene zbirke - Petdesetletnico je Loški muzej dočakal s temeljito obnovljenimi zbirkami, starim so dodali še nekaj novih, obnova gradu teče že nekaj časa, prenavljajo se ostali objekti, kot so Škoparjeva hiša, grajski drevored.

Pedagoška delavnica - V obnovljenem okroglem stolpu je Loški muzej odprl moderno opremljeno dvoranico z videoprojektorjem; v njej se bodo obiskovalci s filmom seznanili z muzejskimi zbirkami.

S to osnovno sodobno opremo pa se zdaj odpirajo za muzejsko delo tudi novi načini dela. S kamero (če bodo enkrat uspeli tudi zanjo dobiti denar) bo možno na terenu zbirati dokumentarno gradivo in ga seveda hraniti v arhivu kot dodatno dokumentacijo. Skratka, so na začetku poti ustvariti material za izobraževanje, dokumentacijo in drugo, kar muzeologija v svetu že nekaj časa pozna, pri nas pa si novosti šele utirajo pot.

Novoodprta muzejska pedagoška delavnica bo tudi nadvse primeren prostor za najrazličnejša predavanja, prireditve v okviru Muzejskega društva Škofja Loka in podobno. Ne nazadnje bo to tudi dodaten galerijski prostor ob sedanji galeriji namenjen manjšim likovnim razstavam. Ko bo prišla še nova galerijska oprema, se bodo v tem prostoru vrstile razstave od panjskih končnic, slik na steklo, stare razglednice Škofje Loke, nove muzejske pridobitve, razstava iz konservatorske delavnice in podobno. Skratka, to bo priložnost za sproten prikaz muzejskega dela, ne delavnica zaradi delavnice, pač pa prostor, ki bo dokazoval, da Loškega muzeja nikakor ne gre šteti med muzeje, ki svoje dejavnosti ne znajo ali ne zmorejo posodobiti niti drugače povedati, da jih ne smemo šteti med tako imenovane "mrtve muzeje".

Lea Mencinger
Foto: Franc Perdan

KULTURNI KOLEDAR

KRANJ - V galeriji Prešernove hiše v okviru prireditve ***Fotografski trikotnik*** razstavljajo koroški fotografi. V Stebriščni dvorani Mestne hiše je na ogled razstava ***Slava vojvodine Kranjske*** Janeza Vajkarda Valvasorja. V galeriji Mestne hiše je odprta razstava jugoslovanske pejsažne fotografije ***Pokrajina 89.*** V Mali galeriji razstavlja akad. slikar ***Marko Tušek.***

JESENICE - V razstavnem salonu Dolik je na ogled razstava slik ***Marka Rolca,*** člana Dolika.

V galeriji Kosove graščine razstavlja karikaturist ***Ane Vasilevski*** iz Skopja.

RADOVLJICA - V Šivčevi hiši so na ogled likovna dela z letošnje ***slikarske kolonije.*** Razstavljajo akad. slikarji: Martin Avsenik, Črtomir Frelih, Brigita Požegar - Mulej, Nataša Pičman in Zdenka Žido.

BLED - V galeriji Mozaik, Almira Grad Grimšče, je na ogled razstava slik iz ***zbirk Loškega muzeja.***

ŠKOFJA LOKA - V galeriji Ivana Groharja razstavlja ***Andraž Šalamun.***

V galeriji Loškega gradu so na ogled dela nastala na ***Ex tempore Loka 89.*** Zbirke Loškega muzeja so odprte vsak dan, razen ponedeljka, od 9. do 17. ure.

V galeriji ZKO - Knjižnica razstavlja akvarele arhitekt ***Niko Lehrmann.***

SORICA - V Zadružnem domu so na ogled fotografije Mire Trlep na temo ***Arhitekturne zanimivosti Sorice in okolice.***

TRŽIČ - V Paviljonu NOB razstavlja akad. slikarka ***Mira Mikuž.***

KAMNIK - V razstavišču Veronika so na ogled akvareli ***Aladina Lanca.***

DOMŽALE - V Likovnem razstavišču Domžale so na ogled dela iz zbirke ***Grafičnega muzeja Zdravilišča Rogaška Slatina.***

VELIKO PRIZNANJE KONRADU PETERNELJU

Žiri - Sredi oktobra letos je žirovski slikar Konrad Peternelj odprl razstavo svojih likovnih del v Mestni hiši v Bruslju. Ob tej priložnosti je slikar prejel tudi zlato kraljevo medaljo Petra Paula Rubensa. Razstava je med belgijskim likovnim občinstvom vzbudila veliko zanimanje. Prav to in pa priznanje za kakovost uvrščata Konrada Peternelja v krog najvidnejših ustvarjalcev na omočju Evropske gospodarske skupnosti. - N. P.

RAZSTAVA BARVNIH DIAPOZITIVOV

Radovljica - Foto kino klub Radovljica prireja decembra 9. razstavo barvnih diapozitivov (6 x 6 cm) in 1. razstavo barvnih diapozitivov (4 x 4 cm). Razstavo, za katero sprejemajo prijave in diapozitive do 3. novembra, bodo odprli 15. decembra.

Tema za obe razstavi, posvečeni 200-letnici prve uprizoritve Županove Micke, 150-letnici fotografije in 100-letnici prvega slovenskega foto kluba, je svobodna. Format za 9. razstavo je 6 x 6 cm in izvedenke v okvirjih z zasteklitvijo 7 x 7 cm. Za 1. razstavo pa je format 24 x 26 mm in izvedenke v okvirjih z zasteklitvijo 5 x 5 cm. Vsak avtor lahko predloži do šest diapozitivov za vsako razstavo. Za kolekcijo se ocenjujejo tri dela. Oprema diapozitivov mora biti po pravilniku Foto zveze Jugoslavije, obvezna je tudi izpolnjena prijavnica. Diapozitivi, ki ne bodo ustrezali pravilniku, ali pa so bili že na razstavah v Radovljici, bodo izločeni. Podeljene bodo tudi nagrade za posamezna dela in kolekcije po pravilniku Foto zveze Jugoslavije, vsak avtor pa dobi tudi katalog. V Linhartov spomin bo podeljeno tudi posebno priznanje za najboljše delo na temo gledališča. Dela in prijavnice sprejema Foto kino klub Radovljica, 64240 Radovljica, p.p. 54.

Lojze Kerštan

Kranj - V galeriji Prešernove hiše je v počastitev 150-letnice rojstva fotografije zanimiva fotografska razstava, ki sodi v okvir sodelovanja med Slovenijo Koroško in Julijsko krajino - 3. fotografski trikotnik. Gre za razmeroma mlado prireditev, saj se tokrat koroški fotografi s fotografijami prvikrat predstavljajo v Sloveniji. Lani so se v Miljah pri Trstu na podoben način predstavili kranjski fotografi. Prireditev, ki se je rodila na pobudo direktorja Mestne galerije Beljak in vodje kulturnega urada Adolfa Schererja, se je tako uvrstila v vrsto kulturnih prireditev, ki so že doslej povezovale sosednje dežele. - L.M. - Foto: F. Perdan

Nove knjige

ZELENOZELENA KNJIGA O NARAVI

Knjiga Mančine lovske dogodivščine nikakor ni prva knjiga izpod peresa Franca Šetinca in tudi ne prva namenjena mladini. Z ilustracijami Iveta Šubica jo je Prešernova družba predstavila konec tedna na tiskovni konferenci v Poljanah.

Razlogi, da se znani politik, ki je nedavno tega napisal tudi uvod h knjigi Nadire Vllasi, loti lovskih zgodb in to za mladino, so gotovo številni; med njimi gotovo ni najmanj pomemben ta, da je junakinjo v zgodbah navdihnila avtorjeva vnukinja. Toda okvir vseh zgodb je vendarle le osnova za tisto, kar je hotel Franc Šetinc prijazno in v tekočem jeziku povedati otrokom in tudi malo večjim otrokom. Naravo je treba spoznati, če naj bi jo imeli radi. Nič zato, če je avtor "za podlago" uporabil zeleno lovsko bratovščino in zanimive ter zanje značilne navade: osnovni namen lovstva je vendarle varovati naravo. Zato so pravzaprav narava in divjad v njej resnični junaki te knjige. Zgodbice, dvajset jih je, so tako rekoč vse "zeleno" obarvane. To pa je v času, ko smo uspeli že marsikje v naravi porušiti ravnotežje do te mere, da gre že za nepopravljivo škodo, prava knjiga za prebujanje zavesti.

Ob Šetinčevi knjigi je Prešernove družba predstavila tudi kaseto in knjižico Petje naših ptic avtorja Janeza Gregorija. Zakaj knjižica o pticah? Pri Prešernovi družbi menijo, da je zanimanje za vse, kar je v zvezi z naravo, prav zdaj "v zraku". Kar poskusite dobiti v knjigarni kakšno knjigo o naših pticah; jih ni, so razprodane. Kaseta pa je nekaj, kar doslej še nismo imeli: ornitolog Janez Gregori je izbral posnetke 32 ptic, napisal poljudno besedilo in s sodelavci pripravil nekakšen učbenik, prijeten in droben, s katerim nam bo "branje" narave razumljivejše. Kaseta in knjižica sta izšli v nakladi deset tisoč izvodov.

L. M.

Kranj - Nabito polna dvorana Prešernovega gledališča je komaj lahko sprejela vse, ki so hoteli prisluhniti glasbenemu programu učencev Glasbene šole Kranj. Za svoj praznik 80-letnico obstajanja in delovanja šole so se vsi nastopajoči seveda še posebej potrudili. Tako velik odziv občinstva, ne glede na to, da je bilo med njimi zelo veliko staršev, prav lahko pomeni, da je kranjsko občinstvo željno glasbenih nastopov. Z novimi načrti - z glasbo tudi izven šolskih zidov - se kranjska Glasbena šola podaja v novo desetletje svojega delovanja. Na svečanosti, ki je potekala pod pokroviteljstvom Ivana Torkarja, predsednika skupščine ob čine Kranj, so kranjske glasbenike pozdravili tudi njihovi glasbeni kolegi iz Zemuna. - L. M. - Foto: F. Perdan

ureja LEA MENCINGER

V Mladinski knjigi zamenjujejo nova Prva berila

Čitanke razpadajo v rokah prvošolčkov

Kranj, 25. oktobra - Po dolgih letih je letos Mladinska knjiga razveselila prvošolčke, še bolj pa njihove učiteljice, z novim Prvim berilom. Papir v čitanki je kvaliteten, prav tako tisk, ilustracije Marjance Jemec-Božič naravnost prevzamejo, skratka, enkraten izdelek, ki pa ima, žal, "drobno" napako. Čeprav je v rabi šele mesec dni, berilo razpada v rokah prvošolčkov. Zakaj?

Kot v odgovoru na odprto pismo elementark iz Slovenske Bistrice pojasnjuje direktor Založbe Mladinske knjige Borut Ingolič, je za slabo vezavo kriva tiskarna. Učiteljice in starše pa najbrž prav malo briga, kdo je kriv. Naj zaradi malomarnosti založnika kupujejo nov izvod, ki navsezadnje niti ni poceni (septembrska cena 215 tisoč dinarjev), hkrati pa tvegajo, da jim bo tudi ta razpadel v rokah? Stari učbeniki so bili res vsebinsko stari, a so se listi vsaj držali skupaj! DBorut Ingolič pravi, da je bilo slabo zvezanih (slab nanos lepila) okoli 1500 od skupaj 32.000 izdanih učbenikov. Številki hočeš nočeš moramo verjeti, obenem pa smo lahko tudi malce nejeverni Tomaži; berila namreč ne razpadajo samo v Slovenski Bistrici, ampak tudi na Gorenjskem. V podružnični osnovni šoli Lucijana Seljaka na Orehku pri Kranju, denimo, je učiteljica Marija Hafnar naštela kar precej imen učencev (tudi zelo pridnih deklic), ki razočarani in nemočni gledajo svoje Prvo berilo. Dejala je, da je že nekaj staršev po svoje iskalo pomoč pri raznih knjigovezih, ki so knjige na novo zlepili.

Gotovo pa ni samo skrb (in strošek) staršev, da popravljajo napako tiskarne Mladinske knjige. To je v svojem opravičilu potrdil tudi Borut Ingolič ter pozval osnovne šole in knjigarne, naj vse izvode Prvega berila, ki jim je popustila vezava, vrnejo v skladišče Mladinske knjige, da jih bodo popravili.

Bodo torej otroci ostali nekaj časa brez svojih beril? Kako se bo "popravilo" odvijalo v praksi, smo vprašali Mileno Egart iz knjigarne Mladinske knjige v Kranju. Povedala je (danes, v sredo), da je tiskarna natisnila nove izvode učbenikov, ki jih pričakujejo v enem, dveh dneh. Starši naj razpadle knjige prinesejo v knjigarno, kjer bodo dobili nove.

Če odštejemo slabo voljo in nepotrebne potne stroške bo torej napaka tiskarne Mladinske knjige rešena na dokaj eleganten in posloven način.

H. Jelovčan

Jerica in Jože Antolin:

Krizantema ni le za na grob

Dorfarje, oktobra - Menda pri vrtnarjih ni lepšega, kot konec oktobra pogled na dolge grede cvetočih krizantem. Tako čistih barv, kot jih imajo prav krizanteme, nima nobeno cvetje, pravijo poznavalci. Jeričine in Jožetove so vseh barv, od snežno belih pajkovk in pomponetk, preko sončno rumenih velikocvetnih krizantem do temno lilastih cvetov marjetk in krizantem lončnic. Cela paleta barv, ki se žlahtno prelivajo z grede na gredo. Topla jesen jih je naredila še lepše.

V Dorfarjih, prav v ovinku, kjer ostro zavijete proti Crngrobu, takoj na levi ugledate nekaj rastlinjakov, ki trenutno pokrivajo pravo bogastvo cvetja. Krizanteme vseh barv so tik pred razcvetom. Tu je pri Jerici in Jožetu Antolin, ki se že nekaj let ukvarjata z vzgojo cvetja. Zaradi nenavadno toplega oktobra, je treba grede senčiti, sicer bi se cvetovi prehitro odprli. Saj jih vendar vse leto vzgajajo in tempirajo prav za 1. november, dan mrtvih, ko na grobovih mora kraljevati krizantema. Tako je v nas zakoreninjeno. Krizantema je za nas cvet žalosti. Pa vendar je v svetu drugače. Krizantema je drugod cvet kot vsak drug. Morda še bolj cenjen, ker je hvaležen in v vazi dolgo drži. Krizantema tam sodi v šopek za rojstni dan, za materinski dan, v ikebano, v gumbnico kot prijazen cvet pozornosti.

"Krizantema je cvet, ki se ga da voditi, vzgajati vse leto," mi pripovedujeta Antolinova. "Ni meseca v letu, ko ta roža ne bi mogla cveteti. Vrtnarji to dobro vedo in zunaj to prednost krizanteme znajo izkoristiti. Udomačena je tudi kot lončnica, nizka, kot na primer azaleja ali podobna roža."

Tri leta je tega, kar ima Jerica Antolin prijavljeno vrtnarijo kot obrt. Sicer je profesorica nemščine in italijanščine, svoj čas je delala kot prevajalka v Savi, mož, prav tako jezikoslovec, pa dela kot komercialist v Donitu. Začela sta z malim, kot se navadno začne vsaka velika reč. Jože je Prekmurec, doma s kmetije in je iz čistega veselja za domačo vzgojo sadik zelenjave postavil prvi mali plastenjak. Poleg zelenjave je nasadil tudi nekaj krizantem. No, iz malega je zraslo veliko in pred tremi leti se je Jerica odločila, da bo pustila službo in se ukvarjala samo z vzgojo cvetja in lončnic. Škofjeloški občinski možje menda še niso tako hitro izdali obrtnega dovoljenja, kot tu. Samo pogledali so predložene papirje, si ogledali grede, se usedli k mizi in kar na licu mesta navdušeni izdali dovoljenje za obrt.

"Marsikaj sva že spoznala v teh desetih letih, kar se ukvarjava z vrtnarjenjem in v zadnjih treh, kar tudi poslovno vrtnariva. Vrtnarji bi se morali povezati in si razdeliti delo. To, da vsi vse vzgajamo in vsi vse prodajamo, ni dobro. Vsak bi se moral posvetiti eni, največ dvema kulturama, da bi bil pri tem res kar najbolj popoln. Zakaj se ne bi eni posvetili le sejančkom, drugi sadikam, tretji lončnicam, četrti rezanemu cvetju. Tudi tu bi moral delovati trg. Le dogovoriti bi se morali, kaj bo kdo gojil, prodajamo pa potem lahko vsi vse. Takrat bomo res lahko nudili kvalitetno in hkrati poceni blago. Tole pa je "grajzlanje", ni specialnosti, ni zaupanja, ni kvalitete. Zunaj so si vrtnarji prav s specializiranjem za posamezne vrste cvetja pridobili svetovni sloves."

Tako pač je in dokler se ne bodo dogovorili, bosta tudi Antolinova primorana vzgajati marsikaj, od zelenjavnih sadik in bršlink za na okna do primulc, ciklam, božičnih zvezd, mačeh in krizantem. Vendar, njuna posebna ljubezen so prav krizanteme. Potrudila se bosta, da jih bosta kot lončnice imela vse leto. Za spomlad pa najavljata viseče vrbene, ki se spet uveljavljajo kot rože za na okna.

D. Dolenc

Socialna politika in sindikat

Pokojnina 230 milijonov — stanovanjski stroški 213 milijonov

Jesenice, 23. oktobra — Občinski sindikalni svet Jesenice je podprl pobudo Društev Invalidov z Jesenic in Nove Gorice, da se morajo invalidom ustrezneje odmerjati pokojnine. Pritožba jeseniškega invalida, ki je 27 let delal v Železarni, zdaj pa so mu naračunali za 230 milijonov akontacije. Samo stanovanjski stroški so mu ta mesec znašali 213 milijonov dinarjev.

Ob vsesplošni ekonomski preobrazbi naše družbe se v različnih bolečih oblikah kaže, da nimamo pravega socialnega programa. Zanimivo je, da se tisti, ki jim raznorazne institucije in strokovne službe zaradi togih predpisov in birokratskega odnosa ne morejo ali nočejo pomagati, vedno bolj obračajo po pomoč občinske sindikalne svete.

S socialnimi problemi se vedno bolj srečujejo tudi na občinskem sindikalnem svetu na Jesenicah. TOZDu gostinstvo Jesenice, kjer imajo delavci sramotno nizke osebne dohodke, so pomagali tudi tako, da so namenili dotacijo za nakup ozimnice, enako tudi delavcem SCT ELIM in Iskre na Blejski Dobravi.

Pred nedavnim pa so pismeno podprli pobudo društva invalidov iz Nove Gorice in Jesenic, da posredujejo pri Skupnosti invalidskega in pokojninskega zavarovanja, saj zakon povzroča invalidskim upokojencem hude socialne probleme. Poglejmo primer:

Pri občinskem sindikalnem svetu se je oglasil invalidski upokojenec, ki je 27 let delal v jeseniški železarni: **Zdaj je prejel začasni upokojitveni sklep, po katerem dobiva mesečno 230 starih milijonov akontacije, predložil pa je listek, iz katerega je razvidno, da bo samo ta mesec moral plačati za stroške stanarine 218 milijonov starih dinarjev! Od kod in kako? Na Centru za socialno delo mu niso mogli pomagati, pošiljali so ga od vrat do vrat.**

Vse to kaže, da bomo v sindikatih morali poiskati možnosti združevanja sredstev za pomoč članom sindikata,« pravi predsednik občinskega sindikalnega sveta Jesenice Marjan Drolc.

»Delavcem bo treba pomagati in ne le govoriti o nekih programih brez materialne osnove, kar pa seveda že sodi v sklep razmišljanja o tem, kakšen bo sindikat v prihodnje. Ko ljudje prihajajo po pomoč, se izkaže, da sistem uresničevanja socialnovarstvenih pravic sploh ne funkcionira več. To utemeljujejo s pomanjkanjem denarja, vendar je dejstvo, da centri za socialne pomoči izgubljajo tla pod nogami. Omejujejo jih togi predpisi, pri, denimo, »mejnih« primerih pa popolnoma odpovedo. Sistem mora postati drugačen, saj gre za nerazumljive nesmisle. Tudi tehnološke viške rešuje vsaka služba po svoje, nihče pa ne vidi človeka v celoti, človeka, ki bi imel vsaj osnovo za preživetje. Konkretni primeri pa kažejo na to, da dolgo ne bomo mogli več prenašati birokratskega odnosa služb, ki to več niso, ampak bomo morali poskrbeti za trdnejšo in učinkovito socialno politiko«

D. Sedej

KERAMIČNE PLOŠČICE MORAJO BITI LEPO IN TRAJNO POLOŽENE

nivedur

VODOODPORNO LEPILO ZA KERAMIČNE PLOŠČICE

NIVEDUR odlikujeta preprosta priprava in nanašanje. Nanašamo ga na izravnalne mase, ki jih tudi izdeluje CINKARNA CELJE.

NIVEDUR uporabljamo za lepljenje:
— na zunanje fasade
— na notranje fasade
— v plavalnih bazenih

Z NIVEDURJEM boste ploščice in druge obloge zagotovo lepo in trajno položili.

Če želite dodatna pojasnila, izpolnite kupon in ga pošljite na naslov: CINKARNA CELJE, 63000 CELJE, KIDRIČEVA 19

Želim informacije in svetovanje

ime in priimek .....

organizacija .....

naslov ..... tel. .....

CINKARNA CELJE

NAREDIMO SI SAME

Preproste vezenine 5

Okrasni vbodi

Verižni vbod

Ta vbod je zelo znan. Srečamo ga tudi pri beli vezenini, prav tako kot prej opisani zančni vbod, oviti verižni vbod, cvetlični in še druge. Navadni verižni vbod, kakor tudi vse druge, šivamo od zgoraj navzdol. Nit potegnemo na površino blaga, vbodemo tik izhodiščne točke in v kratki razdalji navpično navzdol ter potegnemo šivanko iz blaga. Nit leži v loku pod šivanko. Potegnemo jo k sebi. Tako nastane verižici podoben vbod. Nadaljnje vbode šivamo enako; na licu dela nastaja verižica, na narobni strani pa stični vbod.

Oviti verižni vbod. Ko naredimo dovolj dolgo črto navadnih verižnih vbodov, izvlečmo šivanko, jo primemo za konico in z njenim ušesom sežemo pod vsak verižni vbod, nit rahlo zategnemo in tako dobimo sliko vrvice.

Odprti verižni vbod delamo kot navadni verižni vbod, le da vbadamo levo od izhodišča in to izven zanke.

Ujemajoči se verižni vbod je sestavljen iz menjajočih se desnih in levih verižnih vbodov. Točka vboda se krije z izhodiščno točko prejšnjega vboda. Narobna stran kaže dve vzporedni navpični vrsti stičnih vbodov.

Listna vitica je sestavljena iz posameznih verižnih vbodov, ki se izmenjavajo v levo in desno. Vsakega izmed vbodov pritrdimo s kratkim diagonalnim vbodom, ki je vez k naslednjemu lističu.

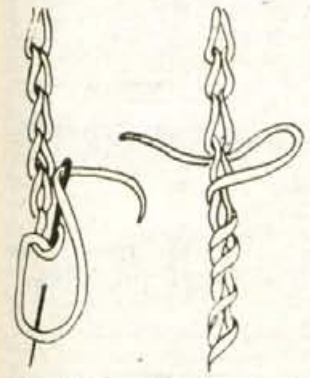

Navadni in oviti verižni vbod

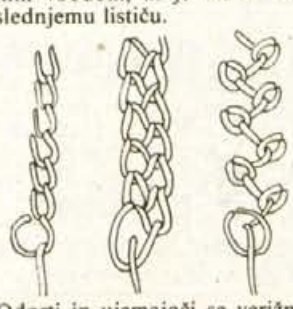

Odprti in ujemajoči se verižni vbod listna vitica

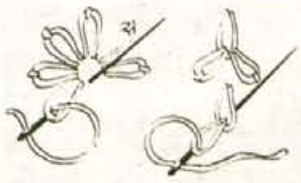

Cvetlični vbod imenujemo posamezni verižni vbod, s katerim oblikujemo zvezdice, cvetove in lističe. Vsak vbod pritrdimo z majhnim prečnim vbodom.

PRAV JE, DA VEMO

Volnene odeje lahko stepemo ali iz njih prah izsesamo s sesalnikom, nato jih pokrtačimo v smeri, kot ležijo vlakna. Pranje doma je tvegano; če se le odločimo zanj, tedaj peremo v skoraj hladni vodi. Odej ne ožemamo, temveč le rahlo stisnemo. Najmanj trpi njihova kvaliteta pri kemičnem čiščenju.

Odeje iz sintetičnih tkanin negujemo kot volnene. Peremo jih kot sintetične tkanine.

Moški so kot mesec maj, kadar snubijo, a december v zakonu.

Shakespeare

DOMAČI ZDRAVNIK

Ko pride angina

"Kadar moram ostati zaradi angine v postelji - to se namreč primeri tudi meni," je v svoji knjižici Narava ima vselej prav zapisal francoski zeliščar M. Messegue, "se zdravim z zeliščno mešanico, ki me je je naučil pripravljati moj oče. Zanjo uporabljam očetove najljubše rastline, ki jih imam vedno pri roki: ščepec žajblja, ščepec timijana, ščepec kopriv (na liter vode). Vsak dan popijem dve skodelici tega čaja in včasih že to zadostuje, da kmalu okrevam."

POSKUSIMO ŠE ME

Peteršiljev krompir

(prikuha)

3/4 kg kuhanega krompirja, 4 do 5 dag olja, masla ali margarine, 2 dag moke, 1 žlička sesekljane čebule, 1/2 l juhe iz kocke, 1/8 l smetane, sol, malo muškatnega oreška, precej zelenega peteršilja.

Iz maščobe, moke in sesekljane čebule naredimo svetlo prežganje, ki ga z juho gladko razkuhamo. Primešamo smetano, začinimo in kuhamo pet minut. Vložimo olupljen, na rezinice ali kocke narezan krompir. Primešamo sesekljan zelen peteršilj in kuhamo 8 do 10 minut. Ponudimo. To jed pa lahko skuhamo tudi tako, da damo kuhani krompir (v kockah) v mešanico juhe in vode. Zgostimo ga z razkuhanim prežganjem. Primešamo smetano in sesekljan zelen peteršilj.

Svinjske zarebrnice z majaronovo skorjico

4 lepe nemastne zarebrnice, sol, poper, 1-2 šopka majarona, približno 4-5 žlic moke, 2 jajci, 10 do 15 dag drobtin, 5 dag olja, 2-3 dag masla, 1 limona.

Zarebrnice prav nalahno potolčemo in ob robu večkrat plitvo zarežemo, da se rob mesa pri peki ne viha. Po obeh straneh solimo in popramo. Z vejic posmukamo majarovnove listke, nekaj jih shranimo, večino sesekljamo. Na tri krožnike pripravimo moko, razžvrkljani jajci in drobtine za paniranje. Jajcema primešamo sesekljan majaron in malo popra. Zarebrnice povaljamo najprej v moki, nato v jajcih in nazadnje v drobtinah. Majaron po mesu s prsti malo razporedimo, da je meso bolj enakomerno začinjeno. Zarebrnice vložimo v srednje toplo olje in pečemo približno 7 minut na vsaki strani. Ves čas maščoba ne sme biti preveč ogreta, da se skorjica ne začne žgati. Pečene zarebrnice poberemo iz ponve in jih zložimo na pogret servirni krožnik. V povsem sveži kozici stopimo in malo pogrejemo maslo in ga pokapamo po zarebrnicah, ki jih garniramo z majaronovimi listki (prihranjenimi) in limoninimi rezinami.

Pozimi, ko nimamo na voljo svežega majarona, uporabimo suhega.

ureja DANICA DOLENC

MORDA NISTE VEDELI

Prvi, ki je preplaval Rokavski preliv, je bil angleški kapitan Matthew Webb (1848 - 1883). Poročali so, da je "šel v vodo" 24. avgusta 1875 v Dovru na angleški strani in se usmeril proti Calaisu. Po 21 urah in 45 minutah je prilezel na kopno pri Cap Gris Nezu v Franciji. Menijo, da je zaradi morskih tokov preplaval kar 61 kilometrov, čeprav je Rokavski preliv na najožjem mestu širok dobrih 33 kilometrov.

Kapitan Webb je utonil osem let kasneje, ko je skušal preplavati brzice pod Niagarskimi slapovi.

IZ ŠOLSKIH KLOPI

Stari običaji

Včasih so se fantje po končanem delu, na primer: košnji, ličkanju koruze, zbrali skupaj, povabili dekleta, našli harmonikarja in zaplesali ter pozabili na vse tegobe. Vaška posebnost je bilo tudi petje podoknic. To je že šlo v pozabo. Zbrala se je skupina fantov, šli so do določene hiše, zapeli in peli toliko časa, da se je dekle oglasilo. Tudi ženske so se zbirale ob večerih, kleklјale in obenem pele. Druge žene pa so pletle ali kvačkale. Moški so imeli to navado, da so pletli koše, izdelovali grablje in nasajali razna orodja. Tudi ob delu so se imeli lepo.

Kati Kavčič, 4. r. OŠ Sovodenj

Po kostanj

V soboto sem šel z očkom in mamico v gozd. V gozd smo šli nabirat kostanj. Ob robu gozda ga ni bilo več, saj so že vsega pobrali. Zato je očka predlagal, da gremo globlje v gozd. Ko smo že nekaj časa hodili, sem opazil, kako se na jasi v gozdu pase srna. Ko nas je zagledala, je zbežala. Potem pa je mamica zagledala veliko kostanjev. Pridno smo jih nabirali in vrečka je bila kmalu polna. Potem smo se vsi veseli vrnili domov, kjer je mamica kostanj skuhala.

Mitja Drekonja, 2. a r. OŠ Matije Valjavca Predvor

REZERVIRANO ZA ZVEZDE

Živjo!

Nov lomilec dekliških src v Ameriki je fant s slike: **Richard Marx**. Rodil se je 16. septembra 1963 v Chicagu jazz pianistu Dicku Marxu in pevki Ruth. Na glasbeni sceni se je pojavil leta 1987, ko je žel uspehe s skladbo Should 'veknown better. Dokaj uspešne so postale tudi naslednje skladbe: Endless summer nights, Hold on to the nights, Don't mean nothing. Takrat je izdal tudi svojo prvo LP ploščo z naslovom Richard Marx. Letos spet navdušuje z novo LP ploščo Repeat offender, na kateri se kar vrstijo uspešnice, kot so Satisfied, Right here waiting in najnovejša Angelija.

Richard je od 8. januarja letos poročen z igralko **Cynthio Rhodes** (Dirty dancing), s katero živi v vili v Los Angelesu. V prostem času, ki ga ima zelo malo, Richard rad fotografira, gleda filme in obožuje hitre avtomobile.

Za vse, ki bi mu radi pisali, pa prilagam še naslov:

Richard Marx,
2519 Carmen Crest,
Los Angeles, Ca. 90068,
USA.

ZDAJ PA ŠE NEKAJ NOVIC.

Bruce Willis bo posnel drugo nadaljevanje akcijskega filma Die hard. Pripravlja pa se tudi na svoj drugi album.

Nova zvezda rapa je **Sidney Youngblood**, ki osvaja poslušalce z uspešnico If only I could.

Patrick Swayze je posnel svojo drugo pesem z naslovom Raising heaven (in Hell tonight).

Janet Jackson je svojemu bratu **Michaelu** za 20.000 zahodnonemških mark kupila črnega panterja.

Do naslednjega torka pa čao,

Marjeta

Kaj me razveseli?

Vesela sem, kadar imam rojstni dan, kadar gremo k atu na Slap, kadar pride stric na obisk, če kdo pove smešno besedo, kadar je v šoli zabavno, kadar tovarišice ne sprašujejo... **Vesna Jerman**

Razveseli me, če v šoli dobim dobro oceno, če odpade kakšna ura, če me čez nedeljo pustijo pri mami, če sem sama doma, če nas kdo obišče, če gremo na morje... **Saša Benedik**

Razveseli me, kadar na šolski deski piše, da bo tega in tega dne planinski izlet. Zelo se tudi razveselim, kadar pride prijatelj pome, ko se moram učiti. **Benjamin Prelog**

Razveseli me, ko končam težko matematično nalogo, ko pride sestrična na obisk, ko so počitnice in lahko počnem, kar hočem. **Katarina Turk**

Učenci 6. c r. OŠ heroja Bračiča Tržič

Vrabček v šoli

Skozi okno vrabček prileti,
pogleda, kaj v šoli s godi.
Učenci brž začnejo klepetati,
tovarišica pa obupovati.

Ves pouk na luči je sedel
in pravilne odgovore nam pel.
Mi pa govorice nismo razumeli,
odgovore napačne smo imeli.

Tina Vajdič, OŠ Ivana Groharja Škofja Loka

PLOČEVINA, KI VAS BO PREŽIVELA

TITANCINK

PLOŠČE — SVITKI — STREŠNI ELEMENTI

TITANCINK ima vse lastnosti bakrene pločevine in še več:
— ni strupen in škodljiv zdravju (zbiranje kapnice)
— odlično kljubuje vplivom industrijskega onesnaževanja
— ima izjemne preoblikovalne lastnosti (kleparski izdelki)
— izredno odporen proti obremenitvam
— življenjska doba prek 80 let

Uporabljamo ga lahko v gradbeništvu, kovinsko predelovalni industriji, umetnostni obrti, pasarstvu...

Če želite dodatna pojasnila, izpolnite kupon in ga pošljite na naslov:
CINKARNA CELJE, 63000 CELJE, KIDRIČEVA 19
Želim informacije in svetovanje
ime in priimek .....
organizacija .....
naslov ..... tel. .....

CC CINKARNA CELJE

ureja HELENA JELOVČAN

Trener kegljačev Triglava Vinko Šimnovec

Republiški prvak se bo boril za obstanek

Kranj, 23. oktobra — Lanski republiški kegljaški članski prvak KK Triglav se bo v letošnji sezoni boril za obstanek v ligi. Članska moška in ženska kegljaška republiška liga se začne 4. novembra. Obe ligi sta se z osmih ekip povečali na deset. Člansko vrsto Triglava je zapustilo šest standardnih igralcev. V novo prvenstveno sezono bodo člani Triglava startali s pomlajeno ekipo. Njihov trener je Vinko Šimnovec.

Za članski vrsti kegljaškega kluba Triglav iz Kranja je bila minula sezona uspešna kot že dolgo ne. Članska moška ekipa je osvojila republiški naslov, članice pa so bile tretje. Za Triglav je igral tudi dvakratni mladinski svetovni prvak Brane Benedik, ki je nastopil kot republiški prvak na kvalifikacijah za prvo zvezno moško kegljaško ligo. Za dve mesti v tej ligi so kegljali v Zagrebu. Triglavani so bili le trideset kegljev prekratki za uvrstitev v višji rang tekmovanja. Zvezna ligaša sta postala Poštar iz Splita ter prvak Bosne. V prvem kolu, 4. novembra, v desetčlanski novoustanovljeni republiški ligi Triglav na domačem kegljišču gosti ekipo Radenske. Članski trener Vinko Šimnovec ima pomlajeno ekipo, ki se bo borila za obstanek v ligi. Triglav je ostal v novi sezoni brez šestih standardnih igralcev.

● Zakaj povečanje lige?

»To je vsekakor razumljivo, saj je slovensko moško kegljanje vedno v vzponu. V lanski sezoni smo bili republiški prvaki. Na kvalifikacijah v Zagrebu za vstop v prvo zvezno ligo pa smo bili le za trideset kegljev prekratki. Za novo sezono smo se pripravljali po že ustaljenem redu.«

● Lanski republiški prvak je ostal brez šestih standardnih igralcev. Kdo je odšel?

»Startali bomo s pomlajeno ekipo. Odšli so dvakratni mladinski prvak Boris Benedik. Odšel je k Gormoščici v Zagreb. Kapetan ekipe in starosta kegljačev Triglava Milan Jereb je pristopil k Savi, Tone Šemrl k Donitu (Medvode), Brane Jurkovič je odšel v matični klub S. Jenko Podreča, Cveto Zalokar k Ljubelju (Tržič), medtem ko je Tone Česen prenehal z aktivnim kegljaškim športom. Tako smo ostali s pomlajeno ekipo. S to ekipo se bomo borili za obstanek v ligi. **Za ekipo bodo kegljali Boštar, Sajovic, Cvirn, Potočnik, Karun, Hafnar, Vane Oman in mladinci Marko Oman, Vehovec, Damjan Hafnar, Tomaž Oman in drugi.«**

● Težave v klubu?

»Težave so predvsem zaradi dotrajanega starega kegljišča. Prevečkrat odpove. Kmalu bo treba razmisliti o gradnji novega kegljišča ali povečanju starega na šest stez. Za prvaka so glavni favoriti Donit, Tekstilna (Ajdovščina) in EMO (Celje). Boj za prvaka bo težak in še težji boj za obstanek. Ta republiška liga je resnično izenačena. Mi se bomo s pomlajeno ekipo potrudili, da v ligi ostanemo.«

D. Humer
Foto: F. Perdan

Gorenjske ekipe v ligaških tekmovanjih

Remi Jeseničanov in zmaga Kranjčank

Kranj, 30. novembra — V tem kolu prve zvezne hokejske lige, druge ženske rokometne ter v republiških ligah so Gorenjske ekipe tokrat odnesle skoraj ves izkupiček. V prvi hokejski ligi so Jeseničani v igri z Medveščakom Gortanom doma iztržili točko. V drugi ženski rokometni ligi so se Kranjčanke tokrat z gostovanja v Ajdovščini vrnile z zmago. V moški košarkarski republiški ligi je Triglav premagal doma Comet, v ženski ligi je odeja Marmor doma premagala Slovan, med tednom pa na Jesenicah domačinke. Ekipa Kranja je tokrat v dvorani na Planini izgubila z Ilirijo. V moški odbojkarski slovenski ligi je Bled v gosteh dobil igro v Šempetru, v ženski ligi pa je kranjski Triglav osvojil prve točke v zmagi nad Fužinarjem. V drugi ženski ZOL je Bled izgubil v Poreču.

HOKEJ NA LEDU — V derbiju kola so Jeseničani doma iztržili točko v igri z Medveščakom Gortanom. **Izid — Jesenice : Medveščak Gortan 2 : 2 (2 : , 0 : 1, 0 : 1). Strelca za Jesenice** — Tušar in Hafner.

Po sedmih kolih sta na vrhu lestvice Medveščak Gortan in Jesenice, ki imata po enajst točk. V jutrišnjem kolu Jeseničani gostujejo pri Crveni zvezdi.

ROKOMET — Druga zvezna ženska rokometna liga. Izid — Mlinotest : Kranj 21 : 24 (9 : 11). Kranj — Jakupovič, Jelenič 4, Orehar 4, Valant, Bratovž, Bajrovič, Olič 1, Žontar 5, Jeruc 3, Mežek, Gradišar 7, Lenič.

V tem kolu so se Kranjčanke iz Ajdovščine vrnile z zmago. Bile so v vseh pogledih boljši nasprotnik, saj so imele vodstvo skozi vso tekmo.

Na lestvici vodi Kranj, ki ima skupaj s Trešnjevko osem točk.

V moški republiški ligi je Termopol v gosteh premagal Prule. Izid Prule : Termopol 13 : 17 (6 : 7). Termopol — Peternel, Zorman 7, Rehberger 4, Sokolov 1, Pokorn 1, Nikolić, Dolinar 1, Završnik, Ramovš, Cvetanovič 2, Komočar 1, Marolt.

Na lestvici vodi IUV Usnar z dvanajstimi točkami, Termopol je z osmimi točkami peti. Rokometašice Alplesa so bile v tem kolu proste. Vodi Burja Centrocoop, ki ima skupaj z Branikom deset točk, Alples pa je s petimi na osmem mestu.

KOŠARKA — Republiška moška liga — Triglav : Comet 90 : 73 (40 : 34). Triglav — Sušić 21, Kastigar 9, Vujadinović 10, Omahen 15, Jeras 4, Roman Horvat 15, Robi Horvat 4, Kern 6, Kolar 6. Veliko boljša igra Triglavanov je prispevala k zmagi domačinov.

Na lestvici vodi Mineral Slovan, ki ima skupaj s Celjem in Heliosom po osem točk, s sedmimi točkami je Triglav četrti.

V nakelskem derbiju neodločeno - V zadnjem kolu območne nogometne slovenske lige je bil v nedeljo v Naklem derbi vodečih ekip Nakla in Primorja. Tekma je bila končana neodločeno 1 : 1, zadetek za Naklo pa je dosegel Bohinc. Po tem kolu imata Primorje in Svoboda 14 točk, Naklo pa je takoj za njima s 13 točkami. Igra v Naklem je bila kakovostna, ob igrišču pa je bilo veliko gledalcev. Še izidi drugih gorenjskih predstavnikov v tej ligi: Svoboda : Britof 3 : 0, Triglav : Tabor 0 : 0 in Jesenice : Bela Krajina 1 : 1. J. K., slika F. Perdan

Streljanje

S puško in pištolo za kranjske prvake

Kranj, oktobra - Občinska strelska zveza Kranj je organizirala občinsko prvenstvo v streljanju z malokalibrsko puško in pištolo. Udeležba je bila slabša kot navadno, saj so zaradi pomanjkanja streliva lahko nastopili le najbolj izkušeni, ki so se spomladi izkazali tudi v streljanju z zračnim orožjem. Članice tokrat niso tekmovale, ostale kategorije pa so bile zastopane.

REZULTATI - malokalibrska puška: člani ekipno: 1. SS Iskra 732, 2. SS Tone Nadižar 661, 3. SD Franc Mrak 643, posamezno: 1. Jure Frelih (Iskra) 247, 2. Božo Malovrh (Iskra) 244, 3. Franc Černe (Iskra) 241; mladinci ekipno: 1. SS Tone Nadižar 584, 2. SS Tone Nadižar 442, posamezno: 1. Boštjan Jalen (Tone Nadižar) 205, 2. Uroš Zupan (Franc Mrak) 201, 3. David Kovič (Tone Nadižar) 200; mladinke posamezno: 1. Alenka Kavčič 188, 2. Ema Turnšek 142 (obe Tone Nadižar); pionirji ekipno: 1. SS Tone Nadižar 515, 2. SD Franc Mrak 503, posamezno: 1. Urban Vitez (Tone Nadižar) 189, 2. Gorazd Umnik (Franc Mrak) 186, 3. Marko Malovrh (Tone Nadižar) 163; pionirke ekipno: 1. SS Tone Nadižar 547, posamično: 1. Andreja Malovrh (Tone Nadižar) 219, 2. Helena Malovrh (Franc Mrak) 216, 3. Darinka Žarn (Tone Nadižar) 189; pištola drulov: ekipno je bila prva sekcija Iskra s 684 krogi, posamično pa Vinko Frelih 236, Franc Černe 227, Jure Frelih 221 (vsi Iskra) in Zdravko Žižmond (Tugo) 213.

B. Malovrh

Zivlakovičeva in Dolčič

Tržič, 27. oktobra - Strelska družina Anton Štefe - Kostja je na strelišču na Cimpru odlično izvedla občinsko prvenstvo Tržiča v streljanju z malokalibrskim orožjem. Tekmovalo je nad 70 strelk in strelcev. Med ženskami je občinska prvakinja Marjana Zivlakovič (Skupščina občine) s 27 krogi, sledijo pa ji Dragica Kos (Peko Obutev II) 25, Angelca Krevs (Društvo upokojencev) 24, Olga Ahačič (Peko DSSS) 23, itd. Med moškimi pa je bil vrstni red naslednji: 1. Brane Dolčič (Obrtno združenje) 40, 2. Janez Janc (Cevarna Rog) 38, 3. Lado Brejc (DU) 38, 4. Marjan Zaplotnik (Lepenka) 37, 5. Ivo Bergant (DU) 37, itd. J. Kikel

V Tržiču

Občinska odbojkarska liga

Tržič, 27. oktobra - Odbor za športno rekreacijo pri TKS Tržič bo organiziral v prihodnjih mesecih občinsko odbojkarsko ligo. V kakovostnejši A ligi bodo letos igrali Prosveta, Podljubelj A, Blue Racers, Podljubelj B, Karantanci, Peko, Koprive B in Tibhar. Vsi morajo svoje sodelovanje potrditi do četrtka, 2. novembra, do 18. ure, ko je zadnji rok za prijave drugih ekip, ki bodo igrale v skupini B. Ta dan ob 18. uri bo žrebanje in dogovor vodij ekip o poteku tekmovanja. Tekmovanje se bo začelo v sredo, 8. novembra: za A ligo v šoli v Križah, za B ligo pa v šoli na Zalem rovtu. Tekmovanje v A ligi bo zaključeno s play offom štirih najboljših, v B ligi pa bo tekmovanje odvisno od števila ekip. Prijavnina za A ligo znaša 2,3 milijona dinarjev, za B pa manj, ker bodo tekme sodili sami. Dosežki sindikalnih ekip bodo upoštevani v delavskošportnih igrah. J. Kikel

Kranjski planinci v neznano

Kranj, 30. oktobra - Planinsko društvo Kranj organizira tudi letos izlet v neznano. Izlet bo v soboto, 4. novembra, odhod pa bo ob sedmih zjutraj izpred hotela Creina. Hoje bo približno za tri do štiri ure. Prijave sprejemajo v pisarni društva do četrtka, 2. novembra. Izlet bosta vodila Meta Šparovec in Milan Šinkovec. J. K.

Namizni tenis

Solidne uvrstitve Merkurja

Kranj, 27. oktobra - Najboljši slovenski namiznoteniški igralci so pretekli teden igrali na raznih preglednih turnirjih. Med udeleženci so bili tudi igralke in igralci Merkurja iz Kranja. Najmlajši so tekmovali v Novem mestu in na Ptuju. Pionirji so igrali v Novem mestu. V skupini A je bil Bernard (Merkur) tretji in v skupini B Klevišar četrti. Pionirke so nastopile na Ptuju. V skupini A je bila Fojkarjeva (Merkur) druga, v skupini C pa je bila Živa Štrukelj (Merkur) tudi druga. Ta kranjska pionirska četverica se je tako uvrstila med deset najboljših v Sloveniji v svojih kategorijah.

Člani pa so igrali v Ljubljani. Kranjčani so igrali v drugi skupini, v kateri je bil Marko Jovič tretji, Janez Maček peti in Robi Jeraša deveti. Škoda, da zaradi bolezni ni nastopil najboljši Kranjčan Zoran Gašič.

Na teh turnirjih so igrali tudi Jeseničani. Med deset najboljših v svojih skupinah sta se uvrstili Cenčkova in Lavtižarjeva, kar je uspelo tudi Merkurjevi igralki Porentovi. J. K.

Padalstvo

Leščani zmagali v Novem Sadu

Lesce, 25. oktobra - Kot nam je sporočil **Branko Hrast z Alpskega letalskega centra v Lescah** se je mlada ekipa padalcev iz Lesc odlično držala na mednarodnem padalskem tekmovanju v Novem Sadu, kjer je tekmovalo 60 padalcev iz 12 jugoslovanskih in dveh madžarskih klubov. Leško ekipo so pod vodstvom trenerja Draga Bunčiča sestavljali mladi padalci Borut Erjavec, Matjaž Pristavec, Senad Salkič in Roman Karun. Za favorite so veljali padalci Novega Sada, Zagreba in Prijedora, vendar so jih Leščani presenetili. Po petih serijah so nabrali 49 kazenskih centimetrov, Prijedor na drugem mestu pa je imel 86 centimetrov. Zmagal je Salkič, peti je bil najmlajši Leščan Roman Karun, ki je opravil doslej 400 skokov, Pristavec je bil sedmi, Erjavec pa deseti.

J. K.

Avto moto šport

Pintar drugi na šibkejšem motorju

Kranj, 26. oktobra - V Škednju pri Slovenskih Konjicah je bila zadnja dirka motokrosistov v kategoriji do 125 ccm za republiško prvenstvo. Proga je bila težka in razmočena. Zmagal je Kampuš (Unior Lenart), 5. je bil Aleš Kunčič (AMD Tržič), 9. Matjaž Perčič (AMD Kranj), 13. in 16. pa sta bila člana AMD Ziri Dominik Košir in Maksimilijan Božnar. Kunčič je imel v prvo vožnji izredno smolo. Na startu mu je odpovedala svečka, zamudil je dva kroga, pa je bil vseeno sedmi, v drugi vožnji pa je bil tretji. Zadnjo dirko so imeli tudi najmlajši motokrosisti. Mitja Kavčič iz Škofje Loke, član AMD Kranj, je bil sedmi v kategoriji do 50 ccm brez menjalnika, v kategoriji do 60 ccm z menjalnikom pa je bil član AMD Tržič Aleš Rozman tretji.

V Rovinju pa je bila pozivna dirka najboljših jugoslovanskih dirkačev. Tekmovala sta tudi Janez Pintar in Darko Katrašnik. Pintar je bil v kategoriji do 175 ccm drugi za Hmeljakom, čeprav je dirkal na 80 kubičnem motorju Eberhardt. Katrašnik pa je bil peti v kategoriji do 250 ccm na motorju kawasaki. M. Jenkole

OD TEKME DO TEKME

Namiznoteniško prvenstvo Godešiča - Športno društvo Kondor z Godešiča je organiziralo v počastitev krajevnega praznika namiznoteniško prvenstvo Godešiča za člane in pionirje. Tekmovalo je kar 20 pionirjev, udeležba članov pa je bila slabša. Med pionirji so bili najboljši Matej Križaj, Thomas Lenarčič, Uroš Bertoncelj in Aleš Pintar, med člani pa Peter Bertoncelj, Janez Starman, Kocjan Novinc in Jože Hafner. J. Starman

Dvoboj atletov Radovljice in Tržiča - Atleti Radovljice in Tržiča so se tudi letos zbrali na tradicionalnem dvoboju, ki ga je tokrat odlično organiziral odbor za športno rekreacijo pri TKS Tržič. Tekmovali so v petih disciplinah, ponovno pa so zmagali Tržičani, ki so zbrali 5796 točk, Radovljičani pa so jih 4189. V posameznih disciplinah so bili najboljši: 100 metrov: 1. Iztok Seliškar 11,93, 2. Marko Tadel 12,29 (oba Tržič), 3. Primož Markelj (Radovljica) 12,52; 1500 metrov: 1. Ivo Oljačič 4:21,27, 2. Jože Bohinc 4:26,67, 3. Andrej Šmid 4:39,56 (vsi Tržič); skok v višino: 1. Marko Tadel 170, 2. Robert Uzar 160 (oba Tržič), 3. Primož Markelj (Radovljica) 150; skok v daljino: 1. Marko Tadel 638, 2. Iztok Seliškar 636 (oba Tržič), 3. Iztok Omerza (Radovljica) 626; suvanje krogle: 1. Janez Laibacher (Tržič) 10,57, 2. Matej Jovan (Radovljica) 10,02, 3. Rudi Hafner (Tržič) 10,01. J. Kikel

Vaterpolo

Triglavu žreb ni bil naklonjen

Kranj, 27. oktobra - Tekmovanje v I. zvezni vaterpolski ligi se začenja decembra. Vaterpolisti kranjskega Triglava, novinci v ligi, končujejo s pripravami. Konec tega tedna odhajajo na Češkoslovaško, v Košice, kjer bodo sodelovali na močnem mednarodnem turnirju, na katerem bosta igrala med drugimi tudi dva češkoslovaška prvoligaša in znano moštvo Kaunas iz Sovjetske zveze.

Sicer pa žreb Kranjčanom ni bil pretirano naklonjen. V prvih treh kolih bodo igrali z najmočnejšimi moštvi naše prve zvezne vaterpolo lige. Najprej v Zagrebu z Mladostjo, nato v ljubljanskem bazenu s Partizanom, v tretjem kolu pa jih čaka gostovanje pri Jugu v Dubrovniku. J. K.

Smučarski skoki

130 skakalcev na zaključni tekmi

Kranj, 29. oktobra — Izredna udeležba mladih skakalcev je bila glavna značilnost zaključne tekme sezone treningov in tekmovanj na plastičnih skakalnicah v skakalnem centru na Gorenji Savi. Gorenjski skakalci pa so se pomerili še v finalu tekmovanja za prvi gorenjski pokal na plastičnih skakalnicah.

Rezultati-pionirji do 9 let (12-m skakalnica): 1. Mohorič (ID Triglav) 173,7 (10,75 - 11), 2. Mandeljc (Žirovnica) 168,6 (10, 5-10, 5), 3. Kobal (ID Triglav), 160,8 (9,75 - 10,25), 9. Jakopin (ID Triglav), 10. Ravnik (Tržič); **gorenjski pokal:** 1. Mandeljc (Žirovnica), 2. Mohorič (ID Triglav), 3. Sirc (Tržič), 4. Kobal (ID Triglav), 5. Majstorovič (Tržič).

Pionirji do 11 let (22-m skakalnica): 1. M. Eržen (ID Triglav) 176,7 (19 - 19), 2. Merhar (Dolomiti) 165,8 (18,5 - 19), 4. K. Eržen (Tržič), 5. Kumer (Alpina), 7. Brzin (Tržič) **gorenjski pokal:** 1. Janežič (ID Triglav), 2. K. Eržen (Tržič), 3. M. Eržen (ID Triglav), 4. Brzin (Tržič) 5. Kumer (Alpina); **pionirji do 13 let** (45-m skakalnica): 1. Radelj (EL Ilirija) 189,0 (43,5-44), 2. Grosar (Tržič) 188,9 (41,5 - 42), 3. Stegnar (Tržič) 176,0 (39 - 41), 5. Rakovec (ID Triglav), 6. I. Cuznar (ID Triglav), 7. Vertnik (ID Triglav), 8. Blažun (ID Triglav). 9. Eniko (Alpina) in Kumer (Alpina); **gorenjski pokal** 1. Grosar in Stegnar (oba Tržič), 3. Rakovec (ID Triglav).

J. Javornik

ureja JOŽE KOŠNJEK

TEMA TEDNA

SLUŽKINJE

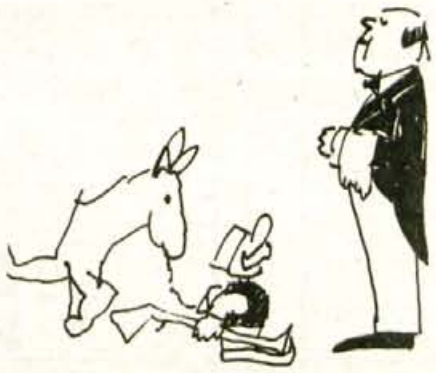

Zasebno nimam nikoli nobenih ideoloških zadržkov, če se mi na prodajnem pultu nudi blago, ki je dobro in cenejše, a prihaja iz drugih republik. Tovrstni bojkot je navaden lari - fari, kajti tudi Srbi bi kupovali Radensko in Gorenjeve pralne stroje, če ne bi bili tako salamensko dragi.

In tako se mi je oni dan spet zljubilo, da se načitam. Pred trafiko gruntam v tipično gorenjski maniri: slovenske revije po pet, šest starih milijonov, zraven pa beograjski revialni tisk, zaradi širšega jezikovnega področja in visokih naklad domala polovico cenejši. Bomo pa, dokler se ne odcepimo, malo pobrkljali po vzhodni inačici jugoslovanskih političnih mnenj in razgledov.

Tako padem v Dugo, nekoč ugledni štirinajstdnevnik, pisan v latinici. Žal mi je, da ni v cirilici. Cirilica je tako fletna, tako berljiva, zraven pa so že zdavnaj pogruntali, da je to pisava, ki je najmanj nevarna za oči. V redu - bomo pa tolkli latinico, ki jo je one dni najbolj napadala prav slavna Duga, ne da bi pomislila, da se sama tiska v pisavi, ki jo tako vehementno napada. Ampak to so že druge, bolj pronicljive stvari!

Mislim, da je v zadnji Dugini izdaji vsaj polovico tekstov, ki so namenjeni Slovencem. Kakšna čast! A bolj ko bereš, bolj lezeš vase: ti tipi od srbskih novinarjev in njihovi intervjuvanci nas zagrizeno sovražijo, v dno svoje duše. Po ustavnih dopolnilih smo zanje postali izdajalci, prodane duše, izkoriščevalci vsega juga. Lumpje, skratka. Vredni manj kot od zadnje podgane zadnja podrepna uš! Vsi Slovenci, da ne bo pomote. Udrihajo po slovenskem narodu, ne samo po slovenskih voditeljih!

Evo samo nekaj slovenskih grozodejstev, svobodno po Dugi.

Pišejo: Slovencem nikoli ni nič prav. Če jim mi (Srbi), rečemo, naj gredo iz Jugoslavije, vihajo nos; če jim mi (Srbi) pravimo, naj ostanejo, vpijejo, da nočejo ostati v bratskem objemu! Kaj torej sploh hočejo?

In dalje: pred vojno je bila Slovenija najmanj razvita. Sledi nesporni, neovrgljivi argument:

»Cel Beograd je bil poln slovenskih služkinj, ki so prihajale iz revne Slovenije, dravske banovine. Po vojni pa so slovenski funkcionarji (vedno jih je v državnem in partijskem vrhu kar mrgolelo) z intrigami in z goljufijami počasi postajali najbolj razvita republika. Pokradli so nam denar za nuklearko v Krškem, kradli surovine z juga in ...bogateli. Čimprej naj izginejo, ampak... Ampak prej, dragi moji, bomo poračunali: dolgovi so nam ja skupni, Krško nam boste plačali, z NAŠIMI žrtvami, ki so padle za VAŠO svobodo, pa... ČASTIMO!«

In v tem stilu in smislu naprej, vse do totalne diskvalifikacije slovenskega naroda. Nič med vrsticami, vse na bojeviti nogi kakšnega mitinga: Hočemo orožje, Ubit ćemo Vllasija, Druže Slobo, samo reci, letet ćemo kao meci...

V zadnji Dugi manjka samo še tisti duhovni preblisk nekega srbskega funkcionarja, ki nam je bil že povedal, da smo lakaji, ker se udinjamo Evropi. Odcepitvene barabe, lakaji, služkinje - tako nam pravijo tisti, ki so, dokler so, tako hudirjevo samozadostni.

Moja lakajska in služabniška zavest bi morala biti zdaj čisto na tleh. A kaj, ko se požvižgaš na vse vesti in zavesti, na vsa lakajstva in služabništva tega sveta, če si eksistenčno na tleh. Iz črnega tunela pa je kljub proklamirani »Evropi zdaj« videti še presneto malo svetlobe. Kar nekaj petkov bomo hočeš nočeš še naprej lakaji in služkinje kar samemu sebi, saj se evropskim ekonomistom kažemo kot otroški vrtec, evropski politiki pa kot eksemplar, kako sredi Evrope v 20. stoletju tolčeš po obubožanem narodu s plemenskim pravom.

D.Sedej

Akcija: kje je ceneje

Liker KIVI - v diskontu najdražji!

Pogledali smo v nekaj trgovin in ugotovili, da so cene dražjih žganih pijač zelo različne. Pri pollitrski steklenici lahko prihranite že devet starih milijonov. Kje je najceneje: v Celovcu in v Beljaku! Zakaj bi reševali državo, rešujte sebe.

Nekaj časa je že od tedaj, odkar nas je bralka Olga L. iz Lesc opozorila: »V diskontni trgovini v Lescah (za poslovalnico Murka) sem med drugim kupovala tudi liker, KIVI. Zanj sem odštela okoli 340 starih milijonov. Ko pa sem se mimogrede oglasila še v bližnji trgovini pred železniškimi zapornicami v Lescah, sem naravnost zgroženo ugotovila, da je isti KIVI tam domala osem starih milijonov cenejši! Se pravi, da v diskontnih trgovinah blago sploh ni cenejše, celo nasprotno: dražje je!«

Minulo soboto, 28. oktobra, natanko štirinajst dni kasneje smo stvar preverili. In še več: izbrali smo si nekaj artiklov, prepisali cene in jih primerjali. Oglasili smo se v štirih trgovinah, izbranih čisto po naključju: v diskontu v Lescah, v delikatesi pred zapornicami v Lescah, v radovljiških Živilih (nasproti bencinske črpalke), v diskontni trgovini na Plavžu in v trgovini v novi stolpnici na Plavžu, poleg ekspoziture Ljubljanske banke. Razumljivo je, da vseh artiklov ni bilo v vseh trgovinah, a vendarle smo dobili vsaj približno sliko.

Naša bralka je imela prav. Če je kupovala KIVI, bi bilo veliko bolje, ko bi se oglasila v delikatesi, kajti v leškem diskontu stane 338.000 dinarjev, medtem ko je v bližnji trgovini 261.000 dinarjev! Če pa bi ga kupila v trgovini na Plavžu, bi zanj odštela sedem starih milijonov manj, v diskontu na Plavžu pa celo devet milijonov manj! Slabše bi se ji godilo, če bi izbirala na policah radovljiških Živil, kjer stane likerček celo 352.000 dinarjev. V tej trgovini so nasploh cene žganih pijač dražje kot drugod. Trgovina je najbrž bolj obiskana, zaloge hitro poidejo, zato cene poskakujejo: medtem ko stane sadjevec kartuzije Pleterje v diskontu v Lescah 280.000 dinarjev, je v diskontu na Plavžu jurja dražji, v Živilih pa za tri milijone dražji! Pri, denimo, rumu ALKO nismo opazili večjih razlik: jurja ali dva. Nasploh so razlike v ceni litrskih žganih pijač med diskontoma in trgovinami minimalne.

Leškemu diskontu v dobro pa je treba tudi povedati, da prodaja, denimo, Gorenjkino lešnikovo čokolado za tri jurje ceneje, kot je njena cena v trgovinah. A ne v vseh, kajti tudi v Živilih v Radovljici stane 71.000 dinarjev, se pravi, da je le tristo starih jurjev dražja kot v diskontu, a v trgovini v Lescah jo prodajajo že za 107.000 dinarjev. Če je steklenica olja povsod drugod okoli 78.000 dinarjev, ga v diskontu prodajajo po 74.000 dinarjev. Pri desetih steklenicah ali »kišti« ste torej prihranili štiri stare milijone!

Presenetilo pa nas tudi je, da stane liter LIKVI-ja fresh za pomivanje posode v trgovini na Plavžu 105.000 dinarjev, v diskontu na Plavžu 101.000 dinarjev, v diskontu v Lescah pa sta dve plastenki po 205.000 dinarjev. Res minimalno diskontno znižanje!

Ko smo primerjali še nekaj drugih cen, recimo, petkilogramskega Mixala TAED, kozarca kumaric, napolitank, sardin, so bile, jasno, v ceni povsod večje ali manjše razlike. Ozimniške kumare ETA (pakirane po štiri) se vam v leškem diskontu že splača kupiti (256.000 dinarjev), kajti posamezni kozarci kumaric danes stanejo že do 129.000 dinarjev (v diskontu na Plavžu), 115.000 dinarjev (v Živilih v Radovljici), medtem ko smo v trgovini na Plavžu naleteli na staro ceno Etinega kozarca: 99.000 dinarjev. Približno toliko pa stanejo vložene kumare proizvajalcev iz drugih republik.

Nesporno smo ugotovili, da se vam pri nakupu prehrambenih in drugih artiklov, ki so dražji (Mixal, KIVI), že splača pogledati v več trgovin, saj je ponekod še stara zaloga. Pri vsakdanji nakupovalni košarici pa je domala že vseeno: medtem ko boste pri nekaterih rečeh prikrajšani, boste pri drugih prihranili.

Ko bi imeli vsaj toliko denarja, da bi tako kot povsod po svetu lahko kupili mesečno »fasengo«, bi nam bili vsi diskonti dobrodošli. Šele tedaj, ko bi lahko kupovali zaboje piva, vina, olja, vreče moke in sladkorja, bi bil prihranek res vreden omembe, tako pa...

Tako pa vemo, kje je najceneje. V Celovcu in Beljaku. Vse ali domala vse! In zakaj, če imate možnost, ne bi vendarle skočili tja čez in se pridružili mnenju Mladine, ki pravi: dovolj dolgo smo reševali državo, zakaj ne bi za spremembo reševali še sami sebe!

D. Sedej

Papagaj

Marija je kupila papagaja, ki je vztrajno molčal.
»Halo, halo!« ga je učila dan na dan.
Po tednu dni se je papagaj vsega tega učenja naveličal.
Ko je spet silila vanj, se je nenadoma zadrl:
»Zasedeno!«

Male gorenjske vasi

Hudo

Piše: D. Dolenc

Le pri Volbenku še diši domači kruh

Le tri čiste kmetije so danes še na Hudem: pri Pušavcu, Volbenku in pri Zasku, kmetije pa so pri vseh, razen pri treh novih hišah v vasi. Izrazito kmečka vas pač, kjer se ljudje trdno držijo zemlje. Včasih, se spominjajo pri Pušavcu, so bili kmečki gospodarji že v soboto popoldne ob treh prosti pa vse do nedelje zvečer. Na vasi so stopili skupaj in se pogovorili o vsem. Danes ni nobenega počitka več. Pri vseh hišah delajo po vse dni, tudi ob nedeljah, kajti tovarna vzame svoj čas, kmetija doma pa zahteva svoje. Živino pasejo, poleti jo vodijo tudi v planine, na Bistriško planino, Kofce ali v Dolgo njivo. Žal pa je tudi Hudo ena tistih gorenjskih vasi, ki danes nima več nobenega konja. Na Popovem jih imata še dva gospodarja in kadar prideta Jošt ali Cotl s svojimi lepimi haflingerji skozi vas, so prava atrakcija za otroke.

Le Volbenkova mama Vida na Hudem še po starem, v peči peče kruh.

Za svoje potrebe kmetje pridelujejo krompir, koruzo, ječmen. Tudi vse več pšenice sejejo. Le pri Volbenku pa še pečejo kruh doma. Zemlja je tod srednje kakovosti, vsa pa je skrbno obdelana. Lepo lego ima Hudo, ves dan je tu sonce. A je industrializacija grdo posegla tudi sem. Kakšnih 400 m zračne linije je do velikega smetišča tržiške občine pri Kovorju. Včasih, ko niso toliko pazili, se je smetišče pogosto vžgalo in v vas se je kadilo, da so se ljudje bali, da bi se v vasi kaj ne vžgalo. Ogorki s smetišča so prileteli vse do sem. Zdaj je bolje, smetišče zasipajo in pazijo, da ne pride do ognja, toda, trdijo Hujani, zrak tod ni več tak, kot je bil nekoč.

Kostanji - velikani

Včasih je vas slovela po češnjah, danes pa slovi le še po starih kostanjih. Tako veliki in mogočni kostanji so tu zrasli, da so prava slovenska znamenitost. Nekaj jih še skriva gozd, eden od njih, Volbenkov, pa danes stoji sredi travnika. Tu so gozd izkrčili, da so pridobili obdelovalno zemljo in ta velikan je ostal sam samcat na čistini. Celo z vrha Dobrče se opazi njegova mogočnost. Drevo je sicer že trhlo in votlo, v njegovem deblu se je naselila sova, ki jo vaški otročaji kaj radi dražijo. Samo po deblu udariš, mi je pokazal Volbenkov Iztok, pa zgoraj priplahuta ven. Tudi tega mogočneža je, kot vse kostanje tod okrog, napadel rak. A stari kostanji se mu upirajo, menda bolj kot mladi. Volbenkov samotar kljub vsej starosti in onemoglosti še vsako pomlad ozeleni, tudi rodi še, a vidno hira. Kakšnih 30 m je visok, premera pa ima 2,80 m. Nekoč je bil že zaznamovan za poseko, a ni bilo tako dolge žage, da bi ga zmogli. Ko se mu je ob neurju zlomila ena sama veja, pripoveduje Janez Aljančič, gospodar pri Volbenku, je bilo drv za celo prikolico. Kako dolgo neki bo še kljuboval? Le še pol metra oboda ima, znotraj pa je drevo votlo, ugotavlja mladi Volbenk.

Tako mogočen in visok je Volbenkov kostanj sredi travnika, da ga je videti prav z vrha Dobrče.

Takole izgleda kostanjevo deblo od blizu. Vsaj še pet takšnih bi moralo priti, kot sta Pušavceva Tina in Volbenkov Iztok, da bi ga objeli okrog in okrog. - Foto: D.D.

Ne uničujmo kmetijske zemlje

Hudo spada pod tržiško krajevno skupnost Kovor. V Kovorju je najbližja trgovina, tu so gasilci, cerkev, pošta, šola s štirimi razredi. Le visok klanec z novim naseljem Stagne loči Hujane od Kovorja. Prav je, da so tako lepo v breg postavili to naselje, menijo Hujani, toda z gradnjo so razbili cesto na Hudo, ki se je zdaj nihče noče lotiti. Slišali so celo, da mislijo v Tržiču novo cesto potegniti proti Hudemu, da bo lahko celo avtobus vozil skozi vas. S tem se Hujani ne strinjajo, kajti spet bo prizadeta kmečka zemlja. Ta cesta se z manjšimi razširitvami da speljati tako, da bo primerna tudi za avtobus, pravijo. Če so včasih s konjsko vprego zmogli klanec, ga bodo tudi avtobusi. Sicer se pa že dolgo potegujejo, da bi avtobus krožno vozil skozi vas. Avtobus vidijo le takrat, kadar se na cesti pod gorami udre kakšen plaz. Takrat napravijo obvoz čez Hudo. Tako pa morajo otroci peš v šolo, delavci v Kovor na avtobusno postajo. Le to cesto razširiti, obnoviti in asfalt potegniti vse do Brezij pri Tržiču, kamor vodi pot skozi Hudo, pa bo vse urejeno, pravijo vaščani. Z najmanj stroški in najmanj uničene zemlje.

ČVEK

Iščejo se poročene tajnice

Nasploh se meni, da šefi ljubijo mlade, neporočene in lepe tajnice. Vendar je neka anketa pokazala, da se direktorji v Veliki Britaniji veliko bolj ogrevajo za zrele, poročene ženske in matere.DPravijo, da so poročene ženske veliko bolj učinkovite in da lažje vzdržijo vse pritiske. In tako talenti šestih milijonov Angležinj ostanejo neizkoriščeni, kajti po poroki ostanejo doma.

PRI NAS JE VSAK DAN PRAZNIČNO

V vili Moj mir na Bledu so vsak dan na stežaj odprta vrata vsem, ki želite praznovati ali samo uživati ob dobri hrani in vrhunski kapljici.

Odložite torej skrbi in se prepustite naši oskrbi. Našli vam bomo prostor za bogato obloženo mizo. Pripravili vam bomo tradicionalno kmečko pojedino, pečeno telečjo kračo, sirove ali orehove štruklje in za posladek blejsko grmado ali torto. Izbirali boste lahko tudi med klasičnimi jedmi z jedilnika in specialitetami na žaru. Natočili vam bomo izbrano štajersko ali primorsko vino.

Pripravljamo slavnostna in poročna kosila ter bankete za zaključene družbe; na voljo sta posebna soba ter soba za konference.

Vila Moj mir, odmaknjena od mestnega vrveža, je idealen kraj tudi za daljše bivanje z izleti v okolico ali smučanje. Vsakomur, gostu ali naključnemu obiskovalcu priporočamo našo savno in trimski kabinet. Naši oskrbi so se med prvenstvom prepustili vrhunski jugoslovanski in švedski veslači. Dovolite, da poskrbimo tudi za vaše dobro počutje.

Pričakujemo vas!

vila MOJ MIR

Vila Moj mir za vaš mir in gurmanski užitek.

Vila Moj mir, Kolinska Matije Čopa 2 Bled tel.: (064) 77-833

PO KVALITETI NAS BOSTE SPOZNALI!

Sava Kranj je dne 26. oktobra 1989 ob 12. uri odprla prenovljeno, sodobno opremljeno prodajalno v Kranju, Gregorčičeva 10.

Vabimo vas na ogled in k nakupu. Ponudili vam bomo vse, kar izdelujemo v Savi Kranj pa tudi vrsto drugih izdelkov, ki sodijo zraven.

Sava Kranj

64000 Kranj, Škofjeloška c. 6, Jugoslavija
tel.: 064-25-461, 25-561
telex: 34516 Sava yu, telefax: 38 64 21095

RESTAVRACIJA REGATNI CENTER BLED

DNEVI KUHINJE XVIII. STOLETJA
– po izvirnih dunajskih receptih iz leta 1768
DAJTE DUŠKA SVOJIM GURMANSKIM UŽITKOM

Odprto vsak dan, razen torka, od 18. ure, ob sobotah in nedeljah od 12. ure,
tel.: (064) 77-277

RESTAVRACIJA REGATNI CENTER BLED

železniško gospodarstvo ljubljana

ŽELEZNIŠKO GOSPODARSTVO
ŽELEZNIŠKA TRANSPORTNA ORGANIZACIJA
LJUBLJANA, n. sol. o.
TOZD za transport Ljubljana Moste, n. sub. o.
Ljubljana, Kajuhova 51

Komisija za delovna razmerja vabi k sodelovanju
KUHARJA — dva delavca
s končano IV. stopnjo strokovne izobrazbe

Dela in naloge bosta kandidata opravljala v počitniškem domu v Kranjski gori.

Kandidata sprejmemo za nedoločen čas in s polnim delovnim časom.

Ponudbe z dokazili o izpolnjevanju pogojev sprejema kadrovska služba TOZD za transport Ljubljana Moste, Kajuhova 51, Ljubljana.

BLED

HOTELSKO TURISTIČNO PODJETJE BLED
TOZD GH Toplice

Komisija za delovna razmerja
objavlja prosta dela in naloge:

NATAKAR za nedoločen čas v bifeju TRST
pogoji:
- gostinska šola IV. ali V. stopnje, smer strežba, tehnik strežbe
- pogovorno znanje dveh tujih jezikov (angleščina, nemščina)
- 1 leto delovnih izkušenj
- dvomesečno poskusno delo
- tečaj higienskega minimuma
- delo je deljeno, oziroma izmensko

PRODAJALKA SLAŠČIC za nedoločen čas v kavarni BISTRO
pogoji:
- IV. ali V. stopnja srednjega izobraževanja, smer strežba, prodajalec
- pogovorno znanje dveh tujih jezikov (angleščina, nemščina)
- 1 leto delovnih izkušenj
- dvomesečno poskusno delo
- tečaj higienskega minimuma
- delo poteka v izmenah

Kandidati naj vloge v roku 8 dni od dneva objave pošljejo na naslov:
Hotelsko turistično podjetje Bled, TOZD GH Toplice, 64260 Bled, C. svobode 12, s pripisom: komisiji za delovna razmerja

GORENJSKI GLAS

ALPETOUR

TOZD Potniški promet Kranj

OBVESTILO O NOVIH CENAH

Potnike obveščamo, da od 1. 11. 1989 dalje veljajo nove cene prevoza v mestnem prometu KRANJ in ŠKOFJA LOKA, in sicer:

— priložnostna vozovnica, plačljiva z gotovino v vozilu	20.000 din
— žeton	15.000 din
— priložnostna vozovnica s popustom (otroci od 4 do 10 let, prtljaga, živali)	10.000 din
— mesečna vozovnica za eno progo	500.000 din
— mesečna vozovnica s prestopom	530.000 din
— mesečna vozovnica za vse proge	560.000 din
— mesečna vozovnica za starejše občane in delovne invalide	260.000 din
— dijaška mesečna vozovnica	260.000 din
— letna vozovnica za vse proge	4.900.000 din

KOGP KRANJ

KOMUNALNO, OBRTNO IN GRADBENO PODJETJE KRANJ — z n. sol. o.
TOZD KOMUNALA
TOZD VODOVOD, KANALIZACIJA

OBVESTILO

Vse porabnike komunalnih storitev obveščamo, da se s 1. 11. 1989 povečajo cene:
- odvoz komunalnih odpadkov za 45 %,
- proizvodnja in distribucija vode za gospodinjstvo, odvajanje in prečiščevanje odplak za gospodinjstvo 50 %,
- proizvodnja in distribucija vode za industrijo, odvajanje in prečiščevanje odplak za industrijo 55 %.

Obenem vas obveščamo, da bomo komunalne odpadke s terena, ki ima redni odvoz v sredo, 1. novembra 1989, odvažali v soboto, 4. novembra. Za razumevanje se vam zahvaljujemo!.

Požar na potniškem vlaku

Globoko, 30. oktobra - Na mednarodnem potniškem vlaku, ki je vozil na progi Zürich - Beograd, je zjutraj, ko je peljal skozi Globoko pri Radovljici, nenadoma izbruhnil požar. Ogenj je zajel vagon, poln potnikov, vendar v požaru nihče ni bil poškodovan, ker so ljudi pravočasno preselili na varno. Ko so gasilci omejili ogenj in je posebna kriminalistična komisija raziskala okoliščine požara, so od ognja poškodovani vagon odpeljali v Ljubljano, kjer bodo dokončno ugotovili vzrok požara. Več o dogodku nam do zaključka redakcije od pristojnih pri Upravi za notranje zadeve v Kranju ni uspelo izvedeti. - Foto: F. Perdan

Uporaba sile v milici

Gumijevka ni način občevanja z ljudmi

Moševčani in Vevčanci dobro vedo, kaj je policijska prisila, na svoji koži je pred časom enako preizkusil tudi član jugoslovanskega CK Boris Muževič. Vsi trije v javnosti znani primeri so zbudili vrsto vprašanj, koliko je šele malih ljudi, ki se ne obračajo, kakor pričakujejo predstavniki oblasti, pa zaradi tega občutijo gumijevko. Na vprašanja o uporabi prisilnih sredstev je tudi slovenska milica vse bolj odprta, mi pa smo se z nekaj tovrstnimi vprašanji obrnili na gorenjske organe za notranje zadeve. Odgovarjala sta nam IVAN HOČEVAR, načelnik inšpektorata milice Uprave za notranje zadeve v Kranju, in MILAN KAPUS, samostojni inšpektor za posebne naloge.

Kakšno je mesto uporabe sile v pooblastilih milice?

»Pooblaščene uradne osebe v primerih, določenih z zakonom, izvajajo proti osebam določene ukrepe in opravila, kadar za to obstajajo razlogi. Govorimo o pooblastilih, ki so potrebna zato, da nekatera opravila sploh lahko izvedemo. Med pooblastila spadajo tako opozorila, legitimiranje, navodila, ukazi, možnost vstopa v tuje stanovanje, kot tudi uporaba prisilnih sredstev. Pooblastila vključno s prisilnimi sredstvi so opredeljena tudi v posebnih aktih, kjer je določeno, v katerih primerih miličniki lahko uporabijo prisilno sredstvo, da izvedejo določeno nalogo. Z navodilom je določeno, da se uporablja najmilejše prisilno sredstvo. Sleherni miličnik je dolžan o uporabi prisilnih sredstev obvestiti predstojnika s pismenim poročilom. Starešina je poročilo dolžan analizirati, preveriti, ali je bilo prisilno sredstvo uporabljeno v skladu z navodilom, ali so dejansko obstajali vsi razlogi, ki so dajali miličniku pooblastilo, da prisilno sredstvo uporabi. Poročilo se pošilja na inšpektorat milice, kjer posebej zadolžen inšpektor preverja upravičenost in zakonitost uporabe sile, pa tudi to, ali je bilo uporabljeno najmilejše sredstvo. Tudi z izobraževanjem in usposabljanjem miličnike pripravljamo za pravilno uporabo prisilnih sredstev. Gumijevko kot hudo prisilno sredstvo uporabljamo le izjemoma, pa še to dovolj previdno, da občanu ne prizadenemo poškodb, seveda vse s ciljem, da izvedemo nalogo.«

Katera prisilna sredstva poleg gumijevke imajo miličniki še na voljo?

»To je najprej uporaba fizične sile (razni udarci in strokovni prijemi), sredstva za vezanje in vklepanje, gumijevka, plinsko sredstvo, uporaba službenega psa, vodni curek, konjenica, posebna vozila, sredstva za prisilno ustavljanje motornih vozil, zadnja, najhujša pa je uporaba strelnega orožja.«

Kdo pa zunaj milice nadzira uporabo prisilnih sredstev?

»Vsak občan ima pravico, da se, ne le pri uporabi prisilnih sredstev, pač pa tudi pri uporabi pooblastil milice pritoži, če oceni, da je bil oškodovan. Lahko se pritoži pri pristojnem sodišču, da so bila zoper njega neupravičeno uporabljena pooblastila.«

Pa imate kaj takih primerov?

»Imamo. Treba je povedati, da smo tudi pri prekoračitvi pooblastil dolžni proti miličniku ustrezno ukrepati. Pri manjših odklonih gre za disciplinsko odgovornost, pri bolj grobih pa lahko zoper miličnika vložimo tudi kazensko ovadbo.«

Ali takšne odklone urejate v milici interno ali pridejo tudi v javnost?

»Te stvari so javne. Tudi pritožbe občanov v zvezi z uporabo pooblastil milice obravnavamo v skladu z navodili. Če pride v ravnanju z občanom do telesne poškodbe, oblikujemo tudi posebno komisijo. Vsako pritožbo pretresemo in ugotavljamo njeno upravičenost. Poleg nas budno spremlja zakonitost in utemeljenost uporabe prisilnih sredstev tudi Republiški sekretariat za notranje zadeve. Pomembno je, da svoja pooblastila uporabljamo v skladu s pozitivno zakonodajo, kajti zavedamo se, da z našimi pooblastili, še posebej pa s prisilnimi sredstvi posegamo v človekovo integriteto, zato mora biti vsak tak poseg absolutno zakonit.«

Koliko primerov uporabe sile ste našteli letos?

»V zadnjih treh mesecih smo zabeležili 12 uporab prisilnih sredstev, desetkrat upravičeno, dvakrat neupravičeno. Miličniki, pri katerih smo odkrili neupravičeno uporabo prisilnih sredstev, bodo disciplinsko odgovarjali. Moram pa reči, da v prvi vrsti skozi vzgojo in usposabljanje miličnikom vcepljamo, da bi zakonito in strokovno uporabljali silo, vsako drugačno uporabo sile pa smo dolžni sankcionirati.«

Za kakšno prisilno sredstvo je šlo v konkretnih primerih?

»Za fizično silo. Miličniki se največkrat odločajo za uporabo le-te, včasih se poslužujejo sredstev za vklepanje, medtem ko gumijevke v zadnjih treh mesecih niso uporabili.«

Kolikokrat pa miličniki v letu dni sežejo po prisilnih sredstvih?

»Na leto imamo od 30 do 50 takšnih primerov. Največ posegajo po prisilnih sredstvih miličniki v intervencijah, ko jih kličejo v gostinske lokale ali v stanovanja, kjer prihaja do kršitev javnega reda in miru, ko morajo miličniki preprečiti nadaljnjo kršenje. Najprej morajo seveda poskusiti zlepa, če pa kršitelji ne upoštevajo opozoril, pa smejo seči po prisilnih sredstvih. Največkrat pride do takih situacij, kadar imamo opravka z osebami pod vplivom alkohola.«

Koliko ljudi se pritoži zoper take postopke?

»Težko je reči, ker pritožb zoper uporabo sile nimamo posebej evidentiranih, pač pa v sklopu pritožb zoper uporabo pooblastil. Lahko rečem le, da je izredno malo tistih, ki zadevajo prisilna sredstva, pač pa je veliko ostalih. Ljudje se, denimo, pritožujejo, češ da miličniki niso uporabili pooblastil v skladu z zakonom. Ali pa se pritožijo, ker miličniki niso izvedli naloge, ki bi jih v skladu s pooblastili lahko. Pritožbe so torej različne. Če so upravičene, zoper miličnike ustrezno ukrepamo, tudi v opozorilo ostalim miličnikom. Večkrat se nam ljudje pritožijo tudi zaradi netaktnega ravnanja miličnikov.«

Z zlorabo pooblastil in uporabo sile lahko milica stori medvedjo uslugo svojemu ugledu...

»Želimo, da bi bilo treba čim manj uporabljati pooblastila in prisilna sredstva, vendar smo v interesu zagotavljanja varnosti občanov v to večkrat prisiljeni. V milici zelo poudarjamo pomen dobrih odnosov in taktnega ravnanja z ljudmi, saj morajo čutiti, da ščitimo njihovo varnost in premoženje.«

Katero je bilo najhujše prisilno sredstvo, ki ste ga kdajkoli uporabili na Gorenjskem?

»V zadnjih dveh letih razen fizične sile, gumijevke, sredstev za vezanje in vklepanje ter enkrat plinskega sredstva, miličniki niso uporabili drugih prisilnih sredstev. Nekoč prej je bilo uporabljeno tudi strelno orožje. Prisilna sredstva so izredna pooblastila, zato jih je treba taktno in zakonito uporabljati, miličnike pa vzgajamo, da so te uporabe fizično in psihično sposobni.«

D. Z. Žlebir

Asimetrične kazni

Ker je inflacija štiristevilčna, so kazni za prometne prekrške postale že tako skromne, da se jim smejijo tudi ljudje s skromnimi osebnimi dohodki. Če je za veliko prekoračitev hitrosti zunaj naselja treba odšteti le 20 tisočakov in če parkiranje na urejenih parkiriščih stane nekajkrat več, kot je, denimo, kazen za parkiranje na pločnikih ali zelenicah, potem ni mogoče govoriti o urejeni družbi in o njenih prizadevanjih za zmanjšanje števila nesreč ter poškodovanih in mrtvih za deset odstotkov (akcija "minus deset"). Ker je vse bolj očitno, da mnogim v državi nizke kazni in "socialna" kaznovalna politika ustrezajo, je tudi lažje razumeti počasnost državne birokracije, ki ni sposobna sproti prilagajati kazni inflaciji, pa tudi zahteve v Sloveniji (nazadnje smo jih slišali na seji republiške skupščine prejšnjo sredo), da naj bi poleg "asimetrične federacije" imeli tudi "asimetrične kazni". Povedano drugače: če že Jugoslavija, ki je polna razlik, ni pripravljena prilagajati kazni inflaciji in osebnim dohodkom, naj to stori vsaj Slovenija - na svojo roko in s svojim zakonom.

Pa ne gre le za počasnost državnega kolesja, počasi se premika tudi v Sloveniji. Koliko časa so občani, delegati, miličniki, prometni inšpektorji in aktivisti svetov za preventivo in vzgojo v cestnem prometu opozarjali, da je treba "utišati" mlade mopediste (voznike koles z motorjem) in tudi na tem področju napraviti red! No, nekaj upanja, da se bodo razmere le spremenile na bolje, zdaj je. Delegati republiške skupščine so minulo sredo le sprejeli osnutek zakona o spremembah in dopolnitvah zakona o varnosti cestnega prometa, ki med drugim predvideva obvezno registracijo (in tehnični pregled) mopedov. Mnenja o tem, koliko stari bi lahko vozili kolesa z motorjem - s štirinajstimi leti (kot velja zdaj) ali s šestnajstimi, pa so za zdaj še precej deljena. Da se strokovnjaki in dobri poznavalci razmer zavzemajo za višjo starostno mejo, ni nenavadno - že zato ne, ker so številke o mrtvih in poškodovanih mopedistih zelo prepričljive.

C. Zaplotnik

Ob mesecu požarne varnosti

Razstava in proslava

Bled, 27. oktobra - Občinska gasilska zveza Radovljica je ob koncu meseca požarne varnosti pripravila v Osnovni šoli prof. dr. Josipa Plemlja na Bledu proslavo, na kateri sta zbranim spregovorila predsednik občinskega izvršnega sveta mag. Pavel Žerovnik in predsednik skupščine interesne skupnosti za požarno varnost Jože Glavač. Na proslavi so podelili tudi več priznanj. Plaketo so prejeli Zveza telesnokulturnih organizacij Radovljica, občinski štab civilne zaščite, LIP Bled - tozd Rečica, Ivan Lunar z Bleda, Niko Legat iz Begunj in Tine Štendler iz Srednje vasi, **občinsko gasilsko priznanje prve stopnje pa Pavel Žerovnik, Roman Kolar, Jože Pristov in Ciril Ažman.** Devet učencev sedmih in osmih razredov osnovnih šol iz radovljiške občine je prejelo knjižne nagrade za spise in likovne prispevke na temo Preprečujmo požare, tri najboljše spise, prispevke Jane Zpan iz OŠ Gorje, Vida Ponikvarja iz OŠ Bled in Tine Vahtar z OŠ Bled, pa so prebrali tudi na proslavi.dše pred proslavo so gasilska društva prikazala na osnovnošolskem dvorišču novejše gasilsko orodje, zaščitno opremo in način reševanja iz višjih nadstropij.

C. Z.

NA SONČNI STRANI ALP

Je zaskrbljenost odveč?

Radovljica, 27. oktobra - Delegacija krajevne skupnosti Srednja Dobrava je že na majski seji radovljiške občinske skupščine izrazila zaskrbljenost zaradi možnih vplivov osrednje čistilne naprave v Radovljici na kakovost reke Save, na kmetijska zemljišča ob Savi in na okolje sploh.

Čistilna naprava, v kateri naj bi se čistile odpadne vode iz mesta Radovljica, Begunj, Lesc in okoliških naselij (morda pa tudi z Bleda in krajevne skupnosti Žirovnica), vsaj načelno, že zaradi imena, ne bi smela onesnaževati ali kako drugače negativno vplivati na okolje. Glavni cilj izgradnje čistilne naprave je pravzaprav čiščenje odpadnih voda in s tem zmanjšanje škodljivega vpliva na Savo, njene pritoke in na podtalnico. V Komunalnem gospodarstvu Radovljica zato tudi obljubljajo (zapisano črno na belem), da se bo kakovost vode v potokih, ki so zdaj že biološko mrtvi, in v reki Savi, ki je v drugem oz. tretjem kakovostnem razredu, izboljšala. Hrupnost delovanja naprave ne bo presegla najvišje dovoljene rasti, lokacija, kjer bo stala naprava, je ločena od naselij in ne posega na kakovostna kmetijska zemljišča. Pri čiščenju odpadnih voda bodo nastajali odpadki (pesek, mivka, maščobe, blato), ki jih bodo odvažali na odlagališče pa tudi na kmetijska zemljišča, če ne bodo vsebovali strupenih primesi. V primeru, da bo blato oporečno, ga bodo dehidrirali in ga pustili tri do šest mesecev na odlagališču, nato pa ga uporabljali za zasipanje jam in za urejanje nekmetijskih zemljišč.

Je zaskrbljenost krajanov odveč ali ne? Če odgovorimo v slogu radia Erevan, potem načelno - da, sicer pa - ne. Čistilna naprava načelno ne bo negativno vplivala na okolje, v primeru večjih okvar pa bo, ker bodo odpadne vode odtekle v Savo le delno očiščene ali povsem neočiščene.

C. Zaplotnik

GORENJSKA NOČNA KRONIKA

Primož ne dobi denarja

Ker zadnjič oče ni hotel dati sinu Primožu denarja, so se vmešali kranjski miličniki. Pa ne zato, da bi skopega očeta prepričali, naj mu vendarle poveča žepnino. Zaradi denarja sta se namreč oče in sin sprla, slednji je celo začel groziti s silo. Milica tu sicer ni mogla storiti veliko, zato ju je poslala k Centru za socialno delo. Morda bodo fantu tam svetovali, kako naj varčneje ravna z razpoložljivim denarjem.

Vsaj točen je

Med starim in novim dijaškim domom v Kranju so zjutraj že večkrat opazili možaka, ki je s svojim nenavadnim vedenjem zbujal videz spolnega iztirjenca. Poleg te nelepe značajske poteze pa ima tudi čednost: neverjetno zgoden in točen je. Pojavlja se natanko ob 5.45. Da mu točnost le ne bi bila v pogubo.

Vrnil mu je z obrestmi

Radovljičan je bil stalni gost bara Primadona na Trebiji, ondan pa se je od tam vrnil pretepen. Naložil mu jih je lastnik, ker se je bil naveličal gostovih stalnih izgredov. Pravzaprav ga je izzval in prvi udaril gost, gostitelj pa v dobri veri, da gostu pač ne smeš ostati dolžan, tudi ni skoparil z udarci.

Zapustila ga je

Hudo pijani Škofjeločan je bil zadnjič tako iz uma, da mu je žena v strahu pred nasiljem zbežala. Zatekla se je na milico, češ naj sametujejo moža, sicer si ne upa nazaj. Možje postave so res pomirljivo vplivali na nasilneža, tako da je bil slednjič voljan sprejeti ubežnico nazaj.

Pet minut pred dvanajsto

Polnoč za prave ponočnjake sploh še ni pozna ura. To velja tudi za veseljake, ki so popivali v klubskem prostoru nad samopostrežno restavracijo na Jesenicah. Tako hrupni so bili, da so bližnjo sosedo pet do polnoči zbudili iz spanca. Modri angeli so prijeli tri najbolj glasne in jim prebrali levite.

Pomagal si je z nožem, pa ne pri jedi

V gostilno Pod Stolom je privihral ves krvav Zoran in navzočim poročal, da se je pretepal z Antonom. Slednji je pestem na pomoč poklical nož in svojega nasprotnika z njim malce porezal po roki. Antona, ki nož rabi za občevanje z ljudmi, namesto za k jedi, so miličniki tega večera zaman iskali. Zato so raje poskrbeli za ranjenega Zorana. Kazen pa njegovemu nasprotniku vendarle ne uide.

NESREČE

Brez čelade v smrt

Železniki, 29. oktobra - 26-letni motorist Vilko Markelj iz Škovin pri Železnikih je umrl v prometni nesreči, ki jo je povzročila prehitra vožnja. Zaradi hitrosti je motorista zaneslo na levo polovico ceste in v zid stanovanjske hiše. Oba s sopotnico, ki je bila v nesreči hudo ranjena, sta bila na motornem kolesu brez čelad, kar je bilo za Marklja usodno.

Čelno trčenje: en mrtev, trije ranjeni

Hrušica, 29. oktobra - Voznik osebnega avtomobila Vukašin Bašić, star 39 let, iz Žabalja, sicer pa na začasnem delu v Avstriji, je med vožnjo od Jesenic proti Kranjski gori zakrivil prometno nesrečo, v kateri je ena oseba umrla, tri (z Bašićem vred) pa so bile ranjene. Bašić je v ovinku prehiteval strnjeno kolono. Ko je vozil vzporedno s kombijem, ki ga je prehiteval, je nasproti za volanom »katrce« pripeljal Ivan Lah, star 35 let, iz Mojstrane. V silovitem čelnem trčenju je Lah umrl, Bašič in njegov sopotnik Rade Bašič, star 16 let, sta bila hudo ranjena, 39-letna sopotnica Milena Bašić pa lažje.

Na spolzki cesti ga je zaneslo

Gozd Martuljek, 29. oktobra - V ostrem ovinku pri penzionu Špik se je primerila prometna nesreča, v kateri je bila ena od udeleženk hudo ranjena. Posledice bi bile nedvomno blažje, če bi bila 68-letna Zora Kavčič iz Cerkna, pripeta z varnostnim pasom. Avtomobil, ki ga je vozil Joseph Craig Biggs, star 25 let, državljan Nove Zelandije, je na spolzki cesti zaradi hitrosti zaneslo na nasprotni vozni pas. Tam je trčil v avto 31-letnega Alberta Kavčiča iz Ljubljane, ki je pripeljal nasproti. Voznikoma ni bilo nič, pač pa sopotnici.

Požar pod žičnico

Grad, 26. oktobra - Okoli sedme ure zvečer so domačini opazili gozdni požar nad spodnjo postajo žičnice na Krvavec. Ogenj je nastal pri petem stebru kabinske žičnice in ga je s cigaretnim ogorkom domnevno zanetil eden od delavcev, ki so se predtem z žičnico peljali v dolino. Z ognjem so se poleg poklicnih borili tudi domači in okoliški gasilci, na pomoč pa so jim prišli tudi prostovoljni gasilci iz društev kranjske občine, medtem ko je desetina s Štefanje gore ves čas dežurala na požarišču. Ogenj se je namreč še nekajkrat razgorel. Kot ocenjujejo, je požar napravil za kakih 70 milijonov škode.

D. Ž.

ureja CVETO ZAPLOTNIK

KOMPAS

* ZA 29. NOVEMBER *

SMO VAM PRIPRAVILI:
* KOMPASOVA SREČANJA *
— POREČ, hotel Parentium, od 29. 11. do 3. 12.
— ROGLA—ANTENINA KARAVANA, 29. 11. do 3. 12.
POSEBNA UGODNOST ZA VPLAČILA DO 30. 10. 89.
* SNEŽNI KLUB ZA DAN REPUBLIKE *
— OBERVELLACH—MALLNITZ—LEDENIK MOLLTALL, od 29. 11. do 3. 12.
namestitev in smučarska vozovnica že od 999 ATS naprej
— EGIPT—AVANTURA NA RUMENEM SNEGU, od 29. 11. do 3. 12., letalo, cena 1.215 DEM, 20 %
POPUST ZA GOTOVINSKA VPLAČILA
* MINI POČITNICE ZA PRAZNIK * 28. 11.—3. 12.
* MORJE, PLANINE, ZDRAVILIŠČA
* ZA DAN REPUBLIKE — BOGATA PONUDBA ENODNEVNIH IN VEČDNEVNIH IZLETOV Z AVTOBUSOM ALI LETALOM *
— DUBROVNIK, HVAR, VIS, OHRID, VIPAVSKA DOLINA in REZIJA, POSTOJNA in LIPICA, PREDDVOR in BLED, KOPANJE V DOLENJSKIH TOPLICAH
* PRIVOŠČITE SI SVET *
— DUNAJ—MUSICAL: CATS, MISARABLE, FANTOM; 2 in 3 dni, od 29. 11. do 3. 12.
— CIPER, 23. 11., 8 dni, letalo
— BALEARI, 28. 11., 5 dni
— LONDON, 29. 11., 5 dni, letalo
— AMSTERDAM, 29. 11., 4 dni, letalo
— PARIZ, 28. 11., 6 dni, avtobus
— PARIZ, 29. 11., 5 dni, letalo
— BISERI TOSKANE, 3 dni, 29. 11., avtobus
— URBINO—SAN MARINO, 29. 11., avtobus
— MOSKVA, 5 dni, 29. 11., letalo
— TUNIZIJA IN OAZE, 8 dni, 29. 11.
VEČNI RIM, 4 dni, 26. in 29. 11., avtobus/letalo — letalo/avtobus
— SVETA DEŽELA in JERUZALEM, 7 dni, 23. 11.
— TAJSKA—MALEZIJA—SINGAPUR, 11 dni, 26. 11.
— BANGKOK—SINGAPUR, 11 dni, 26. 11.
— INDIJA—KATMANDU, 14 dni, 26. 11.
— JUŽNA KOREJA, 9 dni, 25. 11.
— VELIKI KITAJSKI ZID, 10 dni, 26. 11.
— PEKING, 10 dni, 26. 11.
— SEDEM DEŽEL JUŽNE AMERIKE, 21 dni, 21. 11.
— ZDA: New York—San Francisco—Los Angeles — Las Vegas — San Diego, 11 dni, 24. 11.

SMUČANJE 89/90
— Kompasov katalog
* UŽITKI ZIME *
4 celine, 11 držav, 79 krajev
SMUČAJMO CENEJE
— PLAČAJMO DANES!
28 % POPUST ZA GOTOVINSKA VPLAČILA!

POČITNICE 89'
— DOMOVINA

BLIŽJE SONCU
* MALI LOŠINJ — hotel AURORA/VESPERA — 7dni, polni penzion, odhodi vsako soboto 196 DEM v 1/2 sobi, 228 DEM v 1/1 sobi, plačljivo v dinarjih

* ZELO UGODNO *
* AZURNA OBALA (Nica — Cannes)
avtobus, 4 dni, odhodi vsak četrtek v oktobru in novembru, cena 99 USD
(plačljivo v dinarjih)
* PARIZ — 200 let po revoluciji
avtobus, 5 dni, odhodi vsak četrtek v oktobru in novembru, cena 125 USD
(plačljivo v dinarjih)

KATAMARAN »PRINCE OF VENICE«

*** Vikend v Istri z ogledom Benetk, 3 dni, 27. 10., cena 138 DEM, plačljivo v dinarjih**

S KOMPASOM NA KONCERT

V MÜNCHEN
— SKUPINA »YES«, 1 dan, 13. 11., avtobus
— SKUPINA »AEROSMITH« (predskupina THE CULT), 1 dan, 29. 10., avtobus

* LEPOTE DOMOVINE-SINDIKALNI IZLETI *

* Z LETALOM: Ohrid, Črna gora, Dubrovnik, Vis, Vojvodina
* Z LETALOM, LADJO oz. VLAKOM:
— Dubrovnik in Črna gora, na Hvar in Vis
* Z AVTOBUSOM:
— Brioni, Plitvice, Vis, Medjugorje, Kopački Rit
* NOVO *
* SIJAJ UKRAJINSKIH ZAKLADNIC — Zagreb, avtobus, 1 dan, oktober, november
* KOMPAS ZA OTROKE: MINIMUNDUS (svet v malem), avtobus, 1 dan, oktober

---

OBČINSKA RAZISKOVALNA SKUPNOST KRANJ

I.

Občinska raziskovalna skupnost Kranj na podlagi 7. člena pravilnika o podeljevanju priznanj inovatorjem in OZD v občini Kranj objavlja:

RAZPIS ZA PODELITEV PRIZNANJ INOVATOR LETA OBČINE KRANJ ZA LETO 1988

1. Na razpis se lahko prijavijo:
— OZD, družbenopolitične organizacije, društva in organi družbenopolitične skupnosti za delavce in skupine delavcev teh sredin,
— individualni inovatorji iz občine Kranj (ustreznost predloga predhodno oceni pristojni organ OZD, s katero poslovno sodelujejo, oz. združenja, katerega člani so),
— delavci ali skupine delavcev iz OZD občine Kranj (pristojni organ upravljanja v OZD ugotovi predhodno ustreznost predloga ter ovrednoti inovacijski dosežek ter predlaga stopnjo priznanja).

2. Prijave morajo vsebovati:
— osebne in splošne podatke avtorja oz. avtorjev inovacij (ime in priimek, starost, izobrazba, bivališče, naziv del in nalog, ki jih opravlja),
— kratek opis inovacije in čas nastanka inovacije,
— strokovna utemeljitev inovacije, ki jo oblikujejo pristojni organi po naslednjih kriterijih:

Prihranek (vpliv na družbenoekonomski položaj OZD in širše DPS
b) Uporabnost (v eni ali več delovnih organizacijah oz. delovnih mestih)
c) Izvirnost (nova rešitev, prijavljeni izumi, nova rešitev znanih postopkov)
č) Pogoji nastanka (s pomočjo strokovnih služb, brez pomoči strokovnih služb)
d) Izboljšuje delovne pogoje (zmanjšuje psihofizični napor delavca, poklicnih obolenj, izboljšuje ekološke pogoje ali možnost dela)
e) Izvozna usmerjenost (odpira nove možnosti, nadomešča tuje surovine ali uvožena delovna sredstva z domačimi).

3. Pristojni organ skupščine Občinske raziskovalne skupnosti Kranj bo v skladu s pogoji tega razpisa ter splošnimi merili (ekonomska korist, uporabnost inovacije, itd.) ugotovil in izbral najuspešnejše inovatorje ter jim podelil denarne nagrade in priznanja.

4. Rok za prijave je 27. NOVEMBER 1989 na naslov: OBČINSKA RAZISKOVALNA SKUPNOST KRANJ, Poštna ulica 3, Kranj.

II.

Občinska raziskovalna skupnost Kranj v skladu s Pravilnikom o podeljevanju nagrad Janeza Puharja objavlja:

RAZPIS ZA NAGRADE JANEZA PUHARJA

Na razpis se lahko prijavijo kandidati, ki so uspešno zaključili visokošolski oz. podiplomski študij in vsebina njihovega dela izponjuje naslednje pogoje:

1. Nagrada za diplomsko delo: vsebina dela se mora nanašati na enega od razvojnih vidikov občine Kranj ne glede na področje dejavnosti. Pri izboru se upoštevajo še naslednji kriteriji:
— uporabnost dela
— vsebina dela
— raziskovalni prispevek dela

2. Magistrsko delo ali doktorska disertacija se lahko nagradi, če vsebina dela obravnava prednostne razvojne smeri, zanimivi za občino Kranj in če ima kandidat stalno bivališče oz. je zaposlen v OZD s sedežem v občini Kranj.

Nagrade Janeza Puharja se podeljujejo kot denarne nagrade, znesek je odvisen od vrste dela.

Predlogu za nagrado mora biti priloženo:
— kratek povzetek naloge,
— fotokopija dokumenta o opravljeni diplomi, magisteriju ali doktoratu,
— osebni podatki kandidata.

Izbor nagrajencev opravi pristojni organ skupščine Občinske raziskovalne skupnosti Kranj.
Pri izboru se upoštevajo vsa predlagana dela, ki so bila zaključena v času od 15. julija preteklega leta do zaključka razpisa, 27. novembra tekočega leta.

Rok prijave je 27. NOVEMBER 1989 na naslov: OBČINSKA RAZISKOVALNA SKUPNOST KRANJ, Poštna ulica 3, Kranj.

MERCATOR — SORA
Kmetijsko gozdarska zadruga p.o. Žiri

Komisija za delovna razmerja vabi k sodelovanju usposobljenega:

LESARJA — MIZARJA

kvalificiranega, visokokvalificiranega, s srednjo strokovno izobrazbo ali drugo ustrezno izobrazbo

ZA DELA V TEHNOLOŠKI SLUŽBI delovne enote MIZARSTVO

Enota se ukvarja predvsem s proizvodnjo in montažo lesnega pohištva in lesnih stavbnih elementov.
Zaželene so či bogatejše, na podobnih delovnih mestih pridobljene, delovne izkušnje.
Od kandidata pričakujemo vestno in odgovorno opravljanje delovnih nalog, samoiniciativnost in kreativnost pri delu.
Kvalitetno delo bomo ustrezno nagradili, odprte so možnosti za napredovanje.
Z izbranim kandidatom bomo sklenili delovno razmerje za nedoločen čas s polnim delovnim časom. Poskusno delo traja tri mesece.
Podrobnejše informacije dobite v kadrovski službi zadruge — oglasite se osebno ali pa pokličite po telefonu (064) 69-340. Pisne prijave z dokazili o izpolnjevanju pogojev naj kandidati pošljejo v roku 8 dni po objavi na naslov: MERCATOR — SORA Kmetijsko gozdarska zadruga p.o. Žiri, Trg osvoboditve 1, 64226 Žiri. O izbiri bomo vse prijavljene kandidate pismeno obvestili.

KOMPAS JUGOSLAVIJA

* POTOVANJA V TUJINO

PRIVOŠČITE SI SVET
* LONDON, 4 dni, 21. 10., letalo
* AMSTERDAM, 4 dni, 30. 11., 30. 12., letalo
* DUNAJ, 2 in 3 dni, avtobus, za zaključene skupine, november — 17. 11.
* BRATISLAVA, 1 dan, 2. 11., 16. 11.
* MOSKVA, 5 dni, 20. 12.

* ZAKLADNICA SPOMINOV

* BANGKOK—SINGAPUR, 11 dni, 17. 12.
* INDIJA in KATMANDU, 14 dni, 29. 10.
* PEKING—XIAN, 10 dni, 3. 12.
* ZDA: HAVAJI, 14 dni, 17. 11., 19. 1. 90.
* VIKEND V NEW YORKU, 5 dni, 10. 11., 24. 11.
* SVETA DEŽELA IN JERUZALEM, 7 dni, 28. 12.
* TUNIZIJA in OAZE, 8 dni, 24. 11.
* KENIJA—ZIMBABVE—TANZANIJA, 15 dni, 30. 11., 18. 1. 90., 22. 3. 90
* MADAGASKAR—REUNION—MAURITIUS—SEJŠELI, 17 dni, 25. 11., 27. 1. 90
* BALI — rajski otok, 12 dni, 25. 12.

S POSEBNIMI LETALI V:

* V TURČIJO IN EGIPT
— Carigrad, 5 dni, 25. 10.
— Po širni dolini NILA, 8 dni, 6. in 26. 11., 2. 12.
— Velika egiptovska tura, 12 dni, 13. 11.
— Dežela faraonov, 5 dni, 23. 11., 8. 12.

Prijave sprejemajo naslednje Kompasove poslovalnice: Škofja Loka Nama — tel.: 621-957, Kranj — tel.: 28-473, Jesenice — tel.: 81-768, Bled — tel.: 77-245, Kranjska gora — tel.: 88-162

Kompasova poslovalnica v Kranju posluje v drugem nadstropju GLOBUSA. Tel.: 28-472, 28-473

KRAJEVNA SKUPNOST ČIRČE

Svet krajevne skupnosti objavlja prosta dela in naloge:

TAJNIKA KS

za 6 ur tedensko v popoldanskem času.

Pogoji:
— srednješolska izobrazba
— znanje strojepisja
— poznavanje področja krajevne samouprave

Pisne vloge naj kandidati pošljejo v roku 8 dni od razpisa na naslov: KS Čirče, Smledniška 136, 64000 Kranj. O izbiri bodo kandidati pismeno obveščeni.

Peko

Delovna skupnost skupnih služb Tovarne obutve Peko Tržič objavlja v splošnem sektorju dela in naloge:

VODENJE ODDELKA ZA VARNOST

Pogoj za sprejem:
— višji upravni delavec, pravnik, diplomant višje šole tehnične smeri in 3 leta delovnih izkušenj
— poskusno delo 4 mesece

Kandidati naj oddajo pisne prijave z dokazili o izpolnjevanju zahtevanih pogojev v 8 dneh po objavi na naslov: Tovarna obutve Peko Tržič, Ste Marie aux Mines 5.

TOKOS TRŽIČ p. o.
tržiška tovarna kos in srpov - tržič

Komisija za delovna razmerja objavlja prosta dela in naloge:

KURJAČA

Pogoji:
— opravljen tečaj za KV kurjača,
— 3 mesece delovnih izkušenj,
— zaželeno je stanovanje v bližini delovne organizacije.

Prijave z dokazili o izpolnjevanju pogojev pošljite v 8 dneh od objave tajništvu delovne organizacije na naslov: TOKOS TRŽIČ, Cankarjeva 9, Tržič.

---

lth

loške tovarne hladilnikov, n. sol. o.
Kidričeva 66, 64220 Škofja Loka

LTH Škofja Loka, Kidričeva 66 objavlja na osnovi DS odprodajo naslednjih osnovnih sredstev:
— **2 počitniški prikolici KR 48-27 in KR 48-28 ADRIA 500**,leto proizvodnje 1978. Izklicna cena za eno počitniško prikolico je 40.000.000.- din.

Licitacija bo v LTH Škofja Loka, Kidričeva 66, dne 2. 11. 1989 ob 12. uri.
Interesenti si lahko osnovno sredstvo ogledajo od 10. do 12. ure, v tem času pa morajo plačati tudi varščino v višini 10 % od izklicne cene.
Kupec plača na izlicitirano ceno še prometni davek v višini 33,5 %. Licitacija bo ustna.

MALI OGLASI

☎ 27-960
cesta JLA 16

APARATI STROJI

Prodam barvni TV gorenje, potreben manjšega popravila, za protivrednost 250 DEM. ☎ 51-024 16136

Prodam barvni TV, star 4 leta, ekran 61 cm, zavarovan do 10.2.1990 in dvojni RADIOKASETOFON audiosonic z ločljivimi zvočniki. Antunovič, Podhom 2, Zgornje Gorje 16138

Po ugodni ceni prodam nov kuperbush ŠTEDILNIK. ☎ 27-119 16139

Prodam nerabljen ŠIVALNI STROJ ruža. Informacije na ☎ 51-998 16172

Prodam VIDEOREKORDER. Informacije na ☎ 24-356, vsak dan razen nedelje, od 18 do 21 ure 16175

Prodam PRALNI STROJ. Zupan, Blejska Dobrava 97 16190

Barvni TV blaupunkt, daljinsko upravljanje, ekran 66 cm, star 5 let, prodam za polovično ceno. Savska 26, Lesce 16193

Prodam 2 termoakumulacijski PEČI. Mijatovič Elvira, Srednje Bitnje 48, Žabnica 16194

Prodam TRAKTOR servuson IMT 533, starejši letnik, 2000 delovnih ur in TD 48, nov. Kuralt Jože, Zg. Senica 4/a, Medvode 16196

Prodam barvni TV iskra, daljinsko upravljanje, star 2 leti in pol. Čelesnik, Alpska 9, Bled, ☎ 77-313, dopoldne 16213

Prodam 120-litrsko hladilno OMARO gorenje, stara 1 leto, nerabljena. ☎ 82-366, popoldne 16215

Prodam videorekorder SHARP. ☎ 631-784

GRADBENI MATERIAL

Smrekov OPAŽ prodam. Kordež, Jamnik 15, Besnica, ☎ 50-006 16146

Prodam 6 betonskih STEBROV. Lahovče 71/a, Cerklje 16176

Prodam APNO, CEMENT, belo MIVKO in FIAT 126. Janečko, Reteče 8/a, Škofja Loka 16178

Poceni prodam ŽLEBOVE rostfrei ter iz nerjaveče pločevine (cinkotit). ☎ 27-200 16214

HIŠO
V ŠKOFJI LOKI
PRODAM
Ponudbe pod šifro
»GOTOVINA«

POSESTI

Prodam PARCELO, cca 1200 kvad.m., v bližini Kranja. ☎ 51-024 16135

Prodam vikend PARCELO z brunarico na Ambrožu pod Krvavcem. Šifra: 350 m 4x5 16153

Prodam zazidljivo PARCELO, 650 kvad.m., komunalno urejeno, najboljšemu ponudniku. Šifra: KRANJ - TRŽIČ 16189

Prodam 2.800 kvad. m. ZAZIDLJIVE ZEMLJE. Šifra: POMLAD 16210

RAZNO PRODAM

Ugodno prodam starejši PRALNI STROJ candy in poškodovana leva zadnja VRATA, za Lado 1300 S. Kavčič Dušan, Oprešnikova 38, Kranj 16152

Prodam dvomanualne ORGLE solton delta z ritmi in pevsko ozvočenje melodija 120 W. ☎ 43-144 16155

Sončne KOLEKTORJE in Železo 70 x 8, ugodno prodam. ☎ 22-298

Prodam BIKCA za rejo in 5 m suhih, mešanih DRV. Tupaliče 7, Preddvor 16162

Prodam KUHINJO, otroško POSTELJO z jogijem in globok otroški VOZIČEK. Vodnik, Prebačevo 28, Kranj 16204

STAN. OPREMA

Zelo ugodno prodam kompletno DNEVNO SOBO (omara + sedežna garnitura). ☎ 37-108 16140

Prodam dva ŠTEDILNIKA kuperbush, DNEVNO SOBO z kavčem in SPALNICO. Fartek Franc, Za žago 4, Bled 16141

Prodam novo kotno sedežno GARNITURO in FOTELJ,25 odstotkov ceneje. ☎ 37-420 16144

Prodam sedežno GARNITURO in TV carting gorenje. Bajrič, Podlubnik 158, Škofja Loka 16161

STANOVANJA

Iščem 1-sobno ali 2-sobno STANOVANJE ali manjšo HIŠO v Kranju. ☎ 9943-463-31-602, Celovec 16050

V Kranju ali okolici najamem za eno ali dve leti GARSONJERO ali 1-sobno STANOVA NJE v decembru. Nudim predplačilo. Šifra: DECEMBER 16134

Gradis Jesenice vzame v najem GARSONJERO ali 1-sobno STANOVANJE v Kranju ali bližnji okolici. ☎ 81-840, dopoldne 16142

Zamenjam novo enosobno STANOVANJE, 42 kvad.m. v Šenčurju, za stanovanje v Kranju. ☎ 28-157 16149

Zamenjam dvosobno družbeno STANOVANJE, z lastnim ogrevanjem, za večjega s centralnim ogrevanjem. Milan Pintar, Planina 21, Kranj 16184

Trosobno STANOVANJE v centru Škofje Loke zamenjam za 2 manjša, tudi v Škofji Loki. Šifra: DO ZIME 16186

Enosobno družbeno STANOVANJE, novo, 42 kvad.m., v pritličju, v Lescah, zamenjam za večje. Šifra: NAGRADA 16200

V najem vzamem GARSONJERO ali 1-sobno STANOVANJE, za daljše obdobje, na relaciji Radovljica - Jesenice. Naslov v oglasnem oddelku. 16202

VOZILA

Prodam Z 101, letnik 1978. Svoljšak, Golniška 89, Kranj 16131

Poceni prodam dobro ohranjen TOMOS AVTOMATIK, še v garanciji. Igor Jugovic, Stara Loka 60, Škofja Loka 16137

Ugodno prodam CITROEN 1,3 super, letnik 1979, prevoženih 60.000 km. ☎ 77-510 16143

Prodam JUGO 45, GVL oprema, za 6000 DEM. ☎ 82-036, po 14 uri 16147

Prodam Z 101, letnik 1979. Cena po dogovoru. Bokalova 2, Jesenice 16148

Ugodno prodam PEUGEOT 204, letnik 1971. Rakar Sandi, Savska cesta 3, Kranj 16150

MERCEDES 508, vozen z B kategorijo, prodam ali zamenjam za osebni avto. ☎ 57-628 16151

Prodam Z 750, letnik 1976, registriran do septembra 1990. Zalog 9, Cerklje 16154

Prodam novo, nevoženo "KATRCO". ☎ 34-705, popoldan 16157

Prodam 126 P, letnik 1989. Informacije na ☎ 44-697 16158

Prodam Z 101, letnik 1976. ☎ 39-890 16163

Prodam ŠKODO 110 R coupe, letnik 1977, lepo ohranjeno. Pod Plevno 42, Škofja Loka 16169

Prodam karambolirano Z 750, vozno in registrirano, za protivrednost 500 DEM. Kamna Gorica 12/a, ☎ 79-411 16171

Prodam Z 750, letnik 1977, registriran do 22.9.1990. Zelenko, Tončka Dežmana 8, Kranj 16173

Prodam dobro ohranjeno ŠKODO 100 S, letnik 1972. Zupan, Poljšica 43, Zgornje Gorje 16174

Prodam Z 101, special 1300, letnik 1979, dobro ohranjena. ☎ 81-757, dopoldne ali ☎ 81-908 16179

R 4 prodam za rezervne dele. ☎ 74-331 16181

TOMOS Avtomatik ML A3, star 2 leti, prodam. ☎ 26-469 16187

Cvetličarna VRTNICA, KIOSK pri pokopališču KRANJ (tel.: 33-460)

Vse dni pred 1. novembrom dobite primerne, lepe aranžmaje ter lepo izbiro svežega cvetja, zelenja in sveč.
Odprto tudi 1. 11. 89.
Za obisk se priporočamo!

Prodam LADO 1500 FL, letnik 1980. Kaltak, Svetinova 22, Jesenice 16191

Prodam Z 101, letnik 1981, registriran do septembra 1990. Bergant, Praprotno 14, Selca 16195

Prodam Z 101, letnik 1976, registriran do 11.6.1990. ☎ 28-568 16197

Prodam GOLF diesel, letnik 1984, S paket, dodatno opremljen, 52.500 km. Zupan, Lancovo 46, Radovljica 16205

Z 750, letnik 1982, prodam. ☎ 84-797 16208

Prodam Z 850, letnik 1984. Cena 2.000 DEM. Medja, Nemški rovt 25, Boh. Bistrica, ☎ 721-010, dopoldne 16211

Prodam JUGO 45 E, letnik 1986, registriran do maja 1990. Valter Simčič - pri Brus, Begunje 160

Prodam rezervne dele za OPEL Manta S. ☎ 631-784

ZAPOSLITVE

Iščemo delavko z veseljem do peke, predvsem kvašenega peciva. Delo v zgodnjih jutranjih urah. Kvalifikacija ni pogoj. Sprejmemo tudi peka ali slaščičarja. Informacije na ☎ 47-584, dopoldan 16094

Zaposlimo mlajše dekle za delo v gostinstvu v Kranju (strežba za šankom). Nedelje proste. Pogoj - veselje za delo z ljudmi. Možnost priučitve. Informacije na ☎ 47-584, dopoldan 16095

Iščem PREŠIVALKO za šivanje tekstilnih copat. Šifra: 17 16198

Iščem mlajšo upokojenko za tedensko ČIŠČENJE hiše v okolici Kranja. Šifra: ČISTOZA 16216

ŽIVALI

Mladiče nemških in kraških OVČARJEV, z odličnim rodovnikom, prodam. ☎ 0602/35-272 16167

Prodam BIKCA za pitanje, 300 kg. Breg 8, Preddvor 16177

Prodam PURANE, težke 4 kg, za nadaljno rejo. Pokopališka 22, Kranj - Kokrica 16180

Prodam enoletnega OVNA - čisti texel. Informacije na ☎ 75-282

Prodam PSA, lovskega terierja z rodovnikom, starega 8 tednov. ☎ 28-077, po 16 uri 16192

Prodam 8 mesecev brejo TELICO simentalko. Gomilar, Podhom 33, Zg. Gorje 16206

IZGUBLJENO

Izgubil sem KLJUČE v etuiju. Najditelj dobi nagradi, če jih prinese v oglasni oddelek! 16203

KMETIJA ODPRTIH VRAT

JERNEJ VODNIK
64223 Poljane
Gorenja Žetina 11
☎ (064) 65-174

ŽIVILA

Iščemo SOVLAGATELJA za izdelavo osvetlitve teniških igrišč v Preddvoru. Nudimo zelo ugodne pogoje.
Pismene ponudbe pošljite na hotel »Bor — Grad Hrib« Preddvor do 10. 11. 1989.

KUPIM

Kupim brezhiben MOTOR - mašino od 15 SLC, BT ali ATX. ☎ 80-734, popoldan 16145

Kupim suhe smrekove PLOHE - 5 cm in DESKE za opaž betona. Nudim delo mlajšim upokojencem pri gradnji. ☎ 26-456, Ivo 16199

LOKALI

V Škofji Loki, Kranju ali okolici najamemo manjši PROSTOR za prodajalno. Ponudbe na ☎ 620-713 ali 633-629 16201

OBVESTILA

Spoznajte Evropo preko vaših TV sprejemnikov. SAT antene "katrein" iz ZRN, 80 let tradicije in svetovne kvalitete, Inženiring - CATV - montaža. "TV Črnoga". ☎ 066/76-654, informacije za Gorenjsko, ☎ 85-161 ali 88-484 15829

POPRAVLJAMO TV sprejemnike. Informacije na ☎ 39-886, od 9. do 16. ure. Se priporočamo! 15931

Opravljam razne PREVOZE in SELITVE. ☎ 24-485 16159

Gozdarski tehnik strokovno in poceni poseka in izdela hlodovino, ter žaga drva na domu. ☎ 82-490, od 18 do 19 ure 16166

VODOINSTALACIJO NA NOVI ALI STARI HIŠI (tudi razna popravila) vam naredim solidno in hitro! ☎ 28-427 16209

OSTALO

Prodam krmilni KROMPIR. Prebačevo 53, Kranj, ☎ 39-598 15751

Prodam JEKLENKE za avtogen komplet. Meglič Jakob, Leše 49, Tržič, ☎ 52-051 16160

Ugodno prodam preklopno URO. ☎ 70-739 16165

Kupim ali najamem KLAVIR - pianino. ☎ 47-749 16168

Prodam MOŠT od hrušk moštaric in tepk. ☎ 65-008 16170

Iščem upokojenko, ki bi dopoldan VAROVALA dve leti staro hčerko. ☎ 22-250 16185

Iščem INŠTRUKTORJA nemščine za srednjo šolo. ☎ 27-702 16207

ŽIVILA

Cenjene goste obveščamo, da bo GRAJSKA gostilna v Preddvoru od začetka novembra zaprta ob torkih in sredah.
Vse ostale dni vas vabimo na naše specialitete. Imamo več lepo opremljenih prostorov za zaključene družbe, poroke, prednovoletna srečanja, ipd. Cene zmerne, solidna postrežba.
Pridite, prijetno boste presenečeni.

V SLOVO

moji dobri, dragi

VIDI ROPRET

Ljudmila Petrič-Simonič

O, saj ni smrti, ni smrti!
Samo tišina je pregloboka.
Kakor je v zelenem
prostranem gozdu.
(Kosovel)

ZAHVALA

Ob smrti drage žene in mamice

IVANKE KOŠIR

iz Golega vrha 6

Iskrena hvala sosedom, sorodnikom in prijateljem za pomoč v težkih urah, gospodoma župnikoma Bergant in Kaštrun za lepo opravljen obred, pevcem za zapete žalostinke in vsem, ki ste jo pospremili na zadnji poti.

Žalujoči: mož Jože, sinova Dominik in Viktor ter hčerke Katarina, Rozalija in Jožica z možem Janijem

ZAHVALA

Ob boleči in prerani izgubi dragega moža, očeta, starega očeta, brata in strica

MARJANA ŠOLARJA

se iskreno zahvaljujemo sorodnikom, sosedom, prijateljem in znancem za izrečeno sožalje, podarjeno cvetje ter številno spremstvo na njegovi zadnji poti. Iskrena hvala dr. Habjanu in zdravstvenemu osebju Inštituta Golnik za zdravljenje. Zahvaljujemo se tudi sodelavcem avtomatov in orodjarne iz DO Niko, gasilcem in predstavniku krajevne skupnosti, še posebna zahvala pa velja njegovim sodelavcem in sindikatu Iskre Železniki za denarno pomoč, pevcem za zapete žalostinke in lep govor ob odprtem grobu. Zahvala velja tudi g. župniku za lep pogrebni obred.

Žalujoči: žena Marija, sin Jure ter sinova Miran in Adolf z družinama, ter ostalo sorodstvo

Ruđno, 22. oktobra 1989

ZAHVALA

Ob smrti naše mame, stare mame, sestre in tete

ANGELE PRAVST

roj. Žvelc
Gorenjesavska c. 30, Kranj

se iskreno zahvaljujemo svojcem, sosedom in vsem, ki so darovali cvetje, izrekli sožalje in jo spremili na zadnji poti. Zahvala tudi g. župniku za obred in pevcem za zapete žalostinke.

Žalujoči: sin Zvone, sin Milan z ženo Marijo in vnukinja Darja

ZAHVALA

Ob boleči izgubi mame, stare mame, prababice, sestre in tete

MARIJE FILIPIČ

roj. Gantar

se iskreno zahvalujemo sorodnikom, sosedom, prijateljem in znancem za nesebično pomoč in spremstvo na njeni zadnji poti. Hvala g. župniku in pevcem za lepo opravljen pogrebni obred.

VSI NJENI

Žirovnica, 24. oktobra 1989

Jesenski veter je zavel,
odpadel je poslednji list,
nikoli več ne bo ozelenel,
a v naših srcih bo živel.

ZAHVALA

Ob nenadni smrti našega sina, brata, strica, svaka, bratranca, nečaka

JANEZA PAGONA

se iskreno zahvaljujemo vsem, ki ste nam pomagali v najtežjih dneh ločitve od dragega pokojnika. Najtoplejša zahvala vsem, ki ste se prišli od njega poslovit, ki ste mu prinašali cvetje in ga pospremili v njegov poslednji dom. Iskrena hvala dobrim sosedom za njihovo požrtvovalnost in pomoč, sodelavcem Jelovice, pevcem za zapete žalostinke, posebej pa tov. Srečku Debeljaku za ganljive besede ob odprtem grobu. Zahvala gasilcem in zvonarjem in ne nazadnje hvala g. župniku za besede tolažbe in lepo opravljeni pogrebni obred ter cerkvenim pevcem za sodelovanje pri pogrebni maši. Vsem še enkrat iskrena zahvala!

ŽALUJOČI VSI NJEGOVI

Javorjev Dol, 19. oktobra 1989

Alpetour in Integral pa kar po svoje

Kranj, 30. oktobra - V petek dopoldne je bila v Kranju na pobudo mladinske organizacije iz centra srednjega usmerjenega izobraževanja na Jesenicah, kjer se je "upor" tudi sicer uradno začel, tiskovna konferenca v zvezi z zahtevo gorenjskih srednješolcev in študentov po ponovni uvedbi skupne mesečne in celoletne Alpetourove in Integralove avtobusne vozovnice. Čeprav imajo mladi vozači za seboj široko podporo politike, oblasti in sploh javnosti (vprašanje, pred koliko generacijami so se gorenjski mladinci tako kot zdaj združili v enotni akciji), na njihovo zahtevo v petek ni bilo konkretnega odgovora. In kakor se je sukal pogovor na tiskovni konferenci, je vprašanje, ali bodo takšnega, kot hočejo od avtoprevoznikov, sploh dobili.

Argumenti srednješolcev in študentov namreč niso prepričali niti vodilnih ljudi Alpetoura niti Integrala, da bi spet stopili skupaj in na trgu, na katerega sicer radi prisegajo, pokazali svojo pravo vrednost; brez monopolov, brez nasilnega prevzemanja potnikov (kar navsezadnje je razporoka samoupravnega sporazuma o skupni vozovnici), le z novimi poslovnimi prijemi.

Dokazi šolarjev-vozačev so jasni, zelo ilustrativen pa je primer, ki ga je povedala učenka ekonomske srednje šole v Radovljici **Barbara Šporar**, doma iz Bohinja. »1,12 milijona dinarjev sem plačala za Integralovo mesečno vozovnico. Kadar imamo v šoli preduro ali se nam pouk podaljša, kar je sploh pogosto, bi morala dve uri čakati na Integralov avtobus. Tega nočem in grem raje na Alpetourovega. Tu pa me vožnja v eno smer, od Radovljice do Bohinja, stane 80 tisočakov. Če se to zgodi nekajkrat na teden, dam poleg mesečne vozovnice Integralu še enkrat toliko za enosmerne vožnje Alpetouru. Štipendije nimam...«

V minulem šolskem letu sta Alpetour in Integral izdala šolarjem 7124 skupnih kart. Letos jih ima Alpetour sam 5809, Integral pa nekaj več kot 2800, večinoma proti Ljubljani. V bistvu je "spornih" le okrog 1200, 1300 srednješolcev in študentov, ki težko lovijo avtobus ene firme. Vsaj zanje, če že za druge ne, bi v Alpetouru tudi lahko spregledali menda neugodne ekonomske učinke sporazuma z Integralom.

V zaslombo upravičeni zahtevi šolarjev po nadaljevanju enotne vozovnice so se na tiskovni konferenci zelo odločno postavili v Verigi, kjer plačujejo vozovnice 120 svojim štipendistom in se sploh zavzemajo za brezplačno vožnjo vseh srednješolcev in študentov. Šolarje od vsega začetka odločno podpira tudi aktiv gorenjskih ravnateljev pa mladinska politika in svet gorenjskih občin, kjer kot skrajno, resda dolgoročnejšo, rešitev vidijo razbijanje monopolov tako s konkurenco zasebnih prevoznikov kot tudi s konkurenčnim bojem med Alpetourom in Integralom.

Janko Pirkovič iz republiškega komiteja za promet in zveze pa je pošteno priznal, da prizadevanja te uprave za sporazumno delitev prihodka in s tem nadaljnje življenje skupne vozovnice niso obrodila pričakovanega sadeža, da sta "nasprotnika" v pogovorih očitno držala fige v žepih in da komite, žal, nima pristojnosti, da bi jih prisilil. Računa na moč trga, čas, ko šolarji in delavci ne bodo več hoteli drago plačevati slabih storitev.

Kaj pa do tedaj? Kaj je storiti srednješolcem in študentom, ki jih vožnja v šolo pogosto stane več kot znaša štipendija (kdor jo ima)? Je res edini način za dosego cilja bojkot, javni pritisk? **Breda Konjar** iz kranjske enote Zavoda za šolstvo je posvarila vse odrasle, zlasti še vodilne v Alpetouru in Integralu, pred takšno vzgojo in jih pozvala k razumnosti.

H. Jelovčan

Ločitev je prinesla kup sitnosti

Kranj, oktobra - S prvim julijem 1989 je škofjeloški Alpetour izstopil iz Sporazuma o skupnem prihodku od prevoza potnikov na Gorenjskem, ki sta ga z Integralom sklenila maja 1982. Vzrok je iskati v financah. Alpetour je namreč ugotovil, da je od tega sodelovanja dobival premalo izkupička, kajti grobo izračunano, so za polovico kilometrov vseh prog, kolikor so jih pokrivali, dobivali le 32, namesto 50 odstotkov. Najbolj so prizadeti šolarji in študentje, ki imajo različni čas predavanj. Alpetour se je sicer po svoje potrudil in ojačal prometne zveze v konicah, zjutraj najprej za delavce, nato za študente in za njimi za osnovne šole, prav tako od poldneva in tja do tretje ure. A težave še vedno ostajajo.

Aleš Klinar iz Rodin pri Žirovnici, 1. letnik iskrške tehnične šole: "Prvi mesec sem imel iz Radovljice Integralovo karto in sem plačeval posamezne vožnje z Alpetourom. Zdaj sem izračunal, da je bolje, če vzamem Alpetourovo vozovnico in ob petkih počakam eno uro, da mi ni treba posebej plačevati vozovnice na Integralovem avtobusu. Tako grem ta dan do Begunj in se z očetom odpeljem domov. Zdaj posebej plačujem le ob torkih zjutraj, ko imam prej šolo in moram z Integralovim avtobusom v Kranj. Zoprno je. Ko bi se Alpetour in Integral dogovorila, da bi plačevali vsakemu pol in se brez teh sitnosti vozili z enim ali drugim avtobusom."

Maja Bogataj iz Tržiča, operaterka na terminalu pri Elektro Kranj: "Prej sem imela eno karto od Tržiča do Kranja in do Komunalne cone tule na Primskovem, zdaj imam dve, Integralovo do Kranja in Alpetourovo do Primskovega. K sreči nabavo vozovnic ureja naša kadrovska služba, tako da nam samim ni treba skrbeti zanje."

Sebastjan Draksler iz Kranja, agroživilska srednja šola v Kamniku: "Proti Kamniku je zelo malo zvez in če zjutraj zamudim Alpetourov avtobus ob 6.20, moram na avtoštop do Brnika, od tu z Integralovim avtobusom najprej do Mengša in od tu do Kamnika. Vozovnico za slednji avtobus moram seveda posebej plačati. Saj se mi ne naredi velikokrat, toda zgodi se. Veliko bolj enostavno je bilo prej, ko je ena vozovnica veljala za vse avtobuse in prav bi bilo, da bi se firmi znova dogovorili o takšnem sodelovanju."

Vinko Kavčič, Alpetour - Informacije na avtobusni postaji v Kranju: "V začetku je bilo zelo veliko pritožb in nejevolje, tudi med šoferji in ostalim in voznim osebjem. Zdaj so se ljudje nekako znašli, navadili, vzamejo pač tistega prevoznika, katerega vozni red jim bolj ustreza. Je pa seveda več čakanja na avtobusnih postajah, kot prej in še vedno marsikdo raje plača vozovnico drugega prevoznika, da mu ni treba pedolgo čakati. Zoprno je, vem, vendar trenutno ne moremo nič pomagati."

D. Dolenc

Koliko vrže bančna obvezna rezerva

Tresla se je gora...

Ko so v škofjeloškem izvršnem svetu pred časom obravnavali polletne rezultate poslovanja, so se med drugim spotaknili tudi ob visoke prispevke, ki jih plačujejo za sisovsko in državno porabo, zlasti za nerazvite. Tedaj je Primož Pegam, sicer finančnik iz Alplesa, opozoril tudi na "davek", ki ga gospodarstvo plačuje posredno, prek obvezne rezerve poslovne banke Narodni banki. Ta denar namreč ni obrestovan po eskontni stopnji, ki sicer velja za bančna posojila gospodarstva, temveč po nekih posebnih, od inflacije neodvisnih stopnjah, ki v povprečju znašajo - kot smo tedaj slišali - okrog osemnajst odstotkov.

Prek obvezne rezerve Narodni banki gospodarstvo izgubi nekajkrat več dohodka kot ga daje za nerazvite, je izračunal Primož Pegam, v škofjeloški vladi pa so sklenili, da bodo od gorenjske Ljubljanske banke dobili točne številke, s katerimi se bodo lahko spustili v besedni boj proti državi.

Na zadnji seji škofjeloškega izvršnega sveta je banka postregla z želenimi številkami, ki potrjujejo pravilnost Pegamovih ugotovitev. Nemalo čudno pa je bilo to, da je izvršni svet obravnaval podatke le kot suhoparno informacijo, brez kakršnekoli razprave in skupnega apela Gospodarski zbornici oziroma republiški skupščini, naj se v imenu gospodarstva postavita po robu razprodaji denarja, kar obvezna rezerva očitno je.

Torej se je spet enkrat tresla gora, rodila pa le miš?

Ljubljanska banka, Temeljna banka Gorenjske, je imela v obvezni rezervi Narodne banke v prvem letošnjem polletju 115,4 milijarde, v devetih mesecih pa 237,3 milijarde dinarjev izločenih sredstev. Za čas devetih mesecev bo banka prejela skupaj 23,9 milijarde dinarjev obresti, če pa bi Narodna banka obresti obračunavala po eskontni stopnji, bi morala skupaj prejeti 235 milijard dinarjev obresti.

H. Jelovčan

"Padel" prvi ris na Gorenjskem

Jelendol, 30. oktobra - V gojitvenem lovišču Kozoroga Kamnik, v revirju Košuta, na območju krajevne skupnosti Jelendol v tržiški občini, je danes teden (23. oktobra) poklicni lovec Zdenko Primožič ustrelil risa. Po podatkih Lovske zveze za Gorenjsko je to prvi ris, ki je "padel" na Gorenjskem.

Zdenko Primožič, poklicni lovec v gojitvenem lovišču Kozorog v revirju Košuta se je minuli teden v torek popolne s sodelavcem podal na pobočje Dolge njive. Ko sta na melišču, na kraju, ki mu pravijo Planina, čakala pred sončnim zahodom košute, sta mislila, da sta na razdalji kakšnih dvesto metrov zagledala lisico. Zdenko se je odločil za strel in žival, ki je sedela, je padla. Izkazalo pa se je, da ni bila lisica, marveč okrog 25 kilogramov težak ris - samec. Ko smo Zdenka Primožiča konec tedna obiskali (pogovor bomo objavili v petkovem Gorenjskem glasu) je povedal, da je redka trofeja že pri preparatorju in da bo morda še letos delala družbo ostalim, ki jih ima.

A. Ž.

V bankah po Gorenjski že postavili bankomate

Za začetek le dvig gotovine

Kranj, 30. oktobra - Ljubljanska banka je obljubljala, da bo bankomate moč uporabljati že s 31. oktobrom, svetovnim dnem varčevanja, vendar stvari žal še niso povsem urejene, zatika se pri delovanju servisnega centra v Ljubljani in računalniški podpori, zato je natančno težko napovedati, kdaj bo moč na bankomatih dvigniti denar, lahko rečemo le, kmalu.

Poslovanje z bankomatom bo privlačno predvsem za dvig gotovine v času, ko so banke zaprte. Foto. F. Perdan

Bankomate so že postavili v vseh ekspoziturah Ljubljanske banke - Temeljne banke Gorenjske, zunanji bankomati bodo ljudem na voljo na Jesenicah, v Tržiču, Radovljici in v Škofji Loki ter v Kranju na Koroški cesti, v matični banki v Kranju pa imajo notranji bankomat, ki so ga postavili že junija. Zunanji bankomati bodo poslovali neprekinjeno, 24 ur na dan in 7 dni v tednu, za začetek bo moč dvigniti gotovino, kasneje pa bo možen tudi vpogled na stanje tekočega računa in opravljanje nakazil. V enem dnevu bo moč dvigniti največ 2,5 milijona dinarjev, lahko seveda večkrat in na več krajih. Omejitev je razumljiva, saj so bankomati namenjeni predvsem manjšim dvigom in plačilom, da ni potrebno čakati v vrsti, predvsem pa, to je moč napraviti v času, ko so banke zaprte. Za poslovanje z bankomati bo moral imeti imetnik tekočega ali žiro računa posebno kartico, ki mu jo bodo v banki izdali na njegovo prošnjo.

Uvajanje poslovanja z bankomati je zahtevno, saj bodo povezani s pomočjo modemov povezani s servisnim centrom v Ljubljani ter ustrezno računalniško podprti, kar bo zagotovil Intertrade, ki kasni. Vsekakor bo poskrbljeno za varnost, saj bi sicer spretneži utegnili komu sprazniti tekoči račun.

M.V.

Priznanja krvodajalcem

Med krvodajalci vse več mladih

Radovljica, 27. oktobra - Občinski svet Zveze sindikatov Radovljica in komisija za krvodajalstvo, ki deluje pri občinski organizaciji Rdečega križa, sta v petek popoldne pripravila v radovljiški osnovni šoli proslavo, na kateri so občanom, ki so večkrat (petkrat, desetkrat, petnajstkrat...) darovali kri, podelili priznanja, plakete in značke.

Značke za 35-kratno darovanje krvi so prejeli **Vida Jan** iz Spodnjih Gorij, **Helena Korošec** iz Bohinjske Bistrice ter **Marjan Plut, Djordje Sinobad** in **Franc Skodlar** - vsi iz Radovljice, za 40-kratno darovanje **Alojz Knaus** iz Mošenj in **Alojz Mohorič** iz Krope, za 45-kratno pa **Anton Maček** z Brezovice pri Kropi. Krajevne organizacije **RK Gorje, Zasip, Podnart, Ljubno, Lesce in Bled** so dobile občinsko priznanje za organizirano zbiranje sredstev za prizadete v severovzhodni Sloveniji in za pomoč krajanom.

Kot je na proslavi dejal **Justin Zorko**, predsednik občinske organizacije Rdečega križa, dosegajo v radovljiški občini na področju krvodajalstva zadovoljive rezultate. Vsako leto daruje kri približno 1750 občanov, kar je 5,5 odstotka skupnega števila prebivalstva; razveseljivo pa je, da je med krvodajalci vse več mladih. Da je zanimanje za krvodajalstvo na splošno v vsej Sloveniji nekoliko upadlo, pa je treba pripisati bolezni aids in nepopolnemu osveščanju prebivalstva o tej bolezni. "V naši organizaciji se prizadevamo prepričati ljudi, da krvodajalstvo zanesljivo ni možni vzrok aidsa," je dejal Justin Zorko.

V četrtek, 2. novembra, bo krvodajalska akcija v Kropi, v petek, 3. novembra, v Bohinjski Bistrici, od 7. do 10. novembra pa na Bledu.

Udeleženci proslave so si po končani slovesni podelitvi priznanj ogledali še komedijo Mandragola, ki jo je uprizorila DPD Svoboda Bohinjska Bela.

C. Zaplotnik

V četrtek, 9. novembra, ob 19. uri
tretja letošnja
GLASOVA PREJA
V hotelu Ribno pri Bledu se bosta na temo
Slovenska Cerkev v prenovitvenem času
pogovarjala

podpredsednik republiške konference SZDL **Viktor Žakelj** **in** ljubljanski nadškof in metropolit **dr. Alojzij Šuštar**

Pridružite se nam in obogatite večer s svojimi mislimi ali vprašanji. Obljubljamo lep in zanimiv zaključek dneva. Uredništvo

Pokličite 21-860 in rezervirali vam bomo sedež v restavraciji.
Konzumacija je 300.000 din (za dve osebi) in jo boste vnovčili pri večerji.

Postoj ob grobu, brat,
in lažje ti bo breme.

JAVNI SPOMIN NA DAN VSEH MRTVIH

Na Dan mrtvih, prvega novembra, se bomo ob 17. uri na ljubljanskih Žalah ob Lipi sprave zopet javno spomnili tudi vseh žrtev boljševizma in žrtev naših zmot, vseh, ki počivajo v nezaznamovanih, znanih in neznanih grobiščih in grobovih na naših tleh, ki jim ozkost srca in majhnost duha vse do nedavnega nista priznavali pravice mrtvih in pravice do javnega spomina.

Ljubljana, 24. 10. 1989 *Skupina nekdanjih borcev NOV in kulturnih delavcev*
Stanislav Klep, Kranj
Viktor Blažič, Ljubljana